

НАМ – 139 РОКІВ

Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України
Центр громадського інформування з проблем паливно-енергетичного комплексу

ЕНЕРГОІНФОРМ-ІНФОРМЕНЕРГО

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ
ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

* * *

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ З ПРОБЛЕМ ПЕК

**Паливно-енергетична політика України: вугільна промисловість,
нафтогазова галузь, електроенергетика, ринкові перетворення.
Загальні проблеми енергетики. Ядерна енергетика та промисловість.
Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Інформація про інофірми,
які працюють в паливно-енергетичному комплексі. Різне.**

Видається з 1 січня 1994 року

№ 565

**ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕК
ЗА СІЧЕНЬ-БЕРЕЗЕНЬ 2019 РОКУ
ОГЛЯД ЗМІ ЗА 1-31 КВІТНЯ 2019 РОКУ**

Київ-2019

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

за січень-березень 2019 року

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

За січень-березень 2018 року, за оперативним даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, у цілому склав 43665,6 млн кВтг, що на 877,0 млн кВтг, або на 2,0% менше, ніж за 3 місяці 2018 року. При цьому, тепловими електростанціями енерго-генеруючих компаній вироблено 12036,5 млн кВтг, що на 1152,3 млн кВтг, або на 8,7% менше, ніж за 3 місяці 2018 р. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 4546,4 млн кВтг, що на 121,3 млн кВтг, або на 2,7% більше, ніж за відповідний період 2018 року. Атомними електростанціями вироблено 23564,2 млн кВтг, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року більше на 1581,3 млн кВтг, або на 7,2%. Гідроелектростанціями та гідроакумуючими електростанціями за 3 місяці 2019 року вироблено 2279,1 млн кВтг, що на 1756,6 млн кВтг, або на 43,5% менше, ніж за 3 місяці 2018 р.

Виробіток ТЕС та ТЕЦ за 3 місяців 2019 року від загального по ОЕС склав 38,0%, виробіток електроенергії АЕС склав 54,0%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 5,2%. За 3 місяці 2018 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 30,5%, 49,4% і 9,5%.

Виробництво електроенергії блок-станціями за 3 місяці 2019 року склало 389,1 млн кВтг, що на 11,8 млн кВтг, або на 3,1% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 3 місяці 2019 року склало 850,3 млн кВтг, що на 317,5 млн кВтг, або на 59,6% більше, ніж за відповідний період 2018 року.

За 3 місяці 2019 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 10315,8 тис. Гкал, що на 1577,7 тис. Гкал або на 13,3% менше минулорічного показника за 2 місяці.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	3 місяці 2018 року		3 місяці 2019 року		+/- до 2018 р.	
	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	%
Виробіток електроенергії – всього	44542,6	100,0	43665,6	100,0	-877,0	-2,0
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	17613,9	39,5	16582,9	38,0	-1031,0	-5,9
ТЕС ГК - всього	13188,8	29,6	12036,5	27,6	-1152,3	-8,7
ТЕЦ та когенераційні установки	4425,1	9,9	4546,4	10,4	121,3	2,7
ГЕС та ГАЕС, з них:	4035,7	9,1	2279,1	5,2	-1756,6	-43,5
ГЕС	3646,6	8,2	1898,5	4,3	-1748,1	-47,9
ГАЕС	389,1	0,9	380,6	0,9	-8,5	-2,2
АЕС	21982,9	49,4	23564,2	54,0	1581,3	7,2
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	532,8	1,2	850,3	1,9	317,5	59,6
Блок-станціями та інш. джерелами	377,3	0,8	389,1	0,9	11,8	3,1

На початок 2019 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 1474,7 тис. тонн, мазуту – 40,9 тис. тонн (на початок 2018 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-березня 2019 року склав 7162,0 тис. тонн, що на 180,9 тис. тонн більше, ніж за 3 місяці 2018 року. Від підприємств вугільної галузі України – 5702,9 тис. тонн, що на 725,0 тис. тонн більше, ніж за 3 місяці минулого року. Витрати вугілля склали 6904,4 тис. тонн. Запас вугілля станом на 01.04.2019 р. – 1732,4 тис. тонн.

Запаси вугілля на 01.04.2019 р. на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили 1732,4 тис.тонн, що на 83,7 тис.тонн більше, ніж у минулому році (1648,7 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів 5080 тис.тонн.

Топкового мазуту за 3 місяці 2019 року спожито 12,5 тис. тонн, що на 69,3 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2018 року. Запас мазуту на 01.04.2019 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав 37,5 тис. тонн.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 3 місяці 2019 р. становило 1870,1 млн куб.м, що на 51,4 млн куб. м менше, ніж за цей період 2018 р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили 41,5 млн куб.м, що на 13,6 млн куб. м менше, ніж за 3 місяці 2018 р.

Станом на 01.04.2019 в українських підземних сховищах газу знаходилось 8,8 млрд куб. м природного газу, що на 1,1 млрд куб. м або на 14,3% більше запасу газу порівняно з 01.04.2018 р. Відбір газу за 2019 рік склав 5,09 млрд куб. м.

За 3 місяці 2019 року спостерігається зменшення електроспоживання (брутто), яке склало 33177,3 млн кВтг, що на 402,9 млн кВтг, або на 1,2% менше, ніж за 3 місяці 2018 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склало 33177,3 млн кВтг, що на 402,9 млн кВтг, або на 1,2% менше аналогічного показника 2018 року.

*Динаміка і структура споживання електроенергії за 3 місяці 2019 р.
(без урахування АР Крим т а м. Севаст ополя)*

Групи споживачів	Ел.споживання 2019 р. млн кВтг	+ / - до 2018 р. млн кВтг	+ / - до 2018 р. %	Питома вага, % 2018 р.	Питома вага, % 2019 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	42008,8	-945,7	-2,2		
Споживання ел.ен. (нетто)	33177,3	-402,9	-1,2	100,0	100,0
у тому числі:					
1.Промисловість	13306,9	-158,9	-1,2	40,1	40,1
у тому числі:					
Паливна	916,3	-37,1	-3,9	2,8	2,8
Металургійна	7512,9	-38,2	-0,5	22,5	22,6
Хімічна та нафтохімічна	812,1	-41,5	-4,9	2,5	2,4
Машинобудівна	1158,1	-55,1	-4,5	3,6	3,5
Будів.матеріалів	475,9	-4,5	-0,9	1,4	1,4
Харчова та переробна	1107,2	18,6	1,7	3,2	3,3
Інша	1324,5	-1,1	-0,1	3,9	4,0
2.Сільгоспспоживачі	921,4	34,3	3,9	2,6	2,8
3.Транспорт	1896,4	-51,2	-2,6	5,8	5,7
4.Будівництво	324,1	22,7	7,5	0,9	1,0
5.Ком.-побутові споживачі	4329,2	-111,9	-2,5	13,2	13,0
6.Інші непромисл. споживачі	2141,9	162,2	8,2	5,9	6,5
7.Населення	10257,2	-300,2	-2,8	31,4	30,9

Зменшення електроспоживання (нетто) відбулося, переважно, за рахунок зменшення обсягу споживання електричної енергії хімічною та нафтохімічною промисловістю (на 4,9%), машинобудівною промисловістю (на 4,5%), транспортом (на 2,6%) та населення (на 2,8%).

Видобуток вугілля. За 3 місяці 2019 року вугледобувними підприємствами України видобуто **7,76 млн тонн** вугілля, що на 606,4 тис. тонн (або на 7,2%) менше порівняно із січнем-березнем 2018 р. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **6,54 млн тонн**, він зменшився на 199,0 тис. тонн (або на 3,0%), коксівного – склав **1,23 млн тонн**, що менше на 407,4 тис. тонн (або на 24,9%).

Упродовж січня-березня 2019 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **0,96 млн тис. тонн**, що на 230,8 тис. тонн (або на 19,5%) менше, ніж за цей період 2018 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 246,1 тис. тонн (або на 23,8%) порівняно з відповідним періодом 2018 року і коксівного збільшився на 15,2 тис. тонн (або на 10,1%), а видобуток відповідно склав **0,79 та 0,17 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2019 року в Україні видобуто **0,541 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **5,3 млрд куб. м.** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 0,509 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 5,1 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за січень-березень 2019 року **0,492 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2018 р. – 0,469 млн тонн) і **4,2 млрд куб. м** газу (у 2018 р. – 4,1 млрд куб. м).

Інші підприємства за 3 місяці 2019 року видобули **0,014 тис. т** нафти з газовим конденсатом (у 2018 році 0,015 тис. т) і **0,7 млрд куб.м** газу (у 2018 році – 0,700 млрд куб. м).

Поставка та переробка нафти. У січні-березні 2019 р. на Дрогобицький нафтопереробний завод (НПЗ) та на Шебелинський газопереробний завод (ГПЗ) поставлено **139,5 тис. тонн** нафтової сировини українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-березні 2019 р. склав **122,8 тис. тонн**, що на 6,0% більше обсягу переробки за 3 місяці 2018 р.

У січні-березні 2019 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства. Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-березні 2019 р. було завантажено на 46,9% (у 2018 році на 48,2%).

Транспортування нафти. У січні-березні 2019 р. обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів збільшився порівняно з 2018 р. на 181,9 тис. тонн (або на 4,9%) і склав **3908,3 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) про-транспортовано **3403,0 тис. тонн**, що на 5,5% (або на 178,0 тис. т) більше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – **505,3 тис. тонн**, що на 0,8% (або на 2,6 тис. т) більше у порівнянні з відповідним періодом 2018 р.

За січень-березень 2019 року транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають **87,1%**, а на нафтопереробні підприємства України – **12,9%**.

АНАЛІЗ СПЛАТИ ЗА СПОЖИТУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ ЗА СІЧЕНЬ-БЕРЕЗЕНЬ 2019 РОКУ

**Скорочена довідка про надходження коштів від енергопостачальних компаній
за відпущену ОРЕ електричну енергію за 3 місяці 2019 року**

Найменування дебіторів	Товарний відпуск ел.енергії в ринок		Загальна оплата за розрахунковий період	
		з урахуванням ПДВ		
	тис. кВт.г	грн	грн	%
1	2	3	4	5
Учасники Енергоринку:				
Вінницяобленерго	155 141	280 954 275	388 435 593	138,3%
Тернопільобленерго	78 764	160 135 600	204 299 983	127,6%
Хмельницькобленерго	121 713	233 482 646	226 561 502	97,0%
Чернівціобленерго	84 636	158 078 942	210 179 192	133,0%
Дніпровські електромережі	349 466	625 443 723	1 052 611 122	168,3%
Запоріжжяобленерго	260 967	503 324 372	609 831 467	121,2%
Кіровоградобленерго	97 955	196 985 950	279 953 131	142,1%
Донецькі електромережі	205 392	387 839 474	665 731 064	171,7%
Луганське енергетичне об'єднання	92 738	179 184 546	86 724 580	48,4%
ВИСОКОВОЛЬТНІ МЕРЕЖІ ДТЕК ТОВ	15 613	31 084 267	223 006 886	717,4%
Київські електромережі	175 469	300 509 555	726 592 083	241,8%
Київобленерго	367 870	669 804 872	1 045 859 101	156,1%
Чернігівобленерго	65 860	124 801 408	161 338 807	129,3%
Черкасиобленерго	152 915	301 829 551	479 913 067	159,0%
Житомиробленерго	109 601	225 540 649	239 930 873	106,4%
Волиньобленерго	54 887	101 453 651	172 993 684	170,5%
Закарпаттяобленерго	90 504	172 552 416	267 015 624	154,7%
Прикарпаттяобленерго	94 449	174 677 053	181 594 436	104,0%
Львівобленерго	205 019	362 312 030	435 416 129	120,2%
Рівнеобленерго	107 935	194 553 151	261 787 208	134,6%
Миколаївобленерго	113 452	222 616 292	337 395 853	151,6%
Одесаобленерго	265 809	501 010 288	773 034 155	154,3%
Херсонобленерго	92 944	191 931 523	292 581 362	152,4%
Полтаваобленерго	133 758	262 405 642	295 180 402	112,5%
Сумиобленерго	66 536	127 738 140	136 546 309	106,9%
Харківобленерго	278 548	526 645 599	922 363 769	175,1%
Атомсервіс	2 202	3 112 869	7 119 048	228,7%
Регіональні електричні мережі	8 610	12 803 927	12 049 448	94,1%
Укрзалізниця	111 771	207 730 139	173 947 896	83,7%
ПЭС-Енергоуголь	1 390	12 130 220	12 607 382	103,9%
Центральна Енергетична компанія	21 601	42 038 389	46 776 000	111,3%
Гарант Енерго М (Енергія Новий розділ)	8 680	16 859 732	0	0,0%
Гарант Енерго М (Енергія Новояворівськ)	9 427	18 834 451	0	0,0%
Всього по ОРС (Операт ори сист еми розподілу)	4 001 620	7 530 405 340	10 929 377 155	145,1%
Енера Вінниця	506 188	295 479 252	295 284 652	99,9%
Тернопільелектропостач	272 319	188 052 433	152 549 442	81,1%
Хмельницькенерагзбут	394 747	276 255 595	276 186 886	100,0%
Чернівецька обл. енергопос-на. ком-ія	296 602	254 241 243	211 946 522	83,4%
Дніпровські енергетичні послуги	1 434 009	1 535 271 937	1 308 373 001	85,2%
Запоріжжяелектропостачання	682 954	621 841 982	565 283 618	90,9%
Кіровоградська обл. енергопос-на. ком-ія	350 438	184 138 423	172 745 739	93,8%
Донецькі енергетичні послуги	557 316	364 466 705	321 951 778	88,3%
Енера Схід	178 037	50 825 236	50 712 003	99,8%
Київські енергетичні послуги	1 290 496	1 590 308 849	1 292 269 662	81,3%
Київська обл. енергопос-на. ком-ія	1 087 018	1 045 901 450	847 504 071	81,0%
Енера Чернігів	297 976	185 791 907	192 063 262	103,4%
Черкасиенерагзбут	389 422	277 307 647	226 155 973	81,6%
Житомирська обл. енергопос-на. ком-ія	368 567	212 182 571	204 915 195	96,6%

1	2	3	4	5
Волиньелектрозбут	313 4462	253 656 217	209 195 391	82,5%
Закарпаттяенергозбут	462 512	305 540 987	298 704 910	97,8%
Прикарпатенерготрейд	384 728	244 754 163	211 022 287	86,2%
Львівенергозбут	757 009	719 553 775	672 189 233	93,4%
Рівненська обл. енергопос-на. ком-ія	352 898	269 569 604	221 064 567	82,0%
Миколаївська електропостачальна к-ія	427 492	319 206 367	281 476 155	88,2%
Одеська обласна енергопостач к-ія	1 147 501	945 749 092	791 064 237	83,6%
Херсонська обл. енергопос-на. ком-ія	417 538	347 612 436	282 903 017	81,4%
Полтаваенергозбут	426 338	368 908 868	359 523 975	97,5%
Енера Суми	303 868	186 716 067	199 685 506	106,9%
Харківенергозбут	920 978	854 435 603	631 880 654	74,0%
Всього по ПУП (пост ачальники універсальної послуги)	14 020 399	11 897 768 407	10 276 651 736	86,4%
Укрінтеренерго ПОН (постачальник «останньої надії»)	823 351	1 597 869 844	512 099 451	32,0%
Всього ОСР, ПУП, ПОН	18 845 370	21 026 043 591	21 718 128 343	103,3%
Укрінтеренерго (транзит Буршт)	7 590	14 739 631	17 194 470	116,7%
Павлоградвугілля	1 310 823	2 489 961 064	2 328 314 355	93,5%
Донбасенерго	5 129	6 743 981	11 745 806	174,2%
Укрінтеренерго (експорт)	11 461	20 164 164	13 659 191	67,7%
ДТЕК Трейдінг	297 533	566 473 589	591 219 781	104,4%
ДЖЕН-АЙ КИЇВ	0	0	0	-
І ДЖІ ЕФ ТРЕЙДІНГ (ENTSO-E)	0	0	0	-
ЕРУ ТРЕЙДІНГ ТОВ	24 850	33 503 271	25 630 000	76,5%
ТЕК ТОВ	0	0	0	-
ТОВ "Артлекс-енерджи"	0	0	0	-
Електротрейдінг груп (ЕТГ ТОВ)	6 339	12 884 524	13 630 628	105,8%
Фортекс Енерджи	5 086	8 895 823	4 828 388	54,3%
Всього по експорту	1 668 809	3 153 366 046	3 006 222 619	95,3%
Електропостачальні компанії	17 935 363	34 375 177 585	35 349 448 202	102,8%
Концерн "Біленерго"	-127	-229 521	0	0,0%
PSE S.A.	0	0	0	-
Енергоатом (закачка)	70 509	67 937 230	53 313 034	78,5%
Укргідроенерго (закачка)	455 333	444 136 421	434 713 739	97,9%
Інтер РАО ЄЕС (Росія)	0	0	0	-
Молдова	0	0	0	-
Розділтеплокомуненерго	0	0	0	-
Луганськобленерго	0	0	0	-
Енергія-Новий Розділ	0	0	516 357	-
Енергія Новояворівськ	0	0	3 144 061	-
Крименерго	0	0	0	-
Севастопольенерго	0	0	0	-
Східно-Кримська енергетична компанія	0	0	0	-
Інші	525 715	511 844 130	491 687 191	96,1%
Товарна продукція на НКТ	0	0	104 386	-
Луганське енергетичне об'єднання (НКТ)	0	0	0	-
Донецькі електромережі (НКТ)	0	0	104 386	-
Вс. по УКРАЇНІ (Дебіторах)	38 975 257	59 066 431 352	60 565 590 741	102,5%

Довідка про перерахування коштів за електричну енергію виробникам та іншим учасникам ОРЕ за січень-березень 2019 р. Всього сплата по виробникам та НЕК склала 56,97 млрд грн при товарній продукції 56,91 млрд грн, або 100,1%.

За фактичними даними, по НАЕК “Енергоатом” сплачено – 109,0% (16746 млн грн), “Центренерго” – 95,3% (4543,4 млн грн), “Дніпроенерго” – 103,1% (5500,2 млн грн), “Донбасенерго” – 89,0% (952,6 млн грн), “Західенерго” – 98,2% (8092,0 млн грн), “Східенерго” – 103,1% (4916,7 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 108,6% (676,4 млн грн), Київтеплоенерго КП – 97,4% (2208,2 млн грн), ПрАТ “Укргідроенерго” – 112,3% (2038,2 млн грн), Закарпаттяобленерго ГЕС – 887,0 тис. грн, Нижньодністровська ГЕС – 21,5 тис. грн, **інші електростанції** – 85,4% (8591,7 млн грн), у тому числі: **теплоелектроцентрали** – 99,8% (5126,1 млн грн), **виробники альтернативної е/е** – 70,1% (3411,8 млн грн), Укргазвидобування – 104,7% (28756,7 тис. грн), **НЕК «Укренерго»** - 110,4% (1692,1 млн грн) від товарного відпуску енергії.

Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 56,97 млрд грн при товарній продукції 56,91 млрд грн або 100,1%.

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-березень 2019 року склали **42,0 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 41,6 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **1,5 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 1,8 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2019 року використали **11,9 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 14,0 млрд куб.м).

Запаси газу в ПСГ на 01.04.2019 становлять **8,7 млрд куб. м**, що на 1,1 млрд куб. м більше ніж у відповідний період минулого року.

Відбір природного газу з ПСГ за цей період склав **5,09 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 7,01 млрд куб.м).

За січень-березень 2019 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **13,827 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 12,031 млрд куб.м).

Імпорт газу за січень-березень 2019 року склав **1500,0 млн куб. м**.

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами галузей ПЕК, що належить до сфери управління Міненергівугілля України, за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **2500,7 млн грн** капітальних вкладень за січень-березень 2019 року (відповідний період 2018 р. – 4095,0 млн грн), що складає в порівнянні з відповідним періодом минулого року 61%.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

За січень-березень 2019 року в електроенергетичній галузі введено в дію основних фондів – **817,7 млн грн**.

У вугільній галузі освоєно **10,0 млн грн** капітальних вкладень, що на 33,4 % більше порівняно з аналогічним показником 2018 року.

З Державного бюджету на 2019 р. передбачено видатки за бюджетною програмою «Ліквідація вугледобувних та торфодобувних підприємств» у сумі 659 млн грн.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за березень та з початку 2019 року у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року

Атомні електростанції. У березні 2019 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **7636,6** млн кВтг, що на 123,4 млн кВтг більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у березні 2019 р. становив **74,1%**, що на 1,2% більше показника минулого року.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-березні 2019р. становила 54,0%. До Енергоринку за 3 місяці 2019 р. відпущено 23564,2 млн кВтг електроенергії, що на 1581,3 млн кВтг більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

У березні 2019 року не відбувалось порушень у роботі АЕС, у березні 2018 року відбулось 1 порушення у роботі АЕС (на ЗАЕС № 2). З початку 2019 року зафіксовано 3 порушення у роботі енергоблоків АЕС (на РАЕС-3, на ЗАЕС-6,3). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2019 році заплановано здійснити: 15 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 9 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок - від компанії «Вестінгауз»; забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У березні 2019 р. постачань свіжого ядерного палива та вивезень відпрацьованого ядерного палива не відбувалося. З початку 2019 року відбулась 1 поставка свіжого ядерного палива від компанії «Вестінгауз».

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2019 році заплановано виконати:

- закінчити 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 кап. – РАЕС №1;
- виконати 6 середніх ремонтів – РАЕС №3, 4; ЗАЕС №4, 5; ЮУАЕС – №1, 3 та 4 капітальні ремонти – РАЕС №2; ЗАЕС №1, 2; ЮУАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №6; ХАЕС №2, 6; РАЕС №1; та 1 капітальний ремонт – ЗАЕС №3.

З початку 2019 року, станом на 08.04.2019 виконано:

- 3 планово-попереджувальних ремонти – два середні на ЗАЕС №3, 6 і один капітальний ремонт на РАЕС №1;
- 2 позапланові поточні ремонти – РАЕС №3 та ЗАЕС №3.

Станом на 08.04.2019 виконуються:

- 2 середні ремонти – ХАЕС №1 (з 25.11.2018 до 06.08.2019) і ЗАЕС №4 (з 07.03.2019 до 14.06.2019);
- 3 капітальні ремонти – РАЕС № 2 (з 06.03.2019 до 07.05.2019), ЗАЕС №2.

Тариф на відпущену електроенергію, що виробляється на АЕС становить 56,67 коп. за 1 кВтг (без ПДВ) відповідно до постанови НКРЕКП від 12.12.2018 р. № 1904.

Товарна продукція. У березні 2019 р. вартість товарної продукції ДП «НАЕК «Енергоатом» становила 4961,79 млн грн, що на 302,32 млн грн більше, ніж у березні минулого року.

З початку 2019 року оплата з Енергоринку за відпущену ДП «НАЕК «Енергоатом» електроенергію становила **10399,51** млн грн, що на 1407,91 млн грн більше ніж за 3 місяці 2019 року.

У березні 2019 р. з Енергоринку оплачено за відпущену ДП «НАЕК «Енергоатом» електроенергію 5119,86 млн грн, що на 614,22 млн грн більше ніж у лютому 2018р. Відсоток оплати у лютому 2019р. становив 101,65%, у лютому 2018р. – 97,68%. Заборгованості із заробітної плати станом на 08.04.19 у компанії відсутня.

**Підприємства атомно-промислового комплексу,
які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»**

ДП «СхідГЗК». У березні 2019 р. вироблено **84,3 тонн уранового оксидного концентрату на суму 240,5 млн грн.** У порівнянні з відповідним періодом 2018 р. продукції вироблено на 8,9 т менше. З початку 2019 року вироблено 250,6 тонн УОК на суму 709,0 млн грн, що на 144,1 тонн менше порівняно з показниками 2018 року.

Заборгованість із заробітної плати станом на 08.04.19 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». З квітня 2018 р. ДП «Смоли» не вироблялась основна продукція (іонообмінні смоли), у зв'язку з незапланованою зупинкою АТ «ДніпроАзот» - постачальника основної сировини (хлору та азотоводнеові суміші) для виробництва іонообмінних смол.

У ДП «Смоли» станом на 04.04.2019 заборгованість із виплати заробітної плати становить 1665,2 тис. гривень.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2019 році

Для забезпечення успішного проходження осінньо-зимового максимуму 2019-2020 рр. наказом Міністерства енергетики від 03.12.2018 № 611 «Про підготовку обладнання електростанцій і теплових мереж до надійної та ефективної роботи у 2019 році та в осінньо-зимовий період 2019/2020 року» передбачено:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтувати всіма видами ремонтів 57 (14060 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 39 (9744 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом 9 (2161 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 9 (2155 МВт) енергоблоків.

На теплових електроцентралях виконати всіма видами ремонти 9 (1670 МВт) енергоблоків, 14 (2497 т/год) парових котлів та 8 (376,8 МВт) турбоагрегатів.

У теплових мережах виконати капітальний ремонт 7,52 км трубопроводів.

На гідроелектростанціях виконати капітальний ремонт і реконструкцію 29 (1254,88 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 09.04.2019 відповідно до затвердженого графіку:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтовано поточним ремонтом 6 (1455 МВт) енергоблоків. У ремонті перебувають 12 (2897 МВт) енергоблоків, а саме:

- в поточному ремонті – 5 (1142 МВт) енергоблоків;
- в середньому ремонті – 2 (495 МВт) енергоблок;
- в капітальному ремонті – 5 (1260 МВт) енергоблоків.

В технічному переоснащенні (капітальний ремонт) в термін по 31.12.2019 енергоблок ст. № 1 Трипільської ТЕС.

На теплових електроцентралях в ремонті перебуває 1(420т/год) паровий котел та 2 (100 МВт) турбоагрегата.

На гідроелектростанціях виконано реконструкцію та капітальний ремонт 6 (255,6 МВт) гідроагрегатів. В реконструкції і капітальному ремонті знаходиться 12 (625,5 МВт) гідроагрегатів.

Коефіцієнт використання встановленої потужності на блочному устаткуванні (енергоблоки потужністю 100, 150, 200, 250, 300 МВт) теплових електростанцій

Коефіцієнт використання встановленої потужності за два місяці 2019 року порівняно з аналогічним періодом минулого року збільшився на **2,4%** та складає **39,4%**. Найвищий коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період мають блоки потужністю 250 МВт – 65,5 % (у 2018 році – 55,5 %). По блокам потужністю 150 МВт коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період – 51,1 % (у 2018 році – 50,7 %), по блокам потужністю 200 МВт – 43,1 % (у минулому році – 40,6 %), по блокам потужністю 100 МВт – 42,8 % (у минулому році – 32,8 %), по блокам потужністю 300 МВт – 24,0 % (у минулому році – 22,9 %).

Збільшився коефіцієнт використання встановленої потужності по генкомпаніях: по ТОВ “ДТЕК Східенерго” на 5,5 %, по ПАТ “ДТЕК Дніпроенерго” на 5,4 %. А зменшився по ПАТ “ДТЕК Західенерго” на 0,9 %, ПАТ “Центренерго” на 1,3 %, по ПАТ “Донбасенерго” на 17,0 %.

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугілля

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 2 місяця 2019 року складають **401,7 г/кВтг**, що на **2,2 г/кВтг** більше ніж за відповідний період 2018 року (403,2 г/кВтг).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за два місяця 2019 р. **373,4 г/кВтг**, що менше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на **6,8 г/кВтг**.

Середньомісячна заробітна плата

На січень-березень 2019 року розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить (01.03.2019):

- електроенергетика – 13138 грн (*збільшення до відповідного показника 2018 р. становить 3042 грн*);
- атомно-промисловий комплекс – 19790 грн (*більше на 5061 грн*);
- нафтогазовий комплекс – 9976 грн (*більше на 2345 грн до показників державних підприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля*);
- вугільна галузь – 10833 грн (*більше на 1401 грн для державних вугледобувних до обліку взято трудові показники вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України*).

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.04.2019 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, загальна заборгованість із виплати заробітної плати за січень-березень становила **91,56 млн грн** і зменшилась у порівнянні з трьома місяцями 2018 р. на **99,72 млн грн**, у тому числі:

- електроенергетична галузь – зменшилась на 13850,2 тис. грн;
- атомно-промисловий комплекс – збільшилась на 3335,3 тис. грн;

- вугільний комплекс – зменшився на 4298,1 тис. грн;
- нафтогазовий комплекс – збільшилась 105,0 тис. грн.

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні витрати електроенергії в електричних мережах

За 2 місяці 2019 року **загальні технологічні витрати** електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг склали **3,4 млрд кВтг** або **7,2 %** від загального відпуску електроенергії в мережу. У порівнянні із аналогічним періодом 2018 р. відбулося їх зменшення на **0,1 млрд кВтг** та зменшилась на 6,1 в.п. (3,5 млрд кВтг або 13,3 % у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за січень-лютий 2019 року склала **3,9 млрд кВтг** або **8,2%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком збільшилась на **0,1 млрд кВтг** у порівнянні з минулим роком (3,8 млрд кВтг або 14,7% у минулому році).

За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за січень-лютий 2019 р. заощаджено **29,8 млн кВтг** електроенергії (**29,8 млн кВтг** за відповідний період 2018 р.).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За 3 місяці 2019 року **експорт електроенергії становить 1662,1 млн кВтг**, що на 66,2 млн кВтг, або на 4,1% більше ніж за 3 місяці 2018 року, у тому числі в країни СНД (в Молдову) 224,6 млн кВтг, в країни Східної Європи – 1437,5 млн кВтг, експорт «Бурштинського острова» - 1027 млн кВтг.

За січень-березень 2019 р. територією України протранспортовано (транзитом) **21,0 млрд кубометрів природного газу** (за цей період 2018 р. – 20,0 млрд куб. м).

Станом на 01.04.2019 року в українських підземних сховищах знаходилось **8,781 млрд куб. м** природного газу, що на 1100,3 млн куб. м або на 14,3% більше порівняно з показником на цей час 2018 року.

Протягом січня-березня 2019 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **3908,3 тис. тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2018 р. збільшився на 181,9 тис. т (або на 4,9 %), а транзитом до країн Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **3403,0 тис. т**, що на 178,1 тис. т (або на 5,5%) більше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – більше на 3,8 тис. т (або на 0,8%) і склало **505,3 тис. тонн**.

За січень-березень 2019 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 87,1%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 12,9%.

**ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ
З ПРОБЛЕМ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
з 1 до 31 квітня 2019 р.**

(“Голос України”, “Урядовий кур’єр”, “ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Україна”, “ДЕНЬ”, “КП в Украине”, “ДЕЛОВАЯ СТОЛИЦА”, “Сегодня”, “Україна молода”, “Факты”, “Капитал”, “Вечерние Вести”, “Свобода”, “Атомник України”, а також електронні ЗМІ: УКРІНФОРМ, УНІАН, Энергореформа, ЛІГАБізнесІнформ, Українські новини, Бизнес.Цензор.Нет, Левый берег, UA Energy, Капитал, ГлавКом, РБК-Украина та ін.)

ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Енергетика України, 28.03.2019

Поставщик "последней надежды"

продолжит обслуживать проблемных потребителей после 1 апреля

Потребители э/э, которые находятся на поставке у госпредприятия "Укринтерэнерго" как поставщика "последней надежды" (ППН), и которые не смогли найти другого контрагента по истечении 90-дневного срока (максимально разрешенного для пребывания на поставке у ППН), продолжают покупать у него э/э по свободным ценам. Как сообщила председатель Нацкомиссии, осуществляющей госрегулирование в сфере энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ) **Оксана Кривенко** в Facebook, такое решение правительство приняло по предложению НКРЭКУ.

Таким образом, удастся избежать массовых отключений проблемных категорий потребителей – в первую очередь водоснабжающих и угледобывающих предприятий.

Вместе с тем, подчеркивает О. Кривенко, потребители, имеющие задолженность перед "Укринтерэнерго", обязаны ее реструктуризировать.

По данным НКРЭКУ, задолженность за э/э потребителей ППН с начала года составила 1,8 млрд грн. Больше всего задолжали угледобывающие госпредприятия (583 млн грн), КП "Вода Донбасса" (180 млн грн), "Аульский водовод" (около 100 млн грн).

<http://uaenergy.com.ua/post/32109/postavshchik-poslednej-nadezhdy-prodolzhit-obslyuzhivat/>

Енергетика України, 01.04.2019

**Гос шахтам начали отключать электроэнергию
в связи с отсутствием договоров с поставщиками**

Ряд государственных угледобывающих предприятий с 1 апреля отключен от энергоснабжения, сообщил председатель Национального профсоюза горняков Украины **Михаил Волюнец** на своей странице в Facebook.

По его информации, отключены шахты госпредприятий (ГП) "Волиньюголь" в Волынской области, "Лисичанскуголь", "Первомайскуголь" и "Мирноградуголь" в Луганской области, а также шахты "Капитальная" и "Центральная".

Предприятия работают в ограниченном режиме, э/э поставляется для систем по откачиванию воды и систем проветривания, добавил М. Волюнец.

Как сообщалось, согласно закону "О рынке электроэнергии", с 1 января 2019

года введены новые правила работы на розничном рынке э/э. Энергоснабжающие компании (облэнерго) были разделены на операторов системы распределения (ОСР) и поставщиков. Все небытовые потребители должны были заключить новые договора на распределение и поставку э/э. Ряд госструктур (угледобывающие предприятия) и коммунальных предприятий, в том числе и некоторые водоканалы, не смогли заключить новые соглашения и перешли на покупку э/э у поставщика "последней надежды" (ППН) на условии акцептованной поставки. Услуги ППН стоят на 25-30% дороже, чем у других поставщиков. Максимальный период, в течение которого можно пользоваться услугами ППН, – 90 дней.

Операторы системы распределения по закону "О рынке э/э" обязаны отключить от энергоснабжения потребителей, не имеющих поставщика и утративших право находиться на поставке у ППН.

Независимые поставщики отказываются заключать договора с госшахтами в связи с их низким уровнем оплаты э/э – не более 20%. По данным Нацкомиссии, осуществляющей госрегулирование в сфере энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), долг угольных госшахт за э/э за три месяца текущего года составил 580 млн грн.

Управление государственными угледобывающими предприятиями осуществляет Министерство энергетики и угольной промышленности.

<http://uaenergy.com.ua/post/32112/gosshahtam-nachali-otklyuchat-elektroenergiyu-v-svyazi-s/>

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Украина», 06.04.2019

"Нафтогаз" — "Укрнафта": от саботажа к капитуляции

**Сергей Куюн, директор
ООО «Консалтинговая группа А-95»;
Виталий Крижевский, аналитик
нефтегазового портала **enkor****

За прошедшие пять лет НАК "Нафтогаз Украины", владеющая государственными 50% акций "Укрнафты", так и не смогла (или не захотела) взять ситуацию в свои руки.

В результате крупнейшая нефтедобывающая компания страны превратилась в крупнейшего должника госбюджета — около 32 млрд грн долга. Теперь, по задумке топ-менеджмента "Нафтогаза", госбюджет должен погасить этот долг.

Накануне выборов президента страны события вокруг "Укрнафты" начали стремительно развиваться. Первую скрипку у **Андрея Коболева**, главы набсовета компании на протяжении пяти лет и председателя правления "Нафтогаза", перехватил исполнительный директор НАКа **Юрий Витренко**. Были назначены сразу два собрания акционеров (28 марта и 25 апреля), уволен нынешний глава правления Марк Роллинс, назначен временно исполняющий обязанности главы правления, избран новый наблюдательный совет и разработан план погашения долгов "Укрнафты" перед бюджетом.

Внешне все неплохо. Но детальный анализ этих решений показывает, что долги "Укрнафты", которые в 2015 г. подвесила группа "Приват", планируется покрыть за счет госбюджета, а реформа корпоративного управления ослабляет позиции "Нафтогаза" и дает широкие возможности группе **Игоря Коломойского**. **Конечным же результатом менеджеры "Нафтогаза" видят свой выход из "Укрнафты", что будет означать полную капитуляцию в стратегических отраслях нефтедобычи и нефтепереработки.**

События последнего месяца изобилуют вопросами, большинство из которых пока остаются без ответа.

Одновременно он был отодвинут от "газовых" вопросов, что высвобождало время на новые векторы деятельности.

По имеющимся данным, активные переговоры по решению проблемных вопросов "Укрнафты" продолжались весь декабрь 2018-го и январь 2019-го. Со стороны нефтедобывающей компании переговорщиком был выдвинут замглавы правления **Олег Гез**.

С какой стороны ни подходи к "Укрнафте", сразу же упираешься в рекордный налоговый долг. Активы компании арестованы налоговиками, за ее счетами ведется усиленный мониторинг, в связи с чем многие платежи проводятся ночью, когда банки уже не выполняют кассовых поручений текущего дня, чтобы не допустить списания денег со счетов. На своем сайте ГФС сообщает, что долг "Укрнафты" составляет 13,7 млрд грн. Однако в отчете "Нафтогаза" мелким шрифтом сообщается, что с учетом штрафов и пени сумма превышает 30 млрд грн. Откуда возникла эта космическая цифра?

Математика сходится: 15 млрд грн дает НАК, погашая долг, еще 15 млрд грн возвращает "Приват", и вопрос перед ГФС закрыт. Но у Витренко с Гезом другие калькулятор и логика: НАК хочет оплатить авансом еще 2 млрд кубометров газа (добыча "Укрнафты" более чем за четыре года) и тем самым обеспечить полную сумму для погашения долга!

Таким образом, государство выплатит долги, которых не создавало, и берет на себя все риски. Еще пару лет назад Коболев уверял, что налоговый долг должен погашаться в том числе за счет возврата дебиторской задолженности 2015 г., которая стала причиной его возникновения, а теперь посыпал голову пеплом и решил все гасить в одиночку.

Полная версия статьи:

https://zn.ua/energy_market/naftogaz-ukrnafta-ot-sabotazha-k-kapitulyacii-313988.html

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Украина», 06.04.2019

Какая промышленная политика необходима Украине для перехода к Индустрии 4.0?

**Евгений Ангел, Виталитй Кравчук, Институт
экономических исследований и политических консультаций**

Уже продолжительное время представители промышленных компаний выступают с призывами о необходимости государственной поддержки развития национальной промышленности, и с ними солидарны часть украинских политиков.

Пока что эти призывы не были успешными: правительство два года работало над разработкой **Стратегии развития промышленности**, но перспективы принятия такого документа все еще туманны. В связи с этим возникает ключевой вопрос: какая в действительности требуется господдержка промышленности в Украине? При этом важно помнить, что у нас действует ряд ограничений по предоставлению государственной помощи субъектам хозяйствования, определенных членством нашей страны в ВТО и Соглашением об ассоциации с ЕС. Возможным путем стимулирования развития промышленности без нарушения международных обязательств может быть переход к **Индустрии 4.0**.

В целом роль промышленности в формировании ВВП является высокой по сравнению с рядом стран ЕС. В европейских странах доля перерабатывающей промышленности колебалась от 9-10% в Великобритании и Греции до 18–22% в

Германиї, Ірландії і країнах Центральної Європи (Словенії, Словаччини, Польщі, Чехії, Румунії, Венгрії). Важне уточнення: приведена частка промисловості в ВВП розрахована з урахуванням податків на виробництво і імпорту, сплачених промисловими підприємствами за даними таблиці "Витрати-випуск". Частіше вважають її частку в валовій доданій вартості (ВДС, тобто в ВВП за вирахування податків), тому що ці дані з'являються на дев'ять місяців раніше. Оскільки на промисловість припадає 75% від загальної сумми податків на виробництво, врахованих в ВВП, її частка в ВДС значно нижче і, на нашу думку, не повністю відображає внесок промисловості в економіку.

З урахуванням в цілому значущої ролі промисловості в національній економіці, для зближення рівня життя в Україні з нашими західними сусідами і збереження конкурентоспроможності вітчизняних товарів на світовому ринку необхідно суттєво підвищити продуктивність і якість промислового виробництва.

Заходи, спрямовані на консервацію "старої" промисловості, як правило, не принесуть достатньої віддачі, щоб виправдати державну підтримку. Державна політика не повинна зберігати відставання промисловості, а замість цього повинна стимулювати підвищення технологічного рівня виробництва в Україні. Зокрема, це можливо завдяки підтримці впровадження Індустрії 4.0.

Що таке Індустрія 4.0?

Історія поняття "Індустрія 4.0" веде своє початок з 2011 р. з промислової ярмарки в Ганновері. Саме там вперше публічно заговорили про більш широке поєднання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) з промисловим виробництвом і застали цей новий термін. Індустрія 4.0, подібно своїй "предшественниці" (третьої промислової революції), базується на ІКТ.

Повна версія статті: <https://zn.ua/macrolevel/kakaya-promyshlennaya-politika-neobhodima-ukraine-dlya-perehoda-k-industrii-4-0-313995.html>

Українські Новини, 18.04.2019

У 2018 частка імпортованого Україною вугілля з Росії становила 70,2%, – Держстат

Згідно з даними, в 2018 році Україна імпортувала з Росії 15,009 млрд тонн вугілля вартістю 1,823 млрд доларів.

Зазначається, що імпорту антрациту становив 3,624 млрд тонн вугілля вартістю 387,3 млн гривень (93,7% від загального імпорту цієї марки вугілля), бітуміозного вугілля 11,364 млрд тонн вартістю 1,433 млрд доларів (66,12%).

Також імпорту іншого вугілля з Росії в 2018 році становив 20,876 млн тонн вартістю 2,43 млн доларів (6,3% від загального імпорту цієї марки вугілля).

<https://ukranews.com/ua/news/627174-z-rosiyi-ukrayina-importovala-70-2-vugillya-za-rik>

Українські Новини, 18.04.2019

Росія обмежила експорт вугілля і коксу в Україну з 1 червня

Уряд Росії обмежив експорт вугілля і коксу на територію України з 1 червня, постановою уряду Росії від 18 квітня №460-25.

"Визначається перелік товарів, які з 1 червня поточного року можна буде вивозити в Україну тільки на підставі окремих дозволів. У цю категорію включено

продукцію ПЕК, у тому числі вугілля і ті ж самі нафту і нафтопродукти", - повідомив під час засідання уряду прем'єр-міністр Росії **Дмитро Медведєв**.

Згідно з текстом постанови, до переліку продуктів, на які накладається обмеження, входять вугілля кам'яне, брикети, котуни та аналогічні види твердого палива, одержані з кам'яного вугілля, кокс або напівкокс із кам'яного вугілля, лігната або торфу, агломеровані або неагломеровані, вугілля ретортне.

Зазначається, що експорт цих продуктів в Україні здійснюється на підставі дозволів, які видаються Міністерством економічного розвитку Російської Федерації.

Росія з січня 2016 року заборонила прямі транзитні перевезення вантажів з України в Казахстан, а з липня - в Киргизстан.

Перевезення дозволено здійснювати через територію РФ тільки при в'їзді з території Білорусі.

<https://ukranews.com/ua/news/627072-eksport-vugillya-i-koksu-z-rosiyi-v-ukrayinu-obmezheniy>

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 18.04.2019

«Північний потік-2» функціонуватиме за європейськими правилами

Вікторія Власенко

ЄС остаточно вніс зміни до газової директиви Євросоюзу, за що проголосували 27 країн-членів під час засідання Ради ЄС, яке відбулося у Люксембурзі. Єдиною країною, яка утрималася від голосування, стала Болгарія.

Це останній етап ухвалення змін до газової директиви як частини Третього енергетичного пакета ЄС.

Хоч ці зміни не зупинять спорудження газогону, який будують в обхід України, для того, щоб «Північний потік-2» дозволили ввести в експлуатацію, він має відповідати набагато жорсткішим вимогам, ніж, наприклад, «Північний потік-1», який запрацював у 2011 році.

Основних таких вимог чотири. **Перша** з них передбачає, що транспортуванням газу не може займатися та сама компанія, яка його видобуває і продає. **Друга вимога** – доступ третіх компаній до «Північного потоку-2». На практиці це означатиме, що частину його потужностей доведеться тримати порожніми. **Третя** вимога полягає в тому, що конкурентні тарифи на транспортування газу визначатиме німецький національний регулятор. А **четверта** встановлює, що газогін має працювати прозора зокрема в питанні безпеки постачань.

Україна позитивно сприйняла остаточне схвалення змін до газової директиви.

«Ухвалення змін до газових директив – це крок, який доводить, що держави-члени ЄС розділяють відповідальність і демонструють солідарність із питань, що мають ключове значення для європейського газового ринку», - наголосили в Місії України в ЄС.

Інформація на цю тему – «Голос України», 19.04.2019 «Північний потік-2»: чий вигоди, чий втрати», Наталія Писанська. <http://www.golos.com.ua/article/316224>

UA.NEWS, 24.04.2019 «Північний потік-2» судитиметься з Євросоюзом через нову газову директиву». <https://ua.news/ua/pivnichnyj-potik-2-sudytymetsya-z-jevrosoyuzom-cherez-novu-gazovu-dyrektyvu/>

УНІАН, 24.04.2019 "Северный поток-2" угрожает привлечь ЕС к суду за новые газовые правила - СМИ". <https://www.unian.net/economics/energetics/10528992-severnyy-potok-2-ugrozhaet-privlech-es-k-sudu-za-novye-gazovye-pravila-smi.html>

Економічна правда, БизнесЦензор, Минфин, 19.04.2019

Мінфін спільно з МВФ розробили моделі стрес-тестування роботи держкомпаній

Міністерство фінансів спільно з експертом Міжнародного валютного фонду (МВФ) розробили моделі проведення стрес-тестування діяльності державних компаній. Повідомив Мінфін за підсумками роботи технічної місії податково-бюджетного департаменту МВФ.

"Команда Мінфіну і місії МВФ зустрічалися з представниками НАК "Нафтогаз України", НАК "Енергоатом" та "Укрзалізниця" для обговорення результатів фінансово-господарської діяльності та основних фіскальних ризиків, які пов'язані з їх діяльністю. Спільно з експертом МВФ розробили моделі проведення стрес-тестування діяльності суб'єктів господарювання", - повідомляється на сторінці Мінфіну в соцмережі Facebook.

Як наголошується в повідомленні, така практика допоможе визначити і мінімізувати потенційні фіскальні ризики.

Надалі співпраця Мінфіну і МВФ у напрямку управління фіскальними ризиками триватиме, вказало відомство.

<https://www.epravda.com.ua/news/2019/04/19/647216/>

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 23.04.2019

Люди об'єдналися проти картелів

Із незаконними діями облгазів тепер бореться громадська організація, проте треба докорінно змінювати законодавство

Останнім часом споживачі газу дедалі більше скаржаться на незаконні дії компаній, які продають його населенню. Облгази виписують платіжки за блакитне паливо на великі суми — від 2 до 4 тисяч гривень. Боротися з цим негативним явищем стало дуже складно. Тому в Україні було утворено консультативний центр ГазПравда. Це стало спільною ініціативою Федерації роботодавців нафтогазової галузі (ФРНГ), Групи Нафтогаз і Громадянської мережі «Опора». Тепер люди можуть звертатися до такого центру по допомогу.

«Українські споживачі виявилися в заручниках у недобросовісних облгазів і облгазбутів. Проте завдяки великій громадській активності, коли тисячами надходили звернення до НКРЕКП про неправильні нарахування у платіжках, органи влади та регулятор були змушені відреагувати. Уже 17 облгазів оштрафовано на 850 тисяч гривень кожного, їм зроблено приписи щодо необхідності перерахунку всім споживачам, яким було виставлено завищені рахунки за газ», — каже Віталій Щербенко, голова ВГО «Федерація роботодавців нафтогазової галузі».

Суди на боці людей. Як зазначає **Олексій Хабатюк**, член експертної ради ВГО «ФРНГ», заступник начальника департаменту енергоефективності НАК «Нафтогаз України», є приклади, коли споживачі звернулися до суду і той заборонив облгазу проводити незаконні донарахування.

На його думку, якщо облгаз порушує ліцензійні умови, до вирішення питання має долучитися Верховна Рада, яка й повинна ухвалити зміни до відповідних законів, щоб можна було цю ситуацію врегулювати.

Фахівці вважають, що є різні механізми, як це зробити. У цьому своє слово має сказати Антимонопольний комітет України. Знаємо цікаві приклади, коли в електроенергетиці на підприємствах природних монополістів вводили тимчасові

адміністрації. До цього також треба залучити і Раду нацбезпеки і оборони. Тож роботи для владнання цих надважливих питань ще чимало.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/lyudi-obyednalisya-proti-karteliv/>

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ

Цензор.Нет, 29.03.2019

Экс-член НКРЭКУ Герус о расследовании "Схем":

Эти миллиардные хищения в энергетике были в период Иловайского котла, а тарифы для населения повышали на 280%

Тарифные деньги были разворованы так, что даже не оставили людям на зарплаты. Возникли долги перед тысячами работников Запорожьеоблэнерго и Черкасыоблэнерго за 3-5 месяцев. Даже предшественники из "преступной власти" сначала платили зарплаты людям, а потом воровали. Об этом на своей странице в Фейсбуке написал экс-член Национальной комиссии по регулированию в сферах энергетики и коммунальных услуг **Андрей Герус**.

"На Радио Свобода вышло новое расследование "П. дал добро" о хищении более 1 млрд грн тарифных денег. Хищение касалось трех государственных облэнерго: Запорожьеоблэнерго, Черкасыоблэнерго, Харьковоблэнерго. Схема была проста: облэнерго переуступили долг своих потребителей на "прокладку" и некоторые крупные предприятия, платили деньги за электроэнергию не напрямую облэнерго, а "прокладке" "Енергомережа". "Енергомережа" те деньги выводила "налево" или в наличность. "П. дал добро" и контактное лицо. Появилась инициатива введения регулятором временной администрации на облэнерго, хотя на практике это было проблематичным. Это немного сработало, некоторые схемы несколько минимизировались, а некоторые были превентивно "сбиты", - рассказал он.

"Хочу обратить внимание, эти миллиардные хищения были в тот период, когда страна больше всего страдала от российской агрессии, где-то в то время был Иловайский котел, активные боевые действия, курс стремительно летел к 37 грн/долл., мы выпрашивали новый долг от МВФ, поскольку иначе катастрофа. Тогда же были повышены тарифы на электроэнергию для населения на 280%. В стране действует единый "тарифный котел", поэтому фактически были разворованы тарифные деньги каждого из вас. Кроме этого была "убита" акционерная стоимость госкомпаний, акционерами которой вы есть. Например, Запорожьеоблэнерго успешно и по нормальной цене приватизировать уже невозможно. Если кто-то возьмет 1 грн и погасит все долги, то это уже успех. Хотя это второй крупнейший облэнерго в Украине и 5 лет назад компания стоило даже не десятки, а возможно, сотни миллионов долларов", - акцентировал Герус.

"И в завершение, это дело НАБУ #1, открытое сразу после создания бюро. НАБУ взялось по-серьезному, поэтому основные фигуранты скрылись из Украины еще 2 года назад. На сегодня их уже нет на этих государственных облэнерго, там уже управляют другие. Но вот буквально на прошлой неделе я встречался с предпринимателями, которые работают в указанных областях. Они мне говорят: "Андрей, мы уже последние лет 10 никому принципиально не даем взятки. Ни ментам, ни прокурорам ни налоговой, ни горсовету. Но нам пришлось дать облэнерго 5 млн грн взятки за присоединение к электросетям, потому что хотели

расширить свой бизнес, а без взятки это было невозможно". Дать взятку, чтобы расширить бизнес, чтобы создать новые рабочие места. Дать взятку, чтобы платить больше налогов. Дать взятку, чтобы увеличить валютную экспортную выручку для Украины. Дать взятку, чтобы увеличить ВВП. За это все в Украине нужно давать взятки. **Крючкова** уже нет в Украине. Кто дал добро на такую модель развития Украины? Куда мы придем с такой моделью? Какую страну мы оставим своим детям?", - резюмировал Герус.

https://censor.net.ua/news/3119279/ekschlen_nkreku_gerus_o_rassledovanii_shem_eti_milliardnye_hisch_eniya_v_energetike_byli_v_period_debaltsevskogo

Юридична газета online, 01.04.2019

Державно-приватне партнерство в енергетиці: чого чекаємо в законодавчій сфері

**Андрій Нікітін, «EQUITY» партнер
Ілона Милостива, «EQUITY» юрист**

Державно-приватне партнерство є ефективним механізмом залучення приватних інвестицій у розвиток державного сектора. Найбільш продуктивною формою взаємодії державного та приватного партнера є концесія. При цьому існує велика кількість масштабних і рентабельних проєктів концесії в енергетиці та інфраструктурі, які роками неможливо реалізувати. Головною проблемою державно-приватного партнерства в Україні є те, що законодавство не забезпечує баланс інтересів та відповідальність сторін проєкту.

Що таке державно-приватне партнерство? Державно-приватне партнерство (ДПП) — це система вигідної взаємодії між державним та приватним партнерами шляхом об'єднання ресурсів і розподілу між ними винагороди та ризиків з метою реалізації інвестиційно вигідних проєктів. Побудова ДПП здійснюється на довгостроковій основі з метою залучення інвестицій у розвиток і відновлення наявних проєктів та побудови нових економічно рентабельних об'єктів.

Такий симбіоз державного та приватного партнерів сприяє вирішенню соціально-економічних проблем і покращенню інвестиційної привабливості держави-партнера. Водночас впровадження системи ДПП відкриває нові можливості для приватного бізнесу та розвитку нових ринків. Варто зазначити, що створення дієвого механізму ДПП та залучення на український ринок авторитетних інвесторів сприятиме розвитку довіри іноземних партнерів до інвестиційного клімату в Україні.

Сьогодні механізм ДПП регулюється низкою законів, а саме Законом України «Про державно-приватне партнерство», Законом України «Про концесії автомобільних доріг», Законом України «Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності», Законом України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сфері теплопостачання, тепловідведення, що перебувають у комунальній власності». Наявність такої кількості законодавчих актів ускладнює розподіл механізмів регулювання процедур.

Чинне законодавство передбачає взаємодію партнерів у формах концесії, управління майном, спільної діяльності тощо. Отже, законодавство не визначає єдиної форми ДПП, що ускладнює процедуру регуляції та реалізації проєктів...

Першочерговим питанням, яке знижує зацікавленість інвестора щодо ДПП, є

відсутність чіткого розмежування процедур ДПП та концесії, складність і довготривалість процедури укладення договору. Окрім того, законодавство не врегульовує процедуру виділення земельних ділянок для реалізації ДПП. Відсутня система управління фіскальними та фінансовими ризиками партнерів.

Часто приватні партнери не можуть забезпечити фінансування зобов'язань, які передбачені договором...

Також незрозумілим залишається механізм визначення розміру концесійних платежів, який часто негативно впливає на рентабельність проекту для інвестора. Отже, в межах концесійного законодавства реалізація ДПП фактично є складною та довготривалою процедурою, яка не влаштовує інвесторів.

З метою вирішення цього питання за підтримки ЄБРР був розроблений довгоочікуваний для інвесторів проект Закону України «Про концесії» №8125 та прийнятий у першому читанні 03.04.2018 р. Проект закону має захистити інтереси приватного інвестора. Відповідно до положень законопроекту, концесіонер за погодженням з державним партнером може передати права на об'єкт концесії та право вимоги за концесійним договором третій особі. Окрім того, проект дозволяє концесіонеру передавати право вимоги за договором у заставу.

Водночас законопроект надає можливість виділення земельних ділянок, необхідних для реалізації довгострокової концесії...

Також проектом встановлюється, що ініціатором підготовки пропозиції можуть бути не лише державні органи, але й приватний партнер, у тому числі нерезидент. Окрім того, проект передбачає новий вид виплат концесіонеру за готовність об'єкта. Важливим нововведенням є можливість укладення концесійного договору без проведення конкурсу — шляхом прямих переговорів.

Вітчизняна практика реалізації ДПП у сфері енергетики. Найвідомішим та найбільшим за масштабами проектом ДПП у сфері енергетики є прийнятий Кабінетом міністрів України ще у 2015 р. проект «Енергетичний міст «Україна — Європейський Союз».

«Енергетичний міст «Україна — Європейський Союз» є першим проектом ДДП, який передбачає інтеграцію енергетичної системи України до європейської ENTSO-E. В межах цього проекту був створений консорціум з компаній: EDF Trading (Велика Британія), Westinghouse (Швеція), Polerergia International (Люксембург). Розрахункова вартість цього проекту становить 243, 5 млн євро в цінах 2017 р. При цьому структура фінансування проекту складає 100% фінансування за рахунок капіталу приватного партнера.

Внаслідок реалізації цього проекту планується розширити генеруючі потужності українській об'єктів ядерної енергетики та підвищення ефективності енергоблоків. Окрім того, проект сприятиме залученню довгострокових іноземних інвестицій в Україні.

Лише 18.01.2019 р. Міністерство енергетики та вугільної промисловості України прийняло рішення про проведення конкурсу з визначення приватного партнера. Проект проходив довготривалу процедуру погодження майже 4 роки, що відображає всю складність процедур погодження проекту відповідно до чинного законодавства.

Отже, на прикладі виконання деяких енергетичних концесійних проектів вбачається, що процес реалізації ДПП в Україні розвивається достатньо повільно,

вдається реалізувати лише деякі малозатратні проекти. Інвестиційне середовище потребує докорінних змін з метою створення більш сприятливих умов для приватних інвестицій.

Поняття «концесія» як форма ДПП є новим для України та потребує доопрацювання, однак у міжнародній практиці вже понад століття успішно реалізуються грандіозні за своїм масштабом проекти в межах ДПП.

... наявна в Україні система законодавства та стан інвестиційного середовища не сприяють розвитку і впровадженню проектів ДПП. В сучасних умовах бюджетного фінансування Україна потребує нових джерел інвестицій. З аналізу успішного міжнародного досвіду проектів ДПП випливає, що залучення авторитетних іноземних приватних партнерів збільшує рівень довіри до держави як надійного інвестиційного партнера.

Однак для впровадження системи ДПП в Україні необхідно створити умови для балансу інтересів держави та інвертора і внести відповідні зміни до законодавства...

Також в статті розглядається міжнародна практика ДПП з наведенням прикладів...

<http://yur-gazeta.com/publications/practice/energetichne-pravo/dpp-v-energetici-chogo-chekaemo-v-zakonodavchiy-sferi.html>

Насправді, 01.04.2019

Польша присматривается к энергетическому сектору Украины

Денис Гаевский

Польша стала одним из главных бенефициаров Евромайдана на международной арене. Варшава с 2014 года последовательно увеличивала влияние на украинскую экономику и социальную сферу, чтобы в перспективе усилить и политическое влияние. У Польши есть обширные экономические интересы на Украине, и энергетический сектор занимает здесь особое место.

Власти Польши приняли решение о сооружении еще одного СПГ-терминала. Уполномоченный правительства по вопросам энергетической инфраструктуры **Петр Наимский** заявил, что плавучий терминал по разжижению газа будет располагаться в районе Гданьска и станет вторым объектом по приему СПГ в Польше.

Первый СПГ-терминал расположен в Свиноуйсьце — его проектная мощность составляет 5 млрд кубометров газа, а в обозримой перспективе будет расширена до 7,5 млрд кубометров.

Закупки Польшей американского газа имеют ярко выраженный политический подтекст и фактически являются платой **Дональду Трампу** за лояльность. Нельзя не отдать должное президенту США, который привержен бизнес-подходу в международных отношениях и находит инструменты для увеличения присутствия американских товаров на внешних рынках.

При этом не секрет, что Польша рассматривает Украину в качестве одного из приоритетных рынков сбыта сжиженного газа.

Заслуживает внимания тот факт, что вице-президентом «Укртрансгаза», оператора украинской газотранспортной системы (ГТС), является поляк **Павел Юзеф Станчак**, который вполне может лоббировать интересы Варшавы на газовом рынке Украины.

Киевские власти не единожды выражали готовность в рамках политики «энергетической независимости от России» закупать американский сжиженный газ,

который поставляется на польский терминал в Свиноуйсьце.

По состоянию на сегодняшний день этот проект заморожен, однако если по итогам президентских и парламентских выборов на Украине внешнеполитический курс и экономическая политика не будут пересмотрены (шансы на это объективно невелики), вероятность его реализации достаточно высока.

В обозримой перспективе актуализируется вопрос продления срока службы энергоблоков украинских АЭС либо вывода их из эксплуатации. Именно официальная Варшава, импортирующая электроэнергию из Украины, может стать лоббистом продления за счет денег Евросоюза эксплуатационных сроков энергоблоков украинских АЭС, которые проектировались в советское время во многом для поставок электричества в страны Соцлагеря (Хмельницкая АЭС, Ровенская АЭС).

На фоне тенденции к постепенному закрытию АЭС в странах Евросоюза по причинам экологии и увеличения удельного веса «зеленой» энергетики Украине могут оставить роль резервного поставщика электроэнергии, произведенной без соблюдения современных европейских экологических норм.

Так что горизонт планирования Польши по отношению к Украине уходит далеко за пределы сроков пребывания у власти назначенцев Евромайдана.

И интерес Польши к энергосектору Украины — одно из ярких тому подтверждений.

<http://naspravdi.info/novosti/polsha-prismatrivaetsya-k-energeticheskomu-sektoru-ukrainy>

сайт ДП «НЕК «Укренерго», 02.04.2019

«Укренерго» обговорили з угорським ОСП MAVIR питання співпраці відповідно до правил ENTSO-E

Укренерго та угорський оператор системи передачі (ОСП) MAVIR провели першу спільну робочу зустріч з питань гармонізації технологічних процесів в об'єднаній енергосистемі (ОЕС) України з процесами енергосистем країн ENTSO-E в рамках проекту інтеграції енергосистем України та Молдови до енергооб'єднання країн континентальної Європи. Зустріч відбулася в Будапешті (Угорщина) 29 березня 2019 р.

Сьогодні Угорщина є одним з ключових імпортерів української електроенергії з щорічним середнім обсягом близько 3 млрд кВт·год. В лютому 2018 р. Укренерго та MAVIR підписали Меморандум про модернізацію міждержавної ПЛ 750 кВ Західноукраїнська – Альбертірша для підвищення надійності енергопостачання угорського регіону Кішварда (передбачається будівництво нової ПС 750/440 кВ Сабольчбака поблизу українського кордону та встановлення транспозиційної опори з української сторони).

Серед тем, які обговорювалися на робочій зустрічі були, зокрема, досвід угорських колег в організації процесів планування та обліку електроенергії, обміну даними, розрахунку пропускної здатності міждержавних мереж, робота з європейськими платформами з балансування та обміну резервами, виконанні оперативного планування та забезпечення операційної безпеки, що передбачені нормативною документацією.

«Мета нашого діалогу з MAVIR полягає в тому, щоб знайти спільне бачення та розуміння значення української енергосистеми для європейського енергетичного

простору, а також потенційних викликів, що постануть перед нами. Ми зацікавлені в тому, щоб постійно удосконалювати співпрацю з угорськими колегами та іншими ОСП, що входять до європейської мережі ENTSO-E». — сказав заступник директора — головний диспетчер ДП «НЕК «Укренерго» **Віталій Зайченко**.

<https://ua.energy/osnovni-podiyi/ukrenergo-obgovorylo-z-ugorskym-osp-mavir-pytannya-spivpratsi-vidpovidno-do-pravyl-entso-e/>

Українська енергетика, 04.04.2019

Україна продала сусідам електроенергії на \$68 млн

Найбільшим покупцем української електрики стала Угорщина.

У січні-лютому 2019 року Україна продала 1,075 млрд кВт•год - на \$68,847 млн. Такі дані оприлюднила Державна фіскальна служба (ДФС) України.

Найбільше електроенергії продали до Угорщини - 613,32 млн кВт•год на \$37,9 млн. Польща купила 254,9 млн кВт•год на \$14,25 млн, Молдова - 150 млн кВт•год на \$9,44 млн. Словаччина та Румунія купили сумарно на \$3,19 млн.

Імпорт електроенергії з Росії та Білорусі для живлення тупикових районів склав 3,45 млн кВт•год, ДФС оцінила \$200 тис

Нагадаємо, у 2018 році експорт електроенергії з України зріс на 998 млн кВт•год - до 6,165 млрд кВт•год. Порівняно з 2017 роком експорт виріс на 19,3%. За даними ДФС, виручка за експорт електроенергії склала \$331,942 млн.

<http://ua-energy.org/uk/posts/ukraina-prodala-elektroenerhii-na-68-mln>

Енергореформа, 05.04.2019

Александр Семененко: мы ждем открытия оптового рынка э/э и готовы помочь потребителям минимизировать небалансы

Фрагменты интервью с Александром Семененко, директором ООО «ТЭК», созданным около 10 лет назад, на сегодня претендующее на статус одного из лидеров рынка поставки электроэнергии в Украине

Мы предлагаем цену, которая является привлекательной для потребителя, и при этом позволяет нам заработать. И, подчеркну, мы довольны нашими заработками, они экономически обоснованы. Кто мешает другим делать то же?

У нас нет таких рычагов влияния как, к примеру, у аффилированных с операторами системы распределения (ОСР) поставщиков, в борьбе за рынок мы можем использовать только традиционные маркетинговые методы.

С октября мы начали проводить по всей Украине семинары для потребителей. У нас за каждым клиентом закреплен свой менеджер, который помогает решать все вопросы в оперативном режиме. Есть необходимое ПО, для потребителя разработан личный кабинет.

Мы как поставщик с нетерпением ждем второго этапа реформы рынка, для нас это открывает новые возможности. Первый этап - либерализация розничного рынка э/э - произошел. Были нюансы в январе. Но иногда лучше сделать с нюансами и недоработками, а потом их исправить, чем не сделать, или бесконечно откладывать.

Неплохо было бы ввести конкретную ответственность участников за определенные шаги. Мы со своей стороны к этому готовы.

Сейчас многие поставщики полагают, что все отклонения они переложат на потребителя, и дело с концом. А на самом деле небаланс - это не проблема одного лишь потребителя, и задача поставщика - предложить соответствующие услуги.

Потребление невозможно спрогнозировать на все 100%, в силу ряда причин. Я выделяю три составляющие системы предупреждения небалансов: качественный прогноз, балансирующая группа внутри компании-поставщика (за счет портфеля клиентов), и внешняя балансирующая группа – грамотный партнер-поставщик.

В европейских странах на уже состоявшихся рынках электроэнергетики, процент небаланса у опытных поставщиков невысок. Его стоимость вкладывается в цену потребителю, и он ее особо не ощущает. Но все это достигается за счет качественного учета и высокопрофессиональной работы поставщика.

<http://reform.energy/analytics/aleksandr-semenenko-my-zhdem-otkrytiya-optovogo-rynka-ee-i-gotovy-pomoch-potrebitelyam-minimizirovat-nebalansy-intervyu-10977>

БизнесЦензор, 05.04.2019

Средняя оптовая цена на электроэнергию ночью выросла на 15%

Средняя оптово-рыночная цена (ОРЦ) электроэнергии в Украине в марте по сравнению с февралем выросла на 0,3% – с 1547 грн до 1551,6 за МВт/ч (без НДС и акцизного налога). Об этом свидетельствуют данные госпредприятия (ГП) "Энергорынок" о почасовых ценах на электроэнергию.

При этом ночная цена электроэнергии (в период суток с 24:00 до 06:00) в марте по сравнению с февралем увеличилась в среднем на 15% – с 715 грн до 825 грн за МВт/ч.

В частности, в период суток с 24:00 до 01:00 она выросла с 844 грн до 963 грн, а с 01:00 до 06:00 – с 690 грн до 800 грн за МВт/ч.

Пиковая электроэнергия напротив, подешевела на 4% – с 2140 грн до 2050 грн за МВт/ч, а цена полупиковой электроэнергии практически не изменилась – осталась на уровне 1800 грн за МВт/ч.

Напомним, средняя ОРЦ в январе составила 1553 грн за МВт/ч.

https://biz.censor.net.ua/news/3120732/srednyaya_optovaya_tsena_na_elektroenergiyu_nochyu_vyrosla_na_15

Комментарии, ЛІГА.Бизнес, УНІАН, 08.04.2019

НКРЭКУ подсчитала, сколько электроэнергии тратят украинцы

В комиссии сравнили тарифы и объемы потребления со странами ЕС.

Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), опубликовала информацию по потреблению и ценам на электроэнергию в Украине и странах Европейского союза.

По данным НКРЭКУ, среднемесячное потребление электроэнергии в 2018 году на одно домохозяйство в Украине составило 164 кВт·ч, что почти в два раза меньше, чем в целом по странам ЕС (304 кВт·ч).

В то же время стоимость электроэнергии (1,28 грн за кВт·ч) в Украине значительно ниже, чем в странах соседах (Румыния - 4,21 грн, Польша - 4,86 грн, Словакия - 5,84 грн, Чехия - 6,81 грн).

Продолжительность перерывов в электроснабжении в Украине значительно выше, чем в странах ЕС: плановые 455 минут за 2018 год, внеплановые - 696. В ЕС - 160 минут плановые, 102 - неплановые.

Согласно информации Госстата, во втором полугодии 2018 года средняя цена для населения за 1 кВт·ч составила 1,20 грн с НДС, что меньше, чем в первом полугодии 2018 года (1,21 грн).

Загальноукраїнська інформація та статистична інформація європейських інституцій у сфері електричної енергії

Середньомісячне споживання у 2018 році на одне домогосподарство

	Населення	Населення з електроопаленням
	фізичні одиниці, кВт-год	
Середнє по Україні	164	975
Середнє по країнах ЄС*		304
Середнє по Польщі*		168
Середнє по Угорщині*		227
Середнє по Словаччині*		219
Середнє по Румунії*		140
Середнє по Молдові*		н/д

* за офіційними даними, наведеними на сайті Євростат станом на 27.02.2019 року за I півріччя 2018 року.

Порівняння тарифів на електричну енергію для населення, грн/кВт-год (з податками)**

Україна	Румунія	Польща	Словаччина	Чехія
1,28	4,21	4,86	5,84	6,81

** Використано курс НБУ за I півріччя 2018 року – 1 євро = 32,42 грн.

Структура ринкового тарифу на електричну енергію для населення у 2018 році

Виробництво електроенергії (генерація), 71%	Дистрибуція, 29%
---	------------------

Структура виробництва електричної енергії в Україні по видах генерації у 2018 році, %

	НАЕК «Енергоатом»	ТЕС	ГЕС	ТЕЦ	«Зелена» енергія
Частка у загальному обсязі виробництва	54,5%	29,5%	7,7%	6,4%	2,0%
Частка у загальній вартості	27,0%	47,1%	4,9%	12,4%	8,7%

SAIDI, тривалість перерв в електропостачанні у 2018 році, хвилини

Тривалість перерв, хв	Україна		Країни ЄС	
	планові	непланові	планові	непланові
	455	696	160	102

Национальная комиссия, осуществляющая госрегулирование в сфере энергетики и коммунальных услуг, выступила с предложением определить «Энергоатом» поставщиком электроэнергии бытовым потребителям по низкому тарифу.

Інформація на цю тему – БизнесЦензор, Mind, 08.04.2019 «Міненерговугілля прогнозує в 2019 р. зростання виробництва е/е з ВДЕ у 2,2 рази, незначне зниження генерації АЕС і ГК ТЕС».

ДТЕК, 08.04.2019

**Акцент на безопасность: на шахтах ДТЭК
представили новый проект по охране труда**

Угольные предприятия ДТЭК Энерго усилят систему безопасности на производстве.

«Люди, которые безопасно работают и могут благодаря этому вести здоровый и активный образ жизни – наш главный приоритет. Поэтому наша задача сделать так, чтобы каждый, от рабочего до директора бизнес-блока, был вовлечен, знаком с задачей, верил в нее, и заражал своей верой других людей. Простыми словами – чтобы безопасность начиналась с каждого», - говорит **директор по добыче угля ДТЭК Энерго Михаил Барабаш**.

Цель проекта – изменить отношение к безопасности труда. Сейчас на предприятиях можно услышать, что защитные очки, перчатки и полное соблюдение паспорта выполняемых работ – прихоть компании, а не ее забота. Коллеги часто забывают, что это защищает не интересы компании, а их, сотрудников, жизнь и здоровье.

«Сейчас в приоритете «не кнут, а пряник». Сотрудников не наказываем, а вознаграждаем за безопасный труд. Будем развивать навыки лидерства в области безопасности у старших рабочих, мастеров и руководителей. На рабочих местах и в производственных процессах будем применять новые методы оценки рисков и учить этому каждого работника. Каждый источник опасности должен быть идентифицирован и риск снижен», - делится планами **руководитель департамента по охране труда и промышленной безопасности Вадим Берло**.

Охрана труда для угольных предприятий всегда важна, поэтому в компании постоянно контролируют, чтобы условия для работы были безопасны. В прошлом году ДТЭК Энерго вложил в это 455 млн грн.

Но добиться нулевого травматизма, - когда ни один сотрудник не поранится, можно только если объединить усилия компании и работников.

<https://energo.dtek.com/media-center/press/aktsent-na-bezopasnost-na-shakhtakh-dtek-predstavili-novyuy-proekt-po-okhrane-truda/>

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 09.04.2019

Курс на низьковуглецевий розвиток**Яна Павко, магістр міжнародного права,
кандидат юридичних наук**

Проблема зміни клімату перебуває в центрі уваги вчених, законодавців і молоді. Безумовно, вона потребує комплексного дослідження та розв'язання не тільки на міжнародному, а й на національному рівні. Кожна держава має проводити ефективну політику в галузі протидії зміни клімату для нашого спільного майбутнього, спираючись на власну нормативно-правову базу та практику провідних держав із цього питання. Насамперед збільшення викидів парникових газів через активізацію антропогенної діяльності негативно впливає на навколишнє середовище.

До речі, на Саміті ООН зі сталого розвитку в межах 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку в 2015 році було затверджено **17 Цілей сталого розвитку**, одна з яких — **пом'якшення наслідків зміни клімату**.

15 березня 2019 року в шести українських містах відбулися страйки за

кліматичну справедливість. Їх учасники звернулися до Прем'єр-міністра **Володимира Гройсмана** з вимогами дотримуватися умов Паризької угоди 2015 р. і відмовитися від використання вугілля, нафти й газу для зменшення викидів парникових газів в атмосферу.

На думку міністра екології та природних ресурсів **Остапа Семерака**, наша держава закріпила свій статус серед світових лідерів у глобальному кліматичному русі, про що свідчить її позиція на міжнародних заходах, присвячених цій проблемі. У 2018 році вона увійшла в двадцятку в світовому рейтингу кліматичної політики.

Загалом українська політика в сфері протидії зміні клімату має фрагментарний характер і є складовою виключно екологічної політики. Але виконання нових стратегічних завдань, пов'язаних з ратифікацією Україною Паризької угоди 2015 року та подальшою імплементацією її положень, потребує проведення цілісної й послідовної державної кліматичної політики.

Основні документи, які визначають правові засади української кліматичної політики, — розпорядження Кабінету Міністрів «**Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року**» (2016) та «**Про затвердження плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року**» (2017).

Стратегія на перспективу. Наша держава одна з десяти, яка розробила Стратегію низьковуглецевого розвитку відповідно до положень Паризької кліматичної угоди 2015 року. 18 липня 2018 року на засіданні Кабінету Міністрів члени уряду підтримали Стратегію низьковуглецевого розвитку України до 2050 року та ухвалили рішення щодо її направлення до Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату. Вона визначає стратегічні напрями переходу економіки України на траєкторію низьковуглецевого зростання на засадах сталого розвитку згідно з національними пріоритетами...

З точки зору Остапа Семерака, ухвалення закону «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» — невід'ємна частина реалізації нової кліматичної політики України, особливо в частині виконання положень Рамкової конвенції ООН про зміну клімату 1992 року та Паризької угоди 2015 року. 28 лютого 2019-го Верховна Рада ухвалила у першому читанні законопроект №9253 «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів»...

Попри певні недоліки, наша держава намагається проводити нову ефективну політику у сфері протидії зміні клімату, спираючись на досвід країн-лідерів глобального кліматичного руху і заручившись їхньою підтримкою.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/kurs-na-nizkovuglecevij-rozvitok/>

Урядовий Потрал, 09.04.2019

Міненерговугілля та Посольство Данії співпрацюють щодо залучення інвестицій в сталу енергетику України

Українсько – Данська міжурядова співпраця націлена на зменшення споживання традиційних енергоресурсів та розвиток відновлювальних джерел енергії. Про це зазначила Генеральний директор Директорату енергетичних ринків, Голова Українсько – Данського енергетичного центру **Ольга Буславець** під час зустрічі із Надзвичайним та Повноважним Послом Королівства Данії в Україні Рубеном Мадсенем та представниками данських компаній (IFU, Velux, Rockwool, Eurowater, Aarsleff, Kamstrup, Grudnfos).

Зустріч була ініційована Посольством Данії в Україні з метою посилення співробітництва в рамках Українсько-Данського енергетичного центру.

Голова УДЕЦ повідомила про успішну та результативну співпрацю Проекту та підкреслила, що основною метою співробітництва із Данією в рамках Проекту є допомога Україні у досягненні амбітних цілей щодо частки відновлюваної енергії, передбачених Енергетичною стратегією України.

«Данія є однією із передових країн у використанні відновлюваних джерел енергії та лідером за розвитком новітніх енергетичних технологій, саме тому досвід цієї країни якнайкраще підходить для використання в Україні», - зазначила Ольга Буславець.

Серед основних результатів другої фази Проекту:

- довгострокові сценарії досягнення цілей Енергетичної стратегії України на період до 2035 р., визначені конкретні механізми, які дозволять обирати оптимальні шляхи реалізації енергостратегії;
- стратегічна екологічна оцінка ЕСУ на період до 2035 та екологічна оцінка впливу на навколишнє середовище, збільшення частки відновлюваних джерел енергії та використання балансових потужностей;
- рекомендації для України щодо запровадження механізму аукціонів на будівництво нових потужностей ВДЕ та Данський досвід щодо організації аукціонів.

«Співпраця з Данським інвестиційним фондом IFU та програмою Danida Business Finance з метою залучення інвестицій у проекти чистої енергетики в Україні та налагодження діалогу із данськими компаніями для розроблення спільних рішень і посилення співробітництва є нашим пріоритетом», - підкреслила Голова УДЕЦ.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/minenergougillya-ta-posolstvo-daniyi-spiivpracovuyut-shchodo-zaluchennya-investicij-v-stalu-energetiku-ukrayini>

Энергореформа, МинПром, Uaenergy, УНИАН, УНН, 09.04.2019

Минэнергоугля прогнозирует в 2019 году рост производства э/э из ВИЭ в 2,2 раза, незначительное снижение генерации АЭС и ГК ТЭС

Производство электроэнергии в объединенной энергосистеме (ОЭС) Украины в 2019 году снизится на 0,74% (на 1 млрд 177,9 млн кВт-ч) по сравнению с 2018 годом – до 158 млрд 173 млн кВт-ч, свидетельствует обновленный прогнозный баланс электроэнергии ОЭС Министерства энергетики и угольной промышленности.

Атомные электростанции (АЭС), согласно прогнозам ведомства, по итогам года уменьшат производство э/э на 1,2% (на 1,008 млрд кВт-ч) - до 83,390 млрд кВт-ч.

Тепловые электростанции энергогенерирующих компаний (ГК ТЭС), в свою очередь, продемонстрируют падение производства на 2,5% (на 1 млрд 204,5 млн кВт-ч) – до 46,587 млрд кВт-ч, гидроэлектростанции – на 23,2% (на 2 млрд 428,0 млн кВт-ч), до 8,001 млрд кВт-ч, гидроаккумулирующие электростанции (ГАЭС) - на 8,7% (137,4 млн кВт-ч), до 1,442 млрд кВт-ч.

Производство электроэнергии на теплоэлектроцентралях (ТЭЦ) и когенерационных установках (КУ) по итогам года возрастет на 6,6% (на 728,2 млн кВт-ч) – до 11,744 млрд кВт-ч, на блок-станциях - на 6,5% (97,0 млн кВт-ч), до 1,6 млрд кВт-ч.

Наибольший рост объемов производства электрической энергии продемонстрируют объекты, генерирующие из возобновляемых источников энергии (ВИЭ). Так, прогнозируется, что по итогам 2019 года производство э/э из ВИЭ составит 5,979 млрд кВт-ч, что в 2,3 раза (на 2 млрд 633 млн кВт-ч) больше, чем в 2018 году.

Как сообщалось, в январе-марте 2019 года Украина ввела 861,1 МВт мощностей ВИЭ, что в 5,4 раза больше, чем за аналогичный период 2018 года, и на 16% больше, чем за весь 2018 год.

Производство электроэнергии в ОЭС Украины в 2018 году возросло на 2,5% (на 3 млрд 936,3 млн кВт-ч) по сравнению с 2017 годом – до 159 млрд 350,9 млн кВт-ч.

Производители э/э	2018	2018	2019	2019	изм.	изм.
	млн кВт-ч	доля от общего производства, %	млн кВт-ч	доля от общего производства, %	млн кВт-ч	%
АЭС	84 398,2	53,0	83 390	52,7	-1 008,0	-1,2
ГК ТЭС	47 791,5	30,0	46 587	29,5	-1 204,5	-2,5
ТЭС и КУ	11 016,2	6,9	11 744	7,4	+728,2	+6,61
ГЭС	10 429,0	6,5	8 001	5	-2 428,0	-23,28
ГАЭС	1 579,4	1,0	1 442	0,9	-137,4	-8,7
Блок-станции	1 503,6	0,9	1 600	1	+097,0	+6,5
Альтерн-е источники (ВЭС, СЭС, биомасса)	2 633,0	1,7	5 979	3,8	+3 346,0	+127
ВСЕГО	159 350,9	100,0	158 173	100	-1 177,9	-0,74

<http://reform.energy/news/minenergouglya-prognoziruuet-v-2019-godu-rost-proizvodstva-ee-iz-vie-v-22-raza-neznachitelnoe-snizhenie-generatsii-aes-i-gk-tes-10998>

Інформація на цю тему – ЕлектроВести, 12.04.2019 «Україна майже вдвічі збільшила виробництво електроенергії з поновлюваних джерел енергії».

Uaenergy, 09.04.2019

Украина в 2019 г. снизит экспорт электроэнергии на 2,5% – прогноз Минэнерго

Украина в 2019 году снизит экспорт электрической энергии на 2,5% (154 млн кВт-ч) по сравнению с фактическими данными за 2018 год – до 6,011 млрд кВт-ч, свидетельствует обновленный прогнозный баланс электроэнергии ОЭС Министерства энергетики и угольной промышленности.

Поставки электроэнергии с "энергоострова Бурштынской ТЭС" в направлении Венгрии, Словакии и Румынии уменьшатся на 5,9% (222 млн кВт-ч) – до 3,577 млрд кВт-ч.

Экспорт электроэнергии в Польшу, согласно прогнозам, останется на уровне прошлого года и составит 1,410 млрд кВт-ч.

Объем поставки в Молдову вырастет на 7,2% (69 млн кВт-ч) – до 1,024 млрд кВт-ч.

В Беларусь и Россию 2019 году украинская электроэнергия экспортироваться не будет.

Как сообщалось, Украина по итогам 2018 года увеличила экспорт электроэнергии на 19,3% – до 6 млрд 165,7 млн кВт-ч, ее стоимость составила \$331,942 млн. Импорт составил 30,678 млн кВт-ч электроэнергии (из РФ – 29,49 млн кВт-ч, Беларуси – 1,188 млн кВт-ч). Импорт учтен по контрактам ГП "Энергорынок" как технологическое перемещение.

<http://uaenergy.com.ua/post/32127/ukraina-v-2019-g-snizit-eksport-elektroenergii-na-25/>

Українські Новини, 09.04.2019

У 1-му кварталі Україна збільшила дохід від експорту електроенергії на 22,2% до \$98,4 млн

У січні-березні 2019 року Україна збільшила дохід від експорту електроенергії на 22,2%, або на 17,895 млн, до 98,366 млн доларів порівняно з аналогічним періодом 2018 року (80,471 млн доларів). Про це свідчать митні дані Державної фіскальної служби.

У січні-березні 58,98% (58,014 млн) доходу від експорту припало на поставку електроенергії в Угорщину, 21,5% (22,13 млн) - до Польщі, 13,86% (13,635 млн) - у Молдову, 4,66% (4,587 млн) - в інші країни.

В 2018 році Україна збільшила експорт електроенергії на 19,3%, або на 999,4 млн кВт-год, до 6 165,7 млн кВт-год порівняно з 2017 роком.

У 2018 році Україна збільшила дохід від експорту електроенергії на 40,9%, або на 96,401 млн, порівняно з 2017 роком до 331,942 млн доларів.

У 2018 році 57,23% (189,958 млн) доходу від експорту припало на поставку електроенергії в Угорщину, 23,73% (78,763 млн) - до Польщі, 16,01% (53,144 млн) - у Молдову, 3,04% (10,078 млн) - в інші країни.

Енергореформа, 09.04.2019

Александр Карпенко: "Укрэнерго" может проводить все расчеты, необходимые для коммерческого учета э/э в новой модели рынка

Фрагменты интервью с руководителем группы администрирования коммерческого учета НЭК "Укрэнерго" Александр Карпенко (укр.)

НЕК "Укрэнерго" почало шукати фінансування для проекту (зі створенням Датахаб) ще у 2013 році, коли було прийнято закон України № 663-VII "Про засади функціонування ринку електричної енергії України". В грудні 2013 року Світовий банк висловив намір підтримати Україну у впровадженні нової моделі ринку та включив підкомпонент "Балансуючий ринок" до кредитної угоди з "Укрэнерго" — "Проект передачі електроенергії - 2". Протягом 2014-2016 рр., паралельно з роботою над новою редакцією закону "Про ринок електричної енергії", компанія готувала та погоджувала техніко-економічне обґрунтування і тендерну документацію.

У 2017 році, маючи на руках проекти Правил ринку та Кодексу комерційного обліку, ми, враховуючи довгу процедуру закупівлі та укладання договорів, оголосили тендер на закупівлю двох платформ — MMS (для Балансуючого ринку) та Системи адміністратора комерційного обліку (Датахаб). На початку 2018 року... ми розкрили тендерні пропозиції. В результаті для платформи MMS постачальник визначився, а для Датахабу ми, на жаль, не отримали кваліфікованих пропозицій.

Наприкінці 2018 року почалася повторна тендерна процедура.

Розкриття пропозицій відбулося 5 квітня... участь у тендері візьмуть Robotron Datenbank-Software GmbH (Німеччина), а також консорціум у складі Siemens AG (Австрія), "Сіменс Україна", Siemens AS (Німеччина), Omnetric GmbH (Норвегія) та IP Systems Informatikai Zartkoruen Mukuodo Reszvenytarsasag (Угорщина).

Впровадження систем Датахаб — сучасна загальноєвропейська тенденція. Норвегія лише нещодавно запустила таку платформу, Фінляндія підписала минулого року контракт на реалізацію. Але там стан систем обліку на відміну від України, можна сказати, ідеальний, більшість лічильників дозволяють знімати дані дистанційно.

Наше завдання — забезпечити максимальну конкуренцію і отримати найкращі рішення для країни.

Коли в 2017 році ми розробляли проекти документів вторинного законодавства ми вже розуміли, що платформа комерційного обліку — складний проект... регулятор врахував нашу позицію, і в ст.7 розділу XIII "Перехідні положення" Кодексу комобліку електроенергії було передбачено перехідний етап — до запуску Датахаб функції з адміністрування реєстру точок комобліку, а також процесів зміни постачальників мають виконувати ОСР.

ОСР на своїй території збирають дані, агрегують і передають їх в "Укренерго". Ці самі функції обленерго виконували протягом останніх десяти років і виконують зараз в межах роботи оптового ринку e/e на базі ДП "Енергоринок".

Підкреслюю — у нового ринку не буде проблем через відсутність Датахаб. Усі необхідні для нового ринку розрахунки "Укренерго" в змозі здійснити в межах наявних ресурсів та систем. Запуск комерційного обліку нового ринку відбувається без затримок і у відповідності до вимог закону про ринок e/e та Кодексу комерційного обліку.

Одна з головних нових функцій майбутнього Датахаб — ведення реєстру точок обліку і адміністрування процесу зміни постачальника...

... в нашому випадку процеси зміни постачальників ще якийсь час будуть адмініструвати ОСР. Але ринок так працював 20 років... старий ринок потребував дані в розрізі місяця, новий — щогодини.

Крім того, нам ще треба попрацювати над спрощенням процесу зміни постачальника. Це нормальна ситуація — країни ЄС постійно оптимізують процеси на ринках, роблять їх зручнішими для споживачів та гравців.

... Загалом на повноцінне впровадження платформи знадобиться від двох років.

Але хочу звернути увагу на те, що багато чого залежить не від "Укренерго", а від готовності учасників ринку...

Наше головне завдання – запровадити Датахаб, підтримувати цю базу даних і здійснювати на її основі розрахунки небалансів.

Решта завдань покладається на операторів обліку...

На поточний момент в Україні фактичними операторами обліку є більша частина генерації і ОСР на яких ліг основний тягар... ситуація з технічним забезпеченням обліку в Україні досить сумна. Наприклад, сьогодні близько третини лічильників в побуті вже не можна використовувати, оскільки терміни повірки минули або клас точності не відповідає сучасним стандартам. У багатьох непобутових споживачів АСКОЕ працюють нестабільно, стоять застарілі системи тощо.

Тому закон "Про ринок е/е" визначає, що послуги з комобліку надаються спеціальними сертифікованими компаніями — постачальниками послуг комобліку (ППКО). Ми очікуємо появи нових гравців, незалежних компаній...

Треба лише забезпечити, аби ППКО були стабільними компаніями й мали довіру учасників ринку.

Система збору даних та цикл їх обробки всіх задовольняли, доки на початку 2019 року не пройшов анбандлінг обленерго – загальний котел технологічних втрат в мережах і корисного відпуску постачальників електроенергії було розділено між різними суб'єктами.

На поверхню вийшов цілий комплекс проблем: від неготовності ОСР формувати нові великі обсяги даних, до недосконалості механізмів розрахунків в ОПЕ, що не дозволяють оперативно враховувати великі обсяги коригувань від учасників або отримувати данні з затримкою.

Правила нового ринку досконаліші — вони не вимагають завантаження точних даних з усіх лічильників на наступний день чи навіть протягом місяця...

Завдання Датахаб — забезпечити ринок єдиним неупередженим механізмом формування оціночних даних.

Стратегічне завдання Датахаб — єдина платформа обміну даними, єдині реєстри точок та споживачів, єдина база достовірних даних комобліку, у всіх учасників процесу уніфіковані інтерфейси. Наприклад, зараз, аби постачальник міг працювати у кількох областях, він має комунікувати з різними системами обліку кожного з обленерго. Датахаб значно спростить роботу ринку, покращить його прозорість.

Ми разом з НРКЕКП вивчали світові тенденції і вирішили, що краще використовувати стандартизовані рішення. В результаті ми вийшли на уніфіковані рішення процесів Ебіх (European forum for energy Business Information eXchange) – організації, яка більше 15 років займається стандартизацією на енергетичних ринках. Фактично усі європейські Датахаби організовують свої системи відповідно до цього стандарту.

Рольова модель взаємодії всіх учасників ринку як роздрібною, так і оптовою, яку використовує ENTSO-E, — це їхня розробка. Ми, до речі, минулого року вступили до Ебіх й отримали доступ до їхньої експертизи.

При формуванні моделі даних для балансуємого ринку завдяки саме Ебіх ми пішли загальноєвропейським шляхом.

<http://reform.energy/analitics/aleksandr-karpenko-ukrenergo-mozhet-provodit-vse-raschety-neobkhodimye-dlya-kommercheskogo-ucheta-ee-v-novoy-modeli-rynka-intervyu-10997>

БизнесЦензор, 10.04.2019

Кабмин предоставил Минфину возможность распоряжаться средствами проектов "Укрэнерго"

Кабинет министров Украины предоставил Министерству финансов возможность управлять вместо Министерства энергетики и угольной промышленности бюджетами, предусмотренными на совместную с международными финансовыми организациями (МФО) реализацию ряда программ НЭК "Укрэнерго", решение было принято на заседании правительства 10 апреля.

В сопроводительных документах к проекту утвержденного распоряжения отмечается, что в настоящее время в Украине за счет займов МФО реализуется ряд проектов по строительству воздушных линий электропередач, повышению

эффективности передачи э/э, реконструкции трансформаторных подстанций. Главным исполнителем этих проектов являлось Министерство энергетики и угольной промышленности, а бенефициаром – НЭК "Укрэнерго".

Передача части бюджетных назначений от Минэнерго, предусмотренных на проекты "Укрэнерго", согласно документам, будет осуществляться путем открытия новых бюджетных программ для Минфина.

https://biz.censor.net.ua/news/3121498/kabmin_peredal_minfinu_upravlenie_sredstvami_donoro_v_dlya_proektov_ukrenergo

Энергореформа, 10.04.2019

"ДТЭК Донецкие электросети" в 2019 году вложит в развитие более 160 млн грн

Нацкомиссия, осуществляющая госрегулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), утвердила инвестиционную программу АО "ДТЭК Донецкие электросети" на 2019 год в размере 161 млн грн.

115 млн грн будет вложено в реконструкцию и строительство электросетей. В частности, планируется построить воздушную линию 110 кВ "Кураховская ТЭС - подстанции Котляревская №1 и №2", реконструировать линии 0,4 кВ в Краматорске, Мариуполе, Часовом Яре, Славянском районе, распределительные подстанции в Константиновке, Бахмуте, Краматорске.

"Инвестиционная программа 2019 года направлена на поддержку существующих и строительство новых линий электропередач, на реконструкцию и модернизацию подстанций, внедрение современных цифровых технологий. Современное оборудование повысит надежность наших сетей, а значит, улучшит качество электроснабжения для наших клиентов", – сообщил гендиректор "ДТЭК Донецкие электросети" **Алексей Дегтярев**.

В Доброполье и Мариуполе компания намерена реализовать масштабные проекты на 32,4 млн грн по повышению качества электроснабжения: техническое переоснащение подстанций "Доброполье 35 кВ" и "Город-2 110/35/6 кВ".

Еще свыше 7,5 млн грн пойдет на завершение проекта "Организация центрального диспетчерского пункта" (ранее пункт находился на неподконтрольной территории в Горловке и был поврежден во время боевых действий).

Компания направит более 4 млн грн на внедрение и развитие технологий, в частности на закупку новых и модернизацию существующих средств информатизации, сертифицированного программного обеспечения, модернизацию контакт-центров. "ДТЭК Донецкие электросети" также планирует завершить реконструкцию подстанции "Селидово 35 кВ".

Помимо этого, компания намерена восстановить часть оборудования подстанций в Авдеевке и Марьинке, которые пострадали в результате боевых действий.

<http://reform.energy/news/dtek-donetskie-elektroseti-v-2019-godu-vlozhit-v-razvitie-bolee-160-mln-grn-11009>

Энергореформа, 11.04.2019

Лоик Лерминьо: в июне мы готовы приступить к строительству Боржавской ВЭС на 120 МВт

Фрагменты интервью с представителем GURIS Лоиком Лерминьо

Турецкий строительно-энергетический холдинг GURIS вскоре приступит к строительству на Закарпатье первой в области ветроэлектростанции (ВЭС) мощностью 120 МВт. Ветропарк планируют разместить в восточной части верховий

полонины Боржава. На днях департамент экологии Закарпатской облгосадминистрации дал позитивное заключение о влиянии проекта на окружающую среду, а это один из основных разрешительных документов.

В 2017 году Государственное агентство по энергоэффективности и энергосбережению Украины пригласило ряд турецких компаний, включая GURIS, для сотрудничества с целью ускорения темпов развития "зеленой" энергетики в стране. Почему именно турецких? По итогам 2016 года, Турция вошла в ТОП-10 стран мира по количеству введенных мощностей ВЭС и гидроэлектростанций.

Придя в Украину, мы взялись за разработку проектов в двух областях, где не было ни одного ветряка - в Одесской и Закарпатской. Мы уже завершили строительство Овидиопольской ВЭС мощностью 30 МВт под Одессой, и в апреле она должна начать отпускатъ э/э в сеть.

Мы стараемся свести до минимума влияние строительства на природу: использовать будем исключительно существующие дороги, укатанные квадроциклами, каждый ветряк займет всего 4 сотки (в то время как оселища занимают сотни гектаров) и многое другое.

Справка. На сегодня GURIS является лидером в Турции по развитию возобновляемых источников энергии и, кроме того, имеет большой опыт реализации энергетических проектов в разных странах мира. Непосредственно в Турции компания построила 4 гидроэлектростанции, 8 тепловых электростанций, 4 ВЭС и крупнейшую в стране геотермальную станцию – вторую по величине в Европе. Общая мощность всех электростанций, построенных GURIS, составляет около 4 ГВт, в частности ВЭС – больше 300 МВт.

<http://reform.energy/analitics/loik-lermino-v-iyune-my-gotovy-pristupit-k-stroitelstvu-borzhavskoy-ves-na-120-mvt-intervyu-11015>

БізнесЦензор, 11.04.2019

Ольга Кошарна: НКРЕКП – Міненерговугілля.

Ода дурості. Виконується не вперше

Ольга Кошарна

Як рішення енергетичного Регулятора та профільного міністерства можуть довести державного оператора атомних станцій НАЕК "Енргоатом" до банкрутства?

Напевно вже кожному українцю набив оскомину сталий вираз про те, що: **"Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом", оператор усіх діючих атомних електростанцій України, є найбільшим виробником електроенергії в Україні з часткою сукупного виробництва понад 56% у загальному обсязі виробництва електроенергії в країні з тарифом у 57 копійок за кВт-год(!) та яка залишається єдиним гарантом низьких цін на електроенергію для споживачів"**

НАЕК "Енергоатом", з легкої руки нового складу "незалежного" Регулятора – Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) – ймовірно може стати банкрутом!

Реальні наслідки багаторічного стримування тарифів. Вітчизняні "профі-урядовці" не бажають привести тарифи на електрику до ринково обґрунтованих, як це відбулось з газом.

Вони не намагаються нарешті врегулювати проблему з перехресним субсидуванням, оскільки попри п'ятиразове здорожчання електрики для побутових

споживачів, крос-субсидії нікуди не зникли, а навіть зросли.

Загальний обсяг крос-субсидій тільки за 2018 році склав близько 56 млрд грн. Єдиною компанією, яка отримала зиск від підвищення тарифів на електрику стала приватна ДТЕК Ріната Ахметова, що заробила на формулі "Роттердам+" понад 40 млрд грн.

Натомість, вітчизняні "профі-урядовці", передчуваючи чергове невдоволення населення, всіма правдами та неправдами намагаються утримувати низькі тарифи на електроенергію для населення (у середньому 1,1 грн за кВт*год) та розмірковують як у таких умовах впроваджувати новий "конкурентний" енергоринок.

Адже тепер необхідно визначитись, з якої саме широкої та бездонної кишені можна буде вкотре дістати кошти на компенсацію штучно занижених цін на електрику для споживачів.

Міненерговугілля і НКРЕКП довго міркували над цим питанням та пропонують прийняти "державницьке рішення": збанкрутувати державне підприємство НАЕК "Енергоатом" шляхом покладання на нього "спеціальних обов'язків із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів" на суму в 53 млрд грн на рік.

Їх не хвилює, що по результатам діяльності за 2018 рік ДП "НАЕК "Енергоатом" отримала дохід від реалізації електроенергії у розмірі 52,6 млрд грн з дефіцитом тарифу в 19,5 млрд грн.

Не хвилює, що компанія, яка виробила 53% електроенергії в країні, отримала лише чверть загального доходу оптового ринку та продовжує стабільно працювати навіть попри дефіцит тарифу...

У Міненерговугілля впевнені, що за прогнозними оцінками у новому конкурентному ринку ціна атомного кВт буде такою (прогнозна – до 1,90 грн за кВт-год), що у розпорядженні компанії після виплати всіх держзобов'язань, серед яких, до речі, відповідно до закону "Про ринок електричної енергії" закладена функція спонсорювання ВДЕ на суму близько 15 млрд грн на рік, має залишитися понад 20 млрд грн додаткового прибутку.

Але водночас Міненерговугілля наголошує, що існує реальний ризик недофінансування проектів "Енергоатома", що забезпечують безпеку АЕС.

Повна версія за посиланням -

https://biz.censor.net.ua/columns/3121765/nkrekp_mnenergovuglyya_oda_durost_vikonutsya_ne_vpershe

Uaenergy, finance.ua, 11.04.2019

Минэнергоугля, ЕБРР и Энергосообщество обсуждают возможность создания энергетической биржи в Украине

Министерство энергетики и угольной промышленности Украины обсуждает с Европейским банком реконструкции и развития (ЕБРР) и секретариатом Энергетического сообщества перспективы создания в Украине энергетической биржи.

Так, согласно сообщению пресс-службы министерства, по итогам состоявшейся 8 апреля встречи, стороны обсудили проект меморандума о взаимопонимании и сотрудничестве в данной сфере.

"По итогам встречи была достигнута договоренность относительно доработки проекта меморандума. Его целью будет создание энергетической биржи, в том числе и газовой биржи как одной их составляющих", – отмечено в сообщении.

<http://uaenergy.com.ua/post/32130>

УНІАН, 11.04.2019

АМКУ хоче змінити закон про енергоринок для боротьби з монополістами

Суб'єкти господарювання з істотною часткою на новому ринку матимуть можливість впливати на ціну електроенергії, оскільки конкуренція буде обмеженою.

Антимонопольний комітет України (АМКУ) пропонує Верховній Раді внести зміни до Закону "Про ринок електроенергії", який набуде чинності 1 липня цього року, щоб усунути можливий вплив на ціну електроенергії з боку компаній, що мають монопольне становище на ринку, зокрема приватного енергохолдингу ДТЕК.

Про це під час круглого столу в Комітеті Верховної Ради України з питань запобігання та протидії корупції повідомила перший заступник голови Антимонопольного комітету України **Марія Ніжнік**.

"Наші пропозиції паливно-енергетичному комітету – це ввести обов'язковий продаж електричної енергії на ринку двосторонніх договорів з урахуванням конкурентних умов не тільки для державних підприємств, але і для приватних, для того щоб дійсно не було домовленостей між компаніями та ми мали прозорі правила гри", - сказала вона.

За її словами, АМКУ розуміє, що ринок енергетики та виробництва електричної енергії в Україні є дуже сконцентрованим і конкуренція після того, як буде знято чинне сьогодні регулювання, буде обмежена.

Ніжнік також зазначила, що після того, як влітку 2019 року запрацює новий ринок електричної енергії, також вже не буде необхідності в застосуванні формули "Роттердам плюс", яка піддається критиці з боку як українських, так і європейських експертів.

Перші торги електроенергією в новоутворених сегментах ринку повинні стартувати в Україні 1 липня 2019 року.

Національна комісія, що здійснює регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг, 3 березня 2016 року затвердила формулу "Роттердам+", згідно з якою гранична вартість енергетичного вугілля в тарифі на електроенергію, що виробляється ТЕС, формується на основі біржових цін на вугілля в Європі (в портах Роттердам, Амстердам, Антверпен).

Довідка УНІАН. Ринок двосторонніх договорів – це ринок, на якому електроенергія купується за довгостроковими та двосторонніми контрактами. Ці договори безпосередньо укладають між собою виробники (генеруючі компанії) і споживачі електроенергії.

ДТЕК – найбільша приватна вертикально-інтегрована енергетична компанія України входить до складу фінансово-промислової групи "Систем Кепітал Менеджмент" Ріната Ахметова. Частка компанії в сегменті теплової генерації сягає 75%, у виробництві вугілля – 85%, а у виробництві електроенергії - 25%.

<https://www.unian.ua/economics/energetics/10513524-amku-hoche-zminiti-zakon-pro-energorinok-dlya-borotbi-z-monopolistami.html>

УКРІНФОРМ, ЕлектроВести, 12.04.2019

Держава має купувати «зелену» електрику за найнижчими тарифами

Введення „зелених“ аукціонів передбачає, що держава купуватиме „зелену“ електроенергію лише в того інвестора, який запропонує найнижчий тариф на аукціоні, написав у Facebook міністр енергетики та вугільної промисловості **Ігор Насалик**.

«Міненерговугілля, прораховуючи економічні і технічні наслідки поточної

моделі підтримки ВДЕ за „зеленим“ тарифом як для споживачів, так і для операційної безпеки ОЕС України, останній рік послідовно „бореться“ не з „малими СЕС домогосподарств“, а за введення прогресивної конкурентної системи підтримки відновлювальної енергетики через систему аукціонів. За цією системою держава купуватиме вироблену „зелену“ електроенергію лише в того інвестора, який запропонує на аукціоні найнижчий тариф. Така модель вже довела свою ефективність в понад 70 країнах світу, і вартість виробленої на сонячних і вітрових електростанціях „зеленої“ енергії за результатами аукціонів знизилась до 4-6 євроцентів за 1 кВт-год. Тобто навіть менше, ніж теплова генерація в Україні. І це при повній відповідальності за небаланси!», - написав Насалик.

Він підкреслив, що на кожному засіданні робочої групи з доопрацювання законопроекту № 8449-д, яким запроваджуються аукціони, в регулярних доповідях і презентаціях, в офіційних документах на цю тему пропозиції Міністерства були спрямовані виключно на забезпечення операційної безпеки та економічності режимів функціонування ОЕС України, безпеки постачання електричної енергії споживачам, зниження її вартості.

«І при цьому – на сталий розвиток відновлювальної енергетики, яка має поступово витіснити „брудну“ вугільну генерацію. Саме так, як це відбувається в розвинених країнах. Всі ці матеріали присутні на офіційній сторінці Міністерства, в публікаціях і листах до уряду та Верховної Ради України і є публічними», - розповів він.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2679127-derzava-mae-kupuvati-zelenu-elektriku-za-najnizcimi-tarifami-nasalik.html>

УНН, Finance.UA, 13.04.2019

Минэнергоугля дало прогноз производства электроэнергии в 2019 году

Производство электроэнергии в 2019 году в Украине прогнозируется на уровне 158,743 млрд кВт/ч. Об этом говорится в данных прогнозного баланса электроэнергии объединенной электроэнергетической системы Украины на 2019 год, обнародованного Минэнергоугля.

Производство электроэнергии атомными электростанциями в 2019 году прогнозируется на уровне 83,390 млрд кВт/ч.

Согласно прогнозу, ТЭС энергогенерирующих компаний должны выработать в 2019 году электроэнергетики на уровне 46,587 млрд кВт/ч, ТЭЦ и когенерационные установки, отпускающие электроэнергию на Оптовый рынок – 11,744 млрд кВт/ч, гидроэлектростанции – 8,001 млрд кВт/ч, гидроаккумулирующие электростанции – 1,442 млрд кВт/ч, блок-станции – 1,6 млрд кВт/ч.

Производство электроэнергии из альтернативных источников прогнозируется в этом году на уровне 5,979 млрд кВт/ч, из них СЭС – 3,398 млрд кВт/ч, ВЭС – 2,274 млрд кВт/ч.

<https://news.finance.ua/ru/news/-/447189/minenergouglya-dalo-prognoz-proizvodstva-elektroenergii-v-2019-godu>

Энергореформа, 16.04.2019

Энергосистема Украины без ограничений и новых регулирующих мощностей может принять лишь около 5 ГВт ВИЭ - "Укрэнерго"

Энергосистема Украины без ограничения выдачи мощностей АЭС или возобновляемых источников энергии (ВИЭ) и без введения новых регулирующих мощностей может принять 3 ГВт солнечных электростанций (СЭС) и 1,75 ГВт

ветроелектростанцій (ВЭС).

Как сообщил глава НЭК "Укрэнерго" **Всеволод Ковальчук** на конференции CISOLAR-2019, этот уровень может быть достигнут уже к концу текущего года. По его словам, при сохранении текущих темпов роста ВИЭ и уровня "зеленого" тарифа, в 2020 году цена на э/э в Украине для конечных потребителей вырастет на 14%.

По словам В. Ковальчука, Министерство энергетики и угольной промышленности не предприняло необходимых мер по урегулированию технических проблем интеграции объектов ВИЭ в энергосистему.

"Две недели назад мы останавливали тепловые блоки, а через 20 минут включали обратно, потому что отклонение выработки на СЭС было 62%", - добавил глава НЭК "Укрэнерго".

Гендиректор крупнейшего ЕРС-контрактора KNESS **Сергей Шакалов** в свою очередь сообщил, что вскоре на рынке появятся системы прогнозирования работы ВИЭ с вероятностью отклонений до 10%.

Інформація на цю тему – ExPro Consulting, 17.04.2019 «Енергоатом» проводить тендер на купівлю обладнання для сонячної станції на майданчику ЗАЕС».

<http://reform.energy/news/energositema-ukrainy-bez-ogranicheniy-i-novykh-reguliruyushchikh-moshchnostey-mozhet-prinyat-lish-okolo-5-qvt-vie-ukrenergo-11053>

Gazeta.ua, 16.04.2019

Міністерство енергетики грає на боці олігархів — експерт

Фрагменти з інтерв'ю Михайла Гончара, експерта із енергетики.

До законопроекту про альтернативні джерела електроенергії можуть внести поправки, які заборонять домогосподарствам розмішувати сонячні панелі на земельних ділянках.

— Міністерство енергетики і вугільної промисловості... каже, що таким чином хочуть провести упорядкування та уніфікацію підходів до ведення господарств. Насправді за цим стоять інтереси великих олігархічних угруповань. Вони викачують гроші з енергоринку через "зелений" тариф. Міненергетики, яке зараз грає на їхньому боці, каже, що невеликі домогосподарства з сонячними батареями мають забезпечувати тільки свої потреби, а не продавати електроенергію. Говорять, що це може дестабілізувати систему. Але це брехня і фальсифікація реального стану речей. Домашні сонячні електростанції є малопотужними — від 10 до 30 кіловат. Служать, передусім, для забезпечення власних потреб, але завжди мають надлишок, який раніше продавали. Скидали надлишкову енергію у мережу. Це її не шкодило, а навпаки — стабілізувало.

— Будують власники велику сонячну електростанцію на 100-200 мегават. Остільки це "чиста" енергія, вона сплачується за "зеленим" тарифом. Виникає питання: звідки ці гроші можна взяти? На енергоринок вони потрапляють за рахунок більш дешевої енергогенерації — у нашому випадку з атомних станцій. Отже, альтернативна енергетика паразитує на базовій. "Енергоатом" через це перебуває у стані хронічного банкрутства. За його рахунок розвивають інші галузі.

Держава намагалась обмежити апетити олігархічних угруповань.

— Те, що пропонує наше Міністерство зараз — це антиєвропейський підхід. У Європі усіма силами намагаються перетворити споживачів енергії у виробників. Там

такі підприємства називають просюмерами. Від англійських слів "producer" — виробник і "consumer" — споживач.

Там вітається продаж залишкової енергії, яку не спожило господарство. Це допомагає енергетичній системі та дає можливість виробнику не тільки економити, а й заробляти.

Наші олігархи порахували, що такий заробіток відкушує шматок їхнього пирога.

— Саме великі власники і мали компенсовувати дисбаланс, адже вони його створюють. Було б вкрай дивно, якби Міністерство вирішило по-іншому. Це дуже натягнутий аргумент.

Альтернативна енергетика, яка у нашій країні переважно представлена вітровою та сонячною, є нестабільною. Вона продукується, коли світить сонце або дме вітер. Коли цього немає, у мережі утворюється дисбаланс.

— У державній політиці нічого не змінилось. Поправка — це боротьба за перерозподіл пирога доходів. Україна буде підтримувати альтернативну енергетику, але питання у тому, як саме. З точки зору загальнонаціональних інтересів варто розвивати сонячну енергетику на рівні домогосподарств. А зараз держава намагається змінити ситуацію на користь великих виробників, замість того, щоб акцентувати увагу на дрібних.

Інформація на цю тему – УНІАН, 16.04.2019 «Politico: В Україні зелена енергетика живить олігархів».

https://gazeta.ua/articles/life/_ministerstvo-energetiki-graye-na-boci-oligarhiv-ekspert/897684

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 17.04.2019

Питання відкрите: платити газовим вимагачам чи ні

Віктор Бондар

Із листопада минулого року, коли облміськгази — ні сіло ні впало — почали виписувати рахунки за газ із коефіцієнтом приведення показань лічильника до «стандартних» умов, споживачі облгазів, що входять до групи **Фірташа**, втратили спокій. Не виправили ситуацію й численні виступи українських засобів масової інформації загалом та «Голосу України» зокрема, обговорення теми громадськістю та активістами на різних медійних майданчиках, у соціальних мережах, а також у високих владних кабінетах і навіть із трибуни та у кулуарах парламенту та на засіданнях українського уряду, у численних міністерствах та особисто високим регулятором. До речі, незалежним! А тепер — іще й судами.

Та, схоже, марно, бо справа з мертвої точки не зрушила ні на йоту.

Ситуація зайшла ще у більш глухий кут. Всі погодилися, що газові оператори неправі. Але...

...ось коментар заступника начальника департаменту енергоефективності НАК «Нафтогаз України» **Олексія Хабатюка**: «Облгази проігнорували рішення НКРЕКП та далі нараховують споживачам зайві обсяги газу. Вінницька, Волинська, Закарпатська, Запорізька, Чернігівська — це неповний перелік областей, з яких надходить чергова хвиля скарг споживачів. О, несподіванка, — всі вони виключно з групи РГК.

Люди пишуть, що в платіжці за березень не тільки не зроблено перерахунку з жовтня минулого року, як того вимагала НКРЕКП, а й знову донараховані обсяги за березень.

НКРЕКП зобов'язана провести чергову перевірку та підтвердити факт ігнорування облгазами рішень регулятора. Але Верховна Рада не може стояти осторонь, бо, на жаль, у регулятора за законом про ринок газу та про самого регулятора обмежені повноваження. Це питання енергобезпеки!..»

...є один важіль, який, на думку фахівців, навіть такого монстра як РГК швиденько поставить на місце і примусить коритися вимогам закону і регулятора.

Ось думка незалежного експерта з питань енергоефективності **Ігоря Черкашина**: **«Час би НКРЕКП... припинити імітувати роль регулятора, а починати не просто лякати штрафами газові контори, а анулювати їхні ліцензії»...**

З одного боку, чиновництво каже, мовляв, не платіть за приписані облміськгазами групи Фірташа невикористані кубометри. З другого, ніхто не дасть гарантії, що, по-перше, неплатники не позбудуться субсидії, по-друге, напевно, в один зовсім не прекрасний момент їм не припинять надання послуги, а законно чи незаконно, то вже питання десяте! **Часи, коли клієнт правий, давно канули у вічність!** По-третє, з травня цього року, за новим законом про ЖКП, на суму боргу нараховуватиметься пеня. От і думайте: платити чи далі комизитися.

Тим часом

Стало відомо, що «Вінницягаз» та «Волиньгаз» вирішили оскаржити в судах постанови НКРЕКП про накладення штрафів у розмірі 850 000,00 грн. Однак Волинський окружний адміністративний суд, а за ним і Вінницький окружний адміністративний суд відмовили в зупиненні дії постанов регулятора на час розгляду справ по суті.

*Антимонопольний комітет України (АМКУ) уже розглядає справи щодо 20 облгазів за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Про це заявив голова АМКУ **Юрій Терентьєв**.*

<http://www.golos.com.ua/article/316065>

УНИАН, БизнесЦензор, Uaenergy, 17.04.2019

Кабмин на базе "Энергорынка" создал 2 госпредприятия для работы в новой модели оптового рынка электроэнергии

Кабинет министров на базе одноименных филиалов госпредприятия (ГП) "Энергорынок" создал госпредприятия "Оператор рынка" и "Гарантированный покупатель", которые обеспечат работу новой модели оптового рынка э/э. Соответствующее постановление одобрено на заседании Кабинета министров.

Предполагается, что ГП "Оператор рынка" впоследствии будет преобразовано в акционерное общество, 100% акций которого закрепляется в госсобственности без возможности приватизации или отчуждения иным способом. Документ предписывает Министерству энергетики и угольной промышленности разработать и подать правительству проекты уставов предприятий.

Оператор рынка будет отвечать за сегменты рынка "на сутки вперед" и внутрисуточного рынка, для обеспечения этой функции "Энергорынок" в конце 2018 года приобрел соответствующее программное обеспечение у словацкой Sfera и начал его тестирование. Гарантированный покупатель будет выкупать э/э объектов возобновляемых источников энергии по гарантированным государством ценам и обеспечивать ее реализацию.

<https://www.unian.net/economics/energetics/10520184-kabmin-na-baze-energorynka-sozdal-2-gospredpriyatiya-dlya-raboty-v-novoy-modeli-optovogo-rynka-elektroenergii.html>

**Якщо немає конкуренції на ринку енергетичних послуг,
монополіст встановлює надвисокі тарифи**

Юліана Шевчук

Зависокі тарифи в енергетиці та за житлово-комунальні послуги є результатом корупційної концентрації дуже великих економічних та політичних можливостей у руках невеликих груп політиків і бізнесменів. На цьому наголошували учасники круглого столу «Високі тарифи як наслідок корупції та монополізації енергетики. Як запобігти та кому відповідати?», що відбувся в Комітеті ВР з питань запобігання та протидії корупції за ініціативи народних депутатів і громадських активістів.

«Якщо немає змоги вибрати конкурентного постачальника тієї чи іншої енергетичної послуги, то споживач завжди стикається з монополістом, котрий сам встановлює надвисокі ціни», — зазначив заступник голови комітету **Віктор Чумак**. «Всі біди в країні походять від надмонополізації, зникає конкуренція — зникає і зниження цін на послуги, — сказав він. — Якщо немає змоги вибрати конкурентного постачальника послуг, виникає надконцентрація надвеликих можливостей».

Учасники заходу констатували, що за минулі роки було проведено багато журналістських розслідувань щодо корупції в енергетичній сфері, однак вони, на жаль, ні до чого не призвели. Лише в передвиборчий період відправили у відставку кількох високопосадовців.

Народний депутат України **Вікторія Войціцька** повідомила, що також скерувала заяви до правоохоронних органів — до ГПУ, однак, за її словами, жодної реакції не було, і до НАБУ, де розпочато провадження за ч. 5 ст. 191 ККУ (привласнення, розтрата чи заволодіння майна шляхом зловживання службовим становищем, вчинені в особливо великих розмірах). «Окрім того, що розкрадалися гроші з державних обленерго — сотні мільйонів гривень — в абсолютно цинічний спосіб, сьогоднішня влада бачить лише громадян України як джерело покриття всіх понесених витрат і всіх тіньових схем на сотні мільйонів гривень», — заявила В. Войціцька.

Керівник Головного підрозділу детективів НАБУ **Андрій Калужинський** повідомив, що НАБУ розслідує кримінальне провадження, зареєстроване ще в грудні 2015 року, за фактом заволодіння грошовими коштами «Запоріжжяобленерго». За його словами, під час розслідування встановлено, що корупційні схеми застосовувалися ще й на «Черкасиобленерго», Одеській ТЕЦ та інших державних підприємствах. У червні 2016 року винесено повідомлення про підозру двом особам — одного фігуранта було затримано у Німеччині, де він переховувався від слідства, інший — экс-керівник «Запоріжжяобленерго» — теж наразі переховується.

«Ціна вугілля за формулою «Роттердам+» розраховується з урахуванням вартості доставки вугілля до України морем», — пояснив голова Асоціації споживачів енергетики та комунальних послуг **Андрій Герус**. «Однак вугілля насправді не транспортується морем, адже воно поставляється або з окупованої частини України, або з РФ, — сказав експерт. — Лише один раз таке вугілля було привезено з Роттердама. Насправді вугілля або видобувається в Україні, або експортується з РФ. Експортується з Росії, зокрема, з Ростовської області, антрацит, який становить приблизно 15% від загального споживання вугілля, а решта 85% відсотків — це вугілля АКГ, яке видобувається в Україні. І жодного моря там немає».

За результатами круглого столу запропоновано, зокрема, прийняти проект закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України

щодо здешевлення електричної енергії, поданий народними депутатами України В. Войціцькою та іншими, створити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради щодо дослідження фактів корупції в енергетичному секторі економіки України.

P.S. Детективи НАБУ затримали в міжнародному аеропорту «Бориспіль» екстрадованого з Німеччини экс-голову правління ПрАТ «ХК «Енергомережа» Дмитра Крючкова, колишнього народного депутата України. Його підозрюють у завданні збитків державі на суму понад 346 млн грн. Як повідомили в Управлінні зовнішніх комунікацій НАБУ, упродовж 48 годин із моменту затримання суд має обрати йому запобіжний захід. Детективи бюро за погодження прокурорів САП мають намір наполягати на триманні підозрюваного під вартою з альтернативою застави в розмірі 346 млн грн. Упродовж більш як трьох років підозрюваний у розкраданнях переховувався від слідства за кордоном, його було оголошено в міжнародний розшук.

За даними дослідження Центру Разумкова, проведеного наприкінці минулого року, 66% українців вважають, що корупція у сфері енергетики є однією з найбільших проблем держави та суспільства загалом.

<http://www.golos.com.ua/article/316064>

РБК, 17.04.2019

В Україні створили оператора нового ринку електроенергії

Для запуску нового ринку електроенергії реорганізувалис ДП "Енергоринок"

Кабінет міністрів України схвалив формування нових структур для запуску реформованого ринку електричної енергії.

Зокрема, уряд розпорядився сформуванню держпідприємство "**Гарантований покупець**" на базі однойменної філії "Енергоринку" шляхом виділення майна, прав та обов'язків для виконання функцій гарантованого покупця електричної енергії.

Таким же чином утворюється держпідприємство "**Оператор ринку**" на базі однойменної філії "Енергоринку" для виконання функцій оператора ринку електричної енергії. Також повідомляється, що підприємство буде перетворено на акціонерне товариство. Створення відповідних підприємств прописано в законі про ринок електричної енергії.

Нагадаємо, раніше повідомлялося, що Кабінет міністрів України визначив державний "Ощадбанк" уповноваженим банком ринку електричної енергії.

<https://www.rbc.ua/ukr/news/ukraine-sozdali-novye-struktury-zapuska-rynka-1555486417.html>

Facebook, 17.04.2019

Вибори - не причина, щоб під шумок видавати дозволи на подальшу монополізацію ринку енергетики - Герус

Andriy Gerus

Вибори - не причина, щоб під шумок видавати дозволи на подальшу монополізацію ринку енергетики.

Антимонопольний комітет зараз розглядає питання чи надавати дозвіл групі компаній ДТЕК на придбання двох нових обленерго: Одесаобленерго та Київобленерго.

Ми у свою чергу звернулися до Антимонопольного Комітету із листом, де пояснюємо, що після таких покупок у групи компаній ДТЕК буде понад 40% роздрібного ринку електроенергії (поставок кінцевому споживачу). А відповідно до

ч.2 ст.12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» становище суб'єкта господарювання на ринку з часткою понад 35% вважається монопольним (домінуючим).

Покладаю надії, що АМКУ не живе у якомусь своєму окремому світі, де обленерго ніби-то не контролює збут електроенергії, а тому поступить по совісті і по закону - відмовить групі компаній ДТЕК у дозволі на подальшу монополізацію ринку електроенергетики.

Окрім формальної сторони, поясню що відбувається по суті. Наміри немонополіста - скупити максимальну кількість обленерго. І коли у цих руках буде сконцентровано 2/3 усіх обленерго, тоді з'являється велика мотивація занести кудись мільярд, щоб РAB-тарифи для обленерго були прийняті і перекладені на споживачів новим підвищенням тарифів. Власне, як це відбулося із Роттердам+.

Розглядати це питання будуть у закритому режимі. Єдине, варто пам'ятати - за все у житті може наступити відповідальність.

БизнесЦензор, 18.04.2019

Антимонопольный комитет отложил

согласование покупки ДТЭК Ахметова двух облэнерго у россиян

Антимонопольный комитет Украины (АМКУ) решил отложить вынесение решения по делу о покупке компанией "ДТЭК Нефтегаз" акций "Киевоблэнерго" и "Одессаоблэнерго".

Как сообщил пресс-секретарь АМКУ **Алексей Ткачук**, соответствующее решение принято на заседании комитета.

В апреле АМКУ сообщил о готовности "ДТЭК Нефтегаз" после покупки "Киевоблэнерго" и "Одессаоблэнерго" взять на себя определенные обязательства. В связи с этим до 17 апреля комитет изучал мнение рынка.

Как сообщалось, в начале января 2019 года ДТЭК заявил о намерении сконцентрировать 68,2949% акций АО "Одессаоблэнерго" и 93,9978% ЧАО "Киевоблэнерго", принадлежащих группе VS Energy.

"ДТЭК Нефтегаз" (Украина) и NGR B.V. (Нидерланды) 3 января 2019 года заключили договора купли-продажи акций данных компаний. Договора заключены с отлагательным условием и будут завершены после получения необходимых разрешений государственных органов, включая согласования антимонопольных органов", – сообщали в компании.

https://biz.censor.net.ua/news/3123006/antimonopolnyi_komitet_otlozil_soglasovanie_pokupki_dtek_ahmetova_dvuh_oblenergo_u_rossiyam

УНИАН, 19.04.2019

Революция в украинской энергетике,

или как новый рынок электроэнергии положит конец «Роттердаму+»

Игорь Орел

Последние годы главным символом коррупции в энергетике оставалась формула «Роттердам+», критикуя которую многие политики сделали себе имя борцов с коррупцией. При этом уже с 1 июля эта методика расчета цены электроэнергии должна окончательно уйти в прошлое, так как в Украине заработает конкурентный рынок электроэнергии.

В одном лагере настаивали на том, что данная методика позволяет устранить

ручное регулирование цен, обеспечивает независимость от поставок из зоны АТО и соответствует мировой практике.

В другом же отмечали, что из Роттердама Украина никогда уголь не импортировала, а в основном только из ближайшего зарубежья. Более того наша страна почти полностью обеспечивает себя собственным углем, а импортирует лишь антрацит, потребление которого ежегодно падает.

Главным же бенефициаром данной формулы назывался энергетический холдинг ДТЭК олигарха **Рината Ахметова**, который владеет 80% тепловой генерации страны и примерно такой же долей добычи угля. То есть компания производит электроэнергию, в том числе и из собственного угля, а в стоимость данной электроэнергии заложена цена угля из Роттердама. По данным экспертов «Роттердам+» ежегодно приносил ДТЭК десятки миллиардов гривен сверхприбыли.

При этом уже с 1 июля этого года формула "Роттердам+" должна окончательно уйти в прошлое, так как в Украине заработает новый рынок электроэнергии, цена на котором будет уже регулировать не государство, а рынок. Соответственно, между энергокомпаниями появится конкуренция, которой в Украине никогда не было.

Часть новаций, которые несет в себе новый рынок электроэнергии, уже вступили в силу с 1 января этого года.

Как отмечает независимый эксперт, глава компании «ТрансЭнергоКонсалтинг» **Светлана Голикова**, летом рынок заработает уже для энергокомпаний.

«Что касается открытия уже оптового рынка, там будут задействованы участники рынка: энергопоставляющие компании, компании по распределению, производители. Для них этот рынок. Это немного другой уровень взаимоотношений и торговли. В какой-то степени более сложный, чем существует сейчас», - отметил она.

На смену работающему в нашей стране уже много лет Оптовому рынку электроэнергии придет рынок, который будет разбит на сегменты...

На каждом из этих сегментов энергокомпания будут формировать собственные цены, более того в разных сегментах будут более конкурентоспособными разные предприятия исходя из стоимости топлива, технологий производства электроэнергии.

В конечном счете новый рынок должен привнести конкуренцию и рыночные механизмы. Также, по мнению экспертов, внедрения нового рынка сделает нашу страну более привлекательной для инвестиций.

«Если еще говорить о возможности технического присоединения к ENTSO (Европейская сеть системных операторов передачи электроэнергии) и возможности торговли с европейскими странами. Это будет способствовать конкуренции, будет и снижение», - сказала она.

Это мнение поддерживает и президент Центра глобалистики "Стратегия XXI века" **Михаил Гончар**.

«В долгосрочной перспективе цены вырастут к какому-то среднеевропейскому уровню, так как у нас, относительно невысокая цена. Я не думаю, что сейчас что-то такое будет. Учитывая плавный переход с президентских в парламентские выборы никто не будет педалировать тему повышения цены на электроэнергию, так как это проигрышный вариант с точки зрения выборной компании», - сказал Гончар.

При этом, по мнению экспертов, тарифы на электроэнергию для населения в ближайшие годы будут формироваться в определенном отрыве от рынка во

избежание резкого роста.

Как руководство страны будет сдерживать цены для населения в таком случае? Ни НКРЭКУ, ни правительство пока не приняли окончательного решения по этому вопросу. В то же время регулятор уже направил в Кабмин предложение возложить специальные обязательства на Национальную атомную энергогенерирующую компанию "Энергоатом". На подобие того, как это реализовано на рынке газа, где «Нафтогаз» продает газ для нужд населения по установленной правительством цене.

Светлана Голикова отмечает, что сегодня главной трудностью запуска нового рынка являются долги за электроэнергию, которые превышают 30 млрд грн. По ее словам, данный вопрос должен быть решен на уровне законодательства.

По ее словам, с 1 июля рынок может заработать в «безопасном» режиме пока все существующие проблемы не будут решены.

В свою очередь Гончар отмечает, что главной силой, которая противостоит запуску нового рынка электроэнергии и ратует за отсрочку его внедрения является энергохолдинг ДТЭК.

«Не мытьём, так катаньем будут пытаться отсрочить еще на полгода: «давайте запустим с Нового года, мы еще не готовы». Учитывая турбулентный политический период, учитывая дисфункциональность многих органов власти, есть большие шансы, что отсрочка может увенчаться успехом», - отметил он.

По состоянию на конец 2018 года ДТЭК владел лишь четырьмя распределяющими предприятиями: «ДТЭК Киевские электрические сети», «ДТЭК Днепрооблэнерго», «ДТЭК Донецкoblэнерго» и «ДТЭК Высоковольтные сети».

«Ахметовские структуры стали скупать облэнерго. Тут нет ничего оригинального, просто Р.Ахметов идет по пути Д.Фирташа, который в свое время скупил более 70% облгазов. Ахметов же в свое время не скупил 70% облэнерго, у него относительно небольшая доля контроля над облэнерго страны. Сейчас же он хочет скупить особенно лакомые компании, чтобы подобно фирташевской стратегии заблокировать выход другим производителям на конечного потребителя: «да, вы можете сделать более дешевое предложение, но без моих услуг по доставке, ваша электроэнергия никому не достанется», - отметил Гончар.

Как бы там ни было, украинская энергетика последние годы переживала не самые лучшие времена.

<https://www.unian.net/economics/energetics/10522023-revolyuciya-v-ukrainskoy-energetike-ili-kak-novyiy-rynok-elektroenergii-polozhit-konec-rotterdamu.html>

День, 19.04.2019

**Валерій Чалий: Ми заклали серйозні підвалини
для реального стратегічного партнерства з Америкою
Фрагменти інтерв'ю з Валерієм Чалим, послом України в США**

Микола Сірук

«Співпраця в енергетичній сфері стане одним із пріоритетів»

— До речі, як розвивається співпраця в ядерній енергетиці та енергетичній сфері, чи будемо більше купувати американський скраплений газ через Польщу?

— Думаю, що співпраця зі Сполученими Штатами в енергетичній сфері стане одним із пріоритетів. Тут кілька складових. По-перше, це виробництво — видобуток енергетичних ресурсів, газу, нафти.

По-друге, зелена енергетика, будівництво сонячних електростанцій, що є доволі перспективними напрямками співробітництва, адже в Україні діє один із найпривабливіших зелених тарифів у Європі.

Досить успішні й великі інвестиції у вітрову енергетику в співпраці з американською стороною. За фінансової підтримки Корпорації закордонних приватних інвестицій США (кредитні кошти — 150 млн дол. та страхування ризиків на понад 225 млн дол.) реалізується проект будівництва великої вітроелектростанції в Запорізькій області компанією EuroCape. В межах проекту планується поставка та довгострокове операційне та технічне обслуговування 62 турбін виробництва американської компанії General Electric.

По-третє, в ядерній енергетиці є дуже багатообіцяючі проекти, але їх треба ще реалізувати. Найбільше просування в цій сфері — це створення сховища для відпрацьованого ядерного палива, на що раніше ми витрачали величезні кошти та віддавали їх по суті Росії. Нині цей проект успішно реалізується «Енергоатомом» спільно з американською компанією Holtec International.

Співпрацюючи з американською компанією Holtec ми можемо спільно виходити на ринки третіх країн, якщо говорити про подальший розвиток перспективного проекту будівництва малих модульних ядерних реакторів. Для України це багатомільярдний проект, який має значні перспективи.

Якщо говорити про газ, то, очевидно, що постачання американського скрапленого газу в Європу позитивно впливатиме на диверсифікацію джерел постачання до України.

Отже, перспективним напрямом є видобуток газу Україні, але для цього треба створити конкурентні умови на ринку для інвесторів.

Ба більше, лише конкурентний ринок дасть можливість більш ефективно використовувати ресурси й налагоджувати виробництво. І тут я бачу значні перспективи для американського бізнесу щодо виходу на наш ринок для розвитку проектів у сфері нафто— та газовидобутку.

УНІАН, 19.04.2019

"Укренерго" освоїло ремонт ЛЕП без відключення від напруги

Оператор Об'єднаної енергосистеми України державна компанія "Укренерго" освоїло технологію ремонту ліній електропередачі без відключення її від напруги без ризику для життя і здоров'я працівників, що дозволить істотно зменшити ймовірність відключення споживачів або обмеження потужності об'єктів генерації, повідомляє компанія.

"Укренерго" 18 квітня провела роботи на лінії електропередачі без її знеструмлення, перший "вихід на потенціал" відбувся на лінії 330 кВ Вінницька - Ладжинська ТЕС.

"Ми пройшли шлях розробки власних технічних рішень, консультувалися з колегами в Європі та відправляли наших фахівців до Франції переймати досвід. Впровадження та розвиток подібних технологій "Укренерго" має сформувати в країні нову культуру експлуатації та обслуговування повітряних ліній з орієнтованістю на надійність і доступність", - цитує прес-служба голову "Укренерго" **Всеволода Ковальчука**.

Довідка УНІАН. Національна енергетична компанія "Укренерго" здійснює експлуатацію магістральних і міждержавних ліній електропередачі, а також

централізовану диспетчеризацію Об'єднаної енергосистеми країни. "Укренерго" є державним підприємством, перебуває у підпорядкуванні Міністерства енергетики та вугільної промисловості.

<https://www.unian.ua/economics/energetics/10523322-ukrenergo-osvojilo-remont-lep-bez-vidklyuchennya-vid-naprugi.html>

«Енергореформа», 19.04.2019

**ДТЭК за своевременный запуск нового оптового рынка э/э,
намеченный на 1 июля**

Я категорически против какого-либо переноса. Считаю, что как заявлено в законе - 1 июля 2019 года - этот срок должен быть выдержан. Я считаю, что даже с теми задержками, определенными недоработками законодательной базы, вторичного законодательства есть все основания перехода на новый рынок, может, не полностью, но надо начинать двигаться с 1 июля», - подчеркнул **М.Тимченко**, гендиректор ДТЭК. По его словам, ДТЭК полностью готов к реформе.

Гендиректор также выразил уверенность в том, что государственные органы и компании смогут в оставшиеся 2,5 месяца завершить подготовку и начать работу в новом рынке.

М.Тимченко напомнил, что аналогичная ситуация с недостаточным уровнем готовности уже была с андбандлингом и запуском нового розничного рынка э/э.

<http://reform.energy/news/dtek-za-svoevremennyy-zapusk-novogo-optovogo-rynka-ee-namechenny-na-1-iyulya-11085>

Народный корреспондент (блог), 21.04.2019

Где Зеленский возьмет 200 млрд. долл для энергетических реформ?

**Юрий Корольчук, член наблюдательного совета
Института энергетических стратегий**

Решение энергетических вопросов станет одним из приоритетных целей президента **В.Зеленского**.

Результаты опроса Киевского международного института социологии показал, что большинство опрошенных украинцев считают, что новоизбранный президент в первую очередь должно снизить тарифы на коммунальные услуги. На вопрос, что должен сделать следующий президент в свои первые 100 дней работы, первым по важности был определен следующий вопрос: снизить тарифы на коммунальные услуги - 39,1%.

В платежках за коммунальные услуги 85% суммы составляет плата за энергетические ресурсы - газ, тепло и электроэнергию. А почти 10% от всех доходов бюджета (1 трлн. грн.) приносит транзит российского газа - 3 млрд. долл. Несмотря на это уверенно можно считать, что решение энергетических вопросов станет одним из приоритетных целей президента **В.Зеленского**.

Главная проблема - это «усталость металла» (усталость металла) в масштабах всей Украины. Это постепенное и непрерывное разрушение и деградация энергетической инфраструктуры - от ГТС и теплосетей до угольных шахт и линий электропередач. И все это требует десятков миллиардов долларов. **И небольшие проекты поддержки со стороны ЕБРР или Всемирного банка не решают глобальных проблем, а только латают точечные «дыры».**

Порошенко также за прошедшие пять лет избрал тактику игнорирования

проблемы катастрофического состояния энергетики. Реверс газа, поставки ядерного топлива Westinghouse, американский уголь - вот и все результаты эрзац-диверсификации.

В то же время, все уже давно посчитано. Сколько именно денег необходимо для модернизации энергетического сектора и связанного с ним сектора ЖКХ. Более того - записано не в одной энергетической стратегии Украины. Только есть одна проблема - никто не может набраться смелости и начать процесс «ремонта», «модернизации», «обновления» энергосистемы Украины.

В то же время, дважды прямо были озвучены средства, которые необходимы для модернизации. Система жилья и системы тепло- и водоснабжения в Украине требуют суммы в 50 млрд. долл. Вице-премьер-министр **Геннадий Зубко** заявил, что модернизация жилья требует 33 млрд долл, системы теплоснабжения - 11 млрд долл, водоснабжение - 7 млрд. долл.

Необходимые средства для модернизации энергосистемы (производство и поставка электроэнергии) были озвучены на уровне 90-95 млрд. долл.

Если подытожить, то можно ориентировочно составить смету наиболее критических и необходимых затрат:

1. Утепление, модернизация, капитальный ремонт старого жилья - 33 млрд. долл.
2. Замена старых теплотрасс, реконструкция системы теплоснабжения - 11 млрд. долл. Только в Киеве модернизация системы теплосетей обойдется в 1,5 млрд. долл.
3. Реновация системы водоснабжения - 7 млрд. долл.
4. Завершение программы оборудования счетчиками тепла - 1 млрд. долл.
5. Модернизация газотранспортной системы (ГТС) Украины - 5 млрд. долл. Последний расчет осуществляла компания Mott MacDonald.
6. Модернизация системы поставок газа в населения (газопроводы низкого давления) - 7 млрд. долл.
7. Модернизация линий электропередач (ЛЭП), подстанций - 36 млрд. долл. С 1 млн. км линий электропередач 80% являются изношенными и требуют замены.
8. Модернизация тепловых электростанций, строительство новых ТЭС - 24 млрд. долл. (в случае продолжения развития угольной генерации)
9. Вывод из эксплуатации 15 блоков АЭС - 20 млрд. долл.
10. Строительство новых 8 блоков АЭС - 40 млрд. долл. (в случае продолжения развития атомной генерации)
11. Модернизация гидроэлектростанций - 6 млрд. долл.
12. Развитие и строительство новых угольных предприятий, шахт - 6 млрд. долл. (в случае развития сектора угледобычи).

Итак, 196 млрд. долл. - это лишь восстановление существующих мощностей и частичное строительство новых объектов энергетики.

<https://nk.org.ua/ekonomika/gde-zelenskiy-vozmety-200-mlrd-doll-dlya-energeticheskikh-reform-188668>

Енергореформа, 22.04.2019

Ситуация с энергоснабжением КП "Вода Донбасса" требует решения на уровне правительства – Тимченко

Ситуация с энергоснабжением КП "Вода Донбасса", усложнившаяся в условиях нового розничного рынка электрической энергии, требует решения на уровне Кабинета министров, считает генеральный директор ДТЭК **Максим Тимченко**.

"Вопрос зависший, и он требует немедленного решения. И я думаю, что на сегодняшний день это уже вопрос Кабинета министров, даже не местных властей", – сказал он в ходе официального открытия Никопольской солнечной станции (СЭС) в Никополе.

М. Тимченко акцентировал внимание на том, что у предприятия было три месяца на поиск поставщика э/э, однако никаких сдвигов так и не произошло. В свою очередь оператор системы распределения ДТЭК ПЭС-Энергоуголь", зоне ответственности которого находится КП "Вода Донбасса", неоднократно уведомлял предприятие об отключении от энергоснабжения с 1 апреля в случае отсутствия поставщика э/э.

"Сегодня, к сожалению, проблема "Воды Донбасса" это проблема всех игроков рынка, потому что из-за тотальных неплатежей компании страдают все – и "Энергоатом", и ДТЭК, и все, кто вырабатывает э/э", – подытожил он.

КП "Вода Донбасса", обеспечивающие водоснабжение всей Донецкой области, из-за накопившихся долгов перед поставщиком э/э (2,4 млрд грн) не смогло найти в условиях нового рынка э/э поставщика по свободным ценам, и обратилось за услугами к ППН "Укринтерэнерго", однако в течение 90 дней так и не смогло урегулировать проблему с задолженностью и определиться с поставщиком.

На сегодня "Вода Донбасса" ведет переговоры с "Укринтерэнерго" о заключении по переговорной процедуре договора на поставку 356 млн кВт-ч э/э на сумму до 955 млн грн (в среднем по 2,7 грн за кВт-ч с НДС). Срок действия поставки – до конца 2019 года.

Питание "Вода Донбасса" при обычных условиях осуществляется через сети ОСР, а сети "Укрэнерго" используются как резервный источник питания в ходе ремонтов или аварийных отключений в сетях ОСР, обеспечивая до 5% ежегодного потребления КП в электроэнергии.

<http://reform.energy/news/situatsiya-s-energospabzheniem-kp-voda-donbassa-trebuat-resheniya-na-urovne-pravitelstva-timchenko-11090>

УНИАН, 22.04.2019

Кабинет министров утвердил финансовый план «Укрэнерго» с прибылью 2,3 миллиарда

Кабинет министров Украины утвердил финансовый план государственной компании – оператора объединенной энергосистемы Украины «Укрэнерго» на 2019 год с чистой прибылью в размере 2,359 млрд грн, что на 2,5% больше по сравнению с планом на 2018 год, сообщает госкомпания.

Отмечается, что план разработан с учетом прогнозных макропоказателей экономического развития страны и целей Энергетической стратегии Украины до 2035 года.

Согласно документу, в 2019 году «Укрэнерго» должно получить 7,552 млрд грн доходов, что на 15,7% больше, чем в прошлом году. Запланированная расходная часть увеличилась на 23% - до 5,193 млрд грн.

Поступление налогов и сборов в государственный и местные бюджеты Украины запланированы в сумме 2,044 млрд грн (+22%). В то же время в виде части чистой прибыли в 2019 году планируется уплатить 277,7 млн грн, что на 215 млн грн больше, чем в плане 2018 года.

На реализацию приоритетных проектов заложена сумма 3,912 млрд грн.

«Основным фактором увеличения планового показателя доходов является

ожидаемое увеличение дохода от передачи электроэнергии магистральными и межгосударственными сетями. Увеличение расходов обусловлено ростом физических объемов ремонта оборудования, стоимости материалов и запчастей, повышением уровня заработной платы и начислений на нее для приближения к рыночным показателям», - сказано в сообщении.

<https://www.unian.net/economics/energetics/10526886-kabmin-utverdil-finplan-ukrenergo-s-pribylyu-2-3-milliarda.html>

«Енергореформа», 22.04.2019

ДТЭК планирует до конца 2019 года начать пилотные проекты по освоению технологий хранения энергии

ДТЭК планирует до конца 2019 года запустить ряд пилотных проектов по освоению технологий аккумулирования и хранения энергии, сообщил генеральный директор ДТЭК **Максим Тимченко** в ходе официального открытия Никопольской солнечной станции (СЭС) в Никополе.

"Это технологии, которые будут все больше и больше появляться в энергосистемах мира и Украины. Мы создали рабочую группу, которая изучает технологии хранения энергии. У нас ребята много путешествуют, знакомятся с этими технологиями, и я думаю, что мы начнем пилотные проекты к концу этого года», – сказал он.

<http://reform.energy/news/dtek-planiruet-do-kontsa-2019-goda-nachat-pilotnye-proekty-po-osvoeniyu-tekhnologiy-khraneniya-energii-11088>

Информационное агентство «ЛІГАБізнесІнформ», 22.04.2019

Нафтогаз начинает поставлять электроэнергию

НАК Нафтогаз Украины выиграла первый тендер на поставку электроэнергии. Об этом компания сообщает Twitter.

Согласно данным на сайте ProZorro, Нафтогаз будет поставлять электроэнергию коммунальному некоммерческому предприятию "Кировоградский областной противотуберкулезный диспансер" на сумму 880 000 грн.

В Нафтогазе отмечают, что речь идет о сравнительно небольших объемах, но это важный для компании опыт конкурентной борьбы на новом рынке.

"В дальнейшем клиенты смогут покупать у Нафтогаза не только газ, но и другие энергетические продукты - на привлекательных условиях и с качественным сервисом", - говорится в комментарии компании к своему посту.

<https://biz.liga.net/all/tek/novosti/naftogaz-nachinaet-postavlyat-elektroenergiyu>

Енергореформа, 22.04.2019

НКРЭКУ упростила процедуру получения лицензий на производство э/э для компаний, которые работали на рынке до апреля 2017 года

Нацкомиссия, осуществляющая госрегулирование в сферах энергетики и рынка коммунальных услуг (НКРЭКУ) упростила процедуру переоформления лицензий на производство э/э.

Соответствующее постановление о внесении изменений в лицензионные условия осуществления деятельности по производству э/э НКРЭКУ приняла на заседании 22 апреля.

В частности, предполагается, что если субъект хозяйствования обладал

лицензией на производство э/э до вступления в силу закона «О рынке э/э» (в апреле 2017 года), не менял место и средства осуществления хозяйственности, то для получения новой лицензии, требующейся для работы в новой оптовом рынке э/э, он обязан предоставить лишь заявление и ведомость о местах и средствах осуществления хозяйственности.

Постановление вступает в силу на следующий день после его публикации в газете «Урядовый курьер».

<http://reform.energy/news/nkreku-uprostila-protseduru-polucheniya-litsenziy-na-proizvodstvo-ee-dlya-kompaniy-kotorye-rabotali-na-rynke-do-aprelya-2017-goda-11097>

Українська енергетика, 22.04.2019

НКРЕКП знизить ставку на регулирование для участников рынка

Ставка на регулирование для участников рынков энергетики та коммунальных услуг у 2020 році знизиться до 0,06%. Таке рішення прийняла Національна комісія що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та коммунальных услуг (НКРЕКП).

НКРЕКП фінансується за рахунок внесків ліцензіатів - енергетичних компаній та коммунальных компаний. Згідно з законом про НКРЕКП, внесок не має перевищувати 0,1% чистого прибутку ліцензіата. Таким чином забезпечується фінансова незалежність регулятора.

У 2019 році бюджет комісії має скласти 450,8 млн грн. Планова річна ставка за регулювання має скласти 0,064%.

У 2018 році планова ставка внеску складала 0,065%. Проте у першому кварталі ставка була 0,073%, у другому - 0,02%, у третьому - 0,033%, а в четвертому - 0,085%. Таким чином, середньозважена ставка у 2018 році була 0,053%

<http://ua-energy.org/uk/posts/nkrekp-znyzyt-stavku-na-rehuliuвання-dlia-uchasnykiv-rynku>

ЭлектроВести, 22.04.2019

Глава Укрэнерго критически прокомментировал открытие крупнейшей СЭС в Украине и призвал срочно голосовать за закон про аукционы

Всеволод Ковальчук, глава Укрэнерго, критически прокомментировал открытие Никопольской СЭС, заявив что такие станции создают конкуренцию для АЭС и приводят к росту тарифов для населения.

Глава Укрэнерго подчеркнул, что солнце светит не круглосуточно и неравномерно на протяжении года – в эквиваленте полной мощности станции приблизительно 15% времени в год. Разница в генерации в зимний и летний день может составить десятки раз.

Отсутствие ответственности за небалансы ВЭС и СЭС вместе с низкой прогнозируемостью инсоляции приводят к огромным отклонениям факта генерации от плана, в отдельные часы до 95%, а в целом по стране около 40%.

Господин Ковальчук подчеркнул, что для СЭС на 200 МВт необходимо постоянно держать «горячие» резервы в объеме 80-160 МВт, т.е. снизить производство электроэнергии на ТЭС, но не отключать полностью блоки. Для устаревших украинских ТЭС это означает, что для стабильного энергоснабжения в паре с СЭС на 200 МВт должны работать 1,2-2 блока ТЭС 200 МВт. По мнению чиновника строительство Никопольской СЭС позволит увеличить производство

электроэнергии на Приднепровской и Криворожской ТЭС (которые также принадлежат ДТЭК) в самых дорогих маневренных режимах.

Поэтому развитие ВИЭ в Украине создают конкуренцию не для ТЭС, а для АЭС. Чтобы решить данную проблему, необходимо, чтобы Министерство энергетики утвердило решением правительства порядок проведения аукционов на создание новых генерирующих мощностей и способов управления спросом, как этого требует закон про рынок электроэнергии.

Также нужно срочно, по мнению Ковальчука, принять закон про аукционы вместо «зеленых» тарифов, потому «одна из самых бедных стран Европы платит самую большую цену за чистую электроэнергию».

Чистая возобновляемая энергетика на 100% - правильная цель для всего мира. Но не такими методами, как у нас в стране, закончил свой пост Всеволод Ковальчук.

https://elektrovesti.net/65440_glava-ukrenergo-kriticheski-prokommentiroval-otkrytie-krupneyshey-ses-v-ukraine-i-prizval-srochno-golosovat-za-zakon-pro-auktsiony

Аргумент, 22.04.2019

У Зеленського обіцяють

розібратися з порошенківсько-ахметівським «Роттердам+»

У лідера голосування на виборах президента **Володимира Зеленського** визнали, що зниження тарифів на комунальні послуги - не в компетенції глави держави. Але пообіцяли розібратися з формулою «Роттердам+», яка впливає на ріст тарифів.

«Це не зовсім прерогатива президента. Якщо ми говоримо про корупційну складову, яка часто лежить в основі тарифів - то позиція президента багато в чому може вплинути на процес », - сказав в інтерв'ю телеканалу ICTV політконсультант Зеленського **Дмитро Разумков**.

Корупційною складовою, на його думку, є формула «Роттердам +», яку спікер Зеленського назвав «нещасним». «Позиція президента багато в чому може вплинути на цей процес. Зниження корупційної складової, я думаю, що дасть знизити тарифи», - підкреслив він.

За словами Разумкова, не можна обіцяти, що вирішення питання «станеться через день-два». «Це процес, який буде не простим, цей процес доведеться пройти і Зеленському, і його команді, і українському народу», - додав політконсультант.

Нацкомісія з питань енергетики і комунальних послуг розробила (НКРЕКП) затвердила цю методику. У відомстві стверджували, що формула усуне ручне регулювання цін, забезпечить незалежність від постачань із зони конфлікту на Донбасі і позбавить Україну від проблем з достатністю вугілля для опалювального сезону.

<http://argumentua.com/novosti/u-zelenskogo-ob-tsyayut-roz-bratisya-z-poroshenk-vsko-akhmet-vskim-rotterdam>

Додаткова інформація на цю тему – Facebook, 22.04.2019 «Войціцька: «Гарант корупції йде, але його корупційний спадок «Роттердам+» залишається», Вікторія Войціцька, Самопоміч.

Депутат «Самопоміч» **Вікторія Войціцька** закликає парламент і спікера парламенту сприяти якомога швидшому розгляду законопроекту 8626 про внесення змін до Податкового кодексу щодо здешевлення електроенергії.

«Люди мають платити справедливі тарифи, а не збагачувати олігархів за рахунок власного збідніння», – наголошує Войціцька.

Законопроект 8626 було зареєстровано ще восени минулого року. Документ

має усунути корупційну схему «Роттердам+» і призведе до зниження ціни на електроенергію на 15%. Але дуже дивним чином ані друзі П. Порошенка, ані Ніна Южаніна не виносять цей законопроект на комітет.

Представниця «Самопоміч» обурюється: «Увесь цей час ми платимо понад мільярд гривень щомісяця корупційної ренти олігарху Ринату Ахметову».

Войціцька наголошує: «Люди висловили вотум недовіри гаранту корупції і позбавили його президентства. Але його корупційний спадок все ще залишається, в тому числі і славнозвісна формула «Роттердам+». Час змінити і це.

Главком, ZN.ua, 23.04.2019

Міжнародне співтовариство закликає терміново скликати Координаційний центр щодо введення нового ринку електроенергії

Міжнародне співтовариство висловило стурбованість гальмуванням запуску нового ринку електроенергії та закликає оперативно провести засідання Координаційного центру з впровадження нового ринку електроенергії.

Про це йдеться в спільному листі Голови представництва Євросоюзу в Україні **Хюг Мінгареллі**, директора Європейського Енергетичного Співтовариства **Янеса Копача**, Голови представництва Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) в Україні **Жан-Еріка де Загона**, керуючого директора ЄБРР в країнах Східної Європи і Кавказу **Маттео Патроне**, директора Місії USAID в Україні **Сьюзан Фріц**.

Документ адресований прем'єр-міністрові **Володимиру Гройсману**, Голові комітету ВР з ПЕК **Олександру Домбровському**, віце-прем'єр-міністру **Володимиру Кістіону**, міністру енергетики **Ігорю Насалику**, в.о. міністра фінансів **Оксані Маркаровій**, голові НКРЕКУ **Оксані Кривенко**.

«Закликаємо вас якомога швидше скликати нараду Координаційного центру (Координаційного центру щодо забезпечення впровадження нового ринку електричної енергії, - ред.), щоб критично проаналізувати стан впровадження нової моделі ринку, виявити ключові перешкоди і усунути їх».

Згідно документа, менш ніж за 3 місяці до дати введення нового ринку електроенергії 1 липня 2019 р. не в повній мірі опрацьована низька питань. Міжнародні партнери готові сприяти в їх вирішенні і своєчасному впровадженні реформи.

Як повідомлялося, з 1 липня планується введення нового ринку електричної енергії в Україні, який імплементує норми третього енергопакету ЄС. Від своєчасного введення ринку залежить, чи отримає Україна макрофінансову допомогу в розмірі 500 млн євро від Європейського Союзу в 2019 році.

<https://glavcom.ua/economics/finances/mizhnarodne-spivtovaristvo-zaklikaje-terminovo-sklikati-koordinaciy-niy-centr-shchodo-vvedennya-novogo-rinku-elektroenergiji-588672.html>

ДП «НЕК «Укренерго», Українські Новини, 23.04.2019

«Укренерго» готується до впровадження спільних аукціонів з розподілу міждержавних перетинів з чотирьома країнами ENTSO-E

Укренерго узгодило план-графік впровадження спільних (скоординованих) аукціонів з розподілу міждержавних перетинів із системними операторами (ОСП) країн ENTSO-E та їх регуляторами — Польщі Словаччини, Угорщини та Румунії. Домовленості укладені під час спільної наради, яка відбулася на початку квітня у Відні під головуванням Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

Спільні аукціони з розподілу міждержавних перетинів між Україною та

сусідніми ОСП зони ENTSO-E значно спрощують експорт/імпорт електроенергії до/з Європи. А саме забезпечують безперешкодний доступ всіх учасників ринку до пропускної спроможності міждержавних перетинів, мінімізують кількість процедур, необхідних для забезпечення міждержавної торгівлі електроенергією, та значно прискорюють їх проходження. Ці заходи створюють умови для максимальної конкуренції між виробниками та імпортерами електричної енергії та утворення справедливої ринкової ціни на неї.

Спільні аукціони впроваджуються у відповідності до вимог українського законодавства та міжнародних зобов'язань України щодо імплементації Регламенту (ЄС) № 714/2009 про умови доступу до мережі для транскордонного обміну електроенергією.

Відповідно до плану-графіку до кінця 2020 року необхідно розробити та погодити між Укренерго, НКРЕКП та ОСП Польщі Словаччини, Угорщини та Румунії та їх регуляторами низку документів.

Серед них Правила розподілу та Договір про спільний розподіл міждержавних перетинів, в якому мають бути передбачені процедура та формати обміну інформацією тощо. Впровадження спільних аукціонів заплановано до кінця 2020 р. (для розподілу міждержавних перетинів на 2021 р.).

Також сторони попередньо погодили розмежування функцій під час проведення аукціонів (див. таблицю нижче). Так, аукціонний офіс Укренерго буде проводити всі види аукціонів на перетинах між Україною та Польщею, Словаччиною і Молдовою, а також річні та місячні — на перетинах з Румунією, та добові — з Угорщиною. Річні та місячні аукціони на перетинах з Угорщиною проводитиме ОСП MAVIR, а добові на перетинах з Румунією — ОСП Transelectrica.

<https://ua.energy/osnovni-podiyi/ukrenergo-gotuyetsya-do-vprovadzhennya-spilnyh-auktioniv-z-rozpodilu-mizhderzhavnyh-peretyniv-z-chotyroma-krajinamy-entso-e-na-2021-rik/>

ExPro Consulting, 23.04.2019

Постачальник «останньої надії», держкомпанія «Укрінтеренерго» заявила про загрозу банкрутства

ДПЗД «Укрінтеренерго», на якого в грудні 2018р Кабінет міністрів поклав виконання обов'язків постачальника «останньої надії» (ПОН) на ринку електроенергії, заявило про загрозу банкрутства у зв'язку з наявністю непогашеної заборгованості перед операторами систем розподілу та ДП «Енергоринок». Про це під час засідання Ради оптового ринку електроенергії заявив заступник директора з питань функціонування ПОН «Укрінтеренерго» **Олександр Мануйленко**.

«В результаті нашої заборгованості та позовів операторів систем розподілу (ДП «Енергоринок» поки не подавав, але буде подавати) у нас будуть арештовані рахунки, банкрутство і подальша паралізація роботи, тобто ми, починаючи з червня-вересня, не зможемо виконувати функції постачальника «останньої надії», - сказав він.

За його інформацією, заборгованість «Укрінтеренерго» перед операторами систем розподілу становить **149 млн грн**, перед «Енергоринком» - **661 млн грн**, також підприємство за час виконання обов'язків ПОН накопичило 385 млн грн податкового боргу. Вже 5 операторів систем розподілу подали позови проти ПОН.

Мануйленко повідомив, що в свою чергу загальна заборгованість споживачів електроенергії перед ПОН становить **1,39 млрд грн**, з яких більшу частину (418 млн

грн) складають борги водоканалів, зокрема борг «Води Донбасу» - 260 млн грн. 23% заборгованості сформували державні вугільні шахти, 15% - підприємства металургії та хімічної промисловості та 13% (175 млн грн) – житлово-комунальний сектор.

<https://expro.com.ua/novini/postachalnik-ostanno-nad-derjkompanya-ukrnterenergo-zayavila-pro-zagrozu-bankrutstva->

ExPro Consulting, 23.04.2019

Експерт Зеленського з питань енергетики Герус пропонує перенести запуск нового ринку електроенергії на 1 рік

Експерт новообраного Президента **Володимира Зеленського** з питань енергетики, житлово-комунальних послуг та антимонопольного регулювання **Андрій Герус** заявив, що запуск нового ринку електричної енергії потрібно перенести на один рік з 1 липня 2019р на 1 липня 2020р через невирішені проблеми.

Як передає кореспондент ExPro, таку думку він висловив під час засідання Ради ОРЕ 23 квітня. "Треба переносити хоча б на один рік. За цей рік треба вирішити проблеми", - заявив Герус. Зокрема, на думку Геруса основними невирішеними проблемами залишається значний обсяг перехресного субсидювання та борги на ринку.

"Запускати ринок з усіма проблемами досить ризиковано", - уточнив він.

Також, Герус вважає, що за рік проблеми на ринку можна вирішити.

<https://expro.com.ua/novini/ekspert-zelenskogo-z-pitan-energetiki-gerus-proponu-perenesti-zapusk-novogo-rinku-elektroenerg-na-1-rk>

УНІАН, 23.04.2019

Для продвижения необходимых в реформировании энергетики законов президент Зеленский может привлечь СНБО – эксперт

Новоизбранный президент **Владимир Зеленский** для продвижения необходимых для реформирования энергетической отрасли законов в Верховной Раде Украины может привлечь Совет национальной безопасности и обороны Украины, главой которого является сам гарант Конституции.

Такое мнение высказал глава Украинской ассоциации возобновляемой энергетики, руководитель сектора «Энергетика» Офиса эффективного регулирования (BRDO) **Алексей Оржель**.

«Действительно, весь экономический блок находится в зоне ответственности Кабмина и парламента, но давайте рассмотрим другую сторону полномочий президента – рассмотреть непринятие законопроектов и изменений в законы, необходимых энергетике, на СНБО, поскольку это вопрос безопасности государства», - сказал он.

По словам Оржеля, из-за непринятия Верховной Радой закона о введении аукционов для крупных объектов «зеленой» генерации во втором чтении, огромный объем вводимых мощностей солнечных и ветровых проектов по «зеленому» тарифу спровоцирует рост цен на электроэнергию, непосильный для потребителя.

«Если у нас начнутся глобальные неплатежи и веерные отключения, потому что растет цена электрической энергии, потребитель не платит, набираются долги, в результате поставщик не платит генерации, генерация не платит за топливо, и так начинает рассыпаться система. Это вполне зона ответственности СНБО», - пояснил он.

Кроме того, эксперт отметил, что ситуацию с неконтролируемым ростом

тарифов на электроэнергию может усугубить запланированное с 1 июля 2019 года открытие нового рынка, где ни у одного органа не будет полномочий устанавливать ценовой потолок для ключевых генераторов электроэнергии.

«У нас предполагается открытие рынка без каких-либо полномочий Нацкомиссии (Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг - УНИАН) регулировать тарифы для «Энергоатом», «Укрэнерго», ТЭС и остальных генераторов. Это может привести к тому, что генераторы начнут проверять рынок на эластичность цены, и это неправильно, ни одна страна мира не либерализовала рынок электроэнергии без переходного периода и предохранительных мер», - подчеркнул Оржель.

По его словам, **учитывая то, что от президента ждут снижения тарифов, хоть это и не в его полномочиях, он должен на это обращать внимание и взывать к действиям ответственной за принятие законов стороне - Верховной Раде Украины.**

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 25.04.2019

Польські інвестори збудують для Вінниці сміттєпереробний комплекс

Олег Чебан

Вінницький міський голова **Сергій Моргунов** та контент-координатор проекту Domat Consulting **Ярослав Пасек** підписали меморандум про співпрацю щодо реалізації інвестиційного проекту з будівництва сучасного європейського сміттєпереробного комплексу.

«Гадаю, що нам з вами потрібно три роки, щоб отримати бажані результати. Техніка, яку плануємо придбати, дасть змогу досягти того, щоб на захоронення залишалось лише 7-12% загальної кількості відходів», - зазначив Ярослав Пасек.

Проект фінансуватимуть спільно польська сторона і міська рада. Вінниця ставить завдання вийти на європейський рівень переробки сміття. Захоронятимуть тільки інертні матеріали, які неможливо переробити. Усе решту перероблятимуть у продукти вторинної сировини для подальшого використання в інших галузях.

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА ТА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Енергореформа, Українські Новини, Укрінформ, УНН, 03.04.2019

Кабмін утвердил финплан-2019 "Энергоатома"

с ожидаемой прибылью 7,1 млрд грн

Кабинет министров Украины на заседании утвердил финансовый план госпредприятия "НАЭК "Энергоатом" с ожидаемым показателем чистой прибыли 7,119 млрд грн, что на 53,7% больше этого показателя за 2018 год (4,632 млрд грн).

Согласно документу, проектом которого располагает агентство "Интерфакс-Украина", чистый доход НАЭК в текущем году прогнозируется в размере 58,618 млрд грн, что на 33,1% больше, чем в 2018-м (44,055 млрд грн), валовая прибыль – 17,82 млрд грн (в 2018 – 9,348 млрд грн), EBITDA – 23,706 млрд грн (в 2018 – 18,219 млрд грн).

Фонд оплаты труда на 2019 год сформирован в объеме 11,589 млрд грн против 8,067 млрд грн в 2018-м. В т.ч. работники – 10,557 млрд грн, административно-управленческий персонал – 998,1 млн грн, члены правления – 26,4 млн грн,

руководитель – 7,8 млн грн. Расходы на членов наблюдательного совета в 2019 году финпланом не предусмотрены.

Капитальные инвестиции "Энергоатома" в 2019 году запланированы в сумме 12,862 млрд грн, что на 32,5% больше, чем в 2018-м (9,705 млрд грн). Основные: комплексная программа повышения безопасности блоков – 8 млрд 669,7 млн грн, Централизованное хранилище отработавшего ядерного топлива (ЦХОЯТ) – 542,3 млн грн, физзащита – 281,3 млн грн, реконструкция технического водоснабжения ЮУАЭС – 250 млн грн, достройка Ташлыкской ГАЭС – 180,9 млн грн.

Отпуск электроэнергии АЭС НАЭК в 2019 году прогнозируется в объеме 78,486 млрд кВт-ч, ГЭС и ГАЭС – 0,223 млрд кВт-ч.

Как сообщалось, "Энергоатом" в 2018 году сократил производство электроэнергии на 1,4% по сравнению с 2017 годом – до 84,626 млрд кВт-ч, отпуск – на 1,1%, до 79,609 млрд кВт-ч.

<http://reform.energy/news/kabmin-utverdil-finplan-2019-energoatoma-s-ozhidaemoy-pribylyu-71-mlrd-grn-10969>

ДНТЦ ЯРБ, 04.04.2019

Науковець ДНТЦ ЯРБ представив у Йорданії досвід ліцензування ЯПУ «Джерело нейтронів»

Наприкінці березня в Аммані (Королівство Йорданія) відбулася міжнародна конференція, присвячена питанням безпечної експлуатації та використання дослідницьких ядерних реакторів. Участь у заході взяли більше двохсот фахівців з понад сорока країн світу. Досвідом ліцензування ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів» поділився науковий співробітник Державного науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки (ДНТЦ ЯРБ) **Олександр Кухоцький.**

Ядерна підкритична установка «Джерело нейтронів, що засноване на підкритичній збірці, керованій лінійним прискорювачем електронів» створюється на базі Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут».

«Будівництво сучасного об'єкта ядерних досліджень – виклик не лише для експлуатуючої організації, а й для ядерного регулятора. У той час як фахівці ХФТІ зіткнулися з технічними труднощами, зумовленими унікальними конструкторськими особливостями об'єкту, – експерти Державної інспекції ядерного регулювання (Держатомрегулювання) й ДНТЦ ЯРБ розпочали розробку нормативного акту «Загальні положення безпеки ЯПУ», адже до цього в Україні була відсутня нормативна база за напрямом», – розповідає співробітник ДНТЦ ЯРБ.

Ще одним викликом при ліцензуванні ЯПУ «Джерело нейтронів» була відсутність у вітчизняного регулятора досвіду з регулювання безпеки такого типу установок. Подолати виклик вдалося завдяки накопиченому досвіду з регулювання ядерної та радіаційної безпеки на АЕС, використовуючи диференційований підхід й враховуючи проектні особливості ЯПУ «Джерело нейтронів».

У рамках конференції було організовано кілька технічних візитів: до Йорданського дослідницького й навчального реактора (JRTR) та установки SESAME.

JRTR – національний проект Йорданії, реалізований всього за 83 місяці: з початку проектування до введення в експлуатацію. Основною метою JRTR є створення інфраструктури, необхідної для перетворення Йорданії у ядерну державу:

виготовлення радіоізотопів для медичних цілей, нейтронно-активаційного аналізу, підготовки та навчання персоналу, підтримки промислового, освітнього, екологічного, медичного та сільськогосподарського секторів Йорданії.

Установка SESAME – джерело синхротронного випромінювання «третього покоління», створене за моделлю Європейської організації з ядерних досліджень (CERN) під егідою ЮНЕСКО для прикладних ядерних досліджень.

<https://www.sstc.com.ua/enterprise-news-ua/4500-naukovets-dntts-yarb-predstaviv-u-jordanii-dosvid-litsenzuvannya-yapu-dzherelo-nejtroniv.html>

УНІАН, Укрінформ, EIR Center, 04.04.2019

Новий ринок електроенергії має стати конкурентним для всіх без винятку – Український ядерний форум

Асоціація «Український ядерний форум» (УЯФ) закликає уряд, Національну комісію, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), і Верховну Раду створити недискримінаційні умови на ринку електроенергії для добросовісної конкуренції всіх суб'єктів ринку, оскільки саме конкуренція є головним фактором, який забезпечить низькі ціни на електроенергію для населення і промисловості. Про це йдеться в позиційному документі «Українського ядерного форуму».

У тексті документа наголошується, що реальна конкуренція на ринку електроенергії відповідає корінним інтересам усього суспільства, піде на користь українській економіці та сприятиме сталому розвитку енергетики та економіки України.

«Спостерігаючи процес ухвалення та підготовки рішень, які супроводжують впровадження нової моделі ринку, Асоціація УЯФ вважає за необхідне висловити свою стурбованість у зв'язку з тим, що ці рішення носять дискримінаційний характер для окремих суб'єктів ринку і суперечать принципам вільної конкуренції та світової ринкової практики. Зазначимо, що закон «Про ринок електроенергії» вже частково передбачає обмеження конкуренції для підприємства, що здійснює виробництво електроенергії на атомних електростанціях, а саме – на перехідний період НАЕК «Енергоатом» має викуповувати весь обсяг електроенергії за «зеленим тарифом». За оцінками фахівців, тільки в 2019 році цей обсяг перевищив 16 млрд. грн. Між тим, за підсумками 2018 НАЕК «Енергоатом» до Енергоринку відпущено 79,6 млрд кВт-год електроенергії на суму 52,6 млрд грн (з ПДВ)», - уточнюється в документі УЯФ.

У ньому також підкреслюється, що в експертному співтоваристві та ЗМІ активно обговорюється рішення, яке готується Міненергугілля України та НКРЕКП щодо покладання спеціальних зобов'язань (ПСО-постачальник) для забезпечення суспільних інтересів щодо доступності електроенергії для побутових споживачів на державну компанію НАЕК «Енергоатом».

В Асоціації переконані, що реалізація запропонованого механізму покладання спеціальних зобов'язань на НАЕК «Енергоатом» призведе до банкрутства не тільки держкомпанії, але і всієї вітчизняної ядерної промисловості. Так само наголошується, що в світі не використовується модель покладання спецзобов'язань на учасників ринку, які працюють у його конкурентному сегменті, а, як правило, використовується практика забезпечення таких спецзобов'язань операторами мереж через їх тарифи.

«Асоціація УЯФ вважає, що на перехідний період слід застосовувати інший

варіант: пропорційну участь не тільки «Енергоатому», але й інших учасників ринку, зокрема, оператора системи передачі та операторів систем розподілу електроенергії в питанні накладення спеціальних зобов'язань», - підкреслюється в позиційному документі Українського ядерного форуму.

<https://www.unian.ua/economics/energetics/10504734-noviy-rinok-elektroenergiji-maye-stati-konkurentnim-dlya-vsikh-bez-vinyatku-ukrajinskiy-yaderniy-forum.html>

Інформація на цю тему – Сьогодні, 08.04.2019 «Реформа ринка електроенергії проводиться в інтересах потребителів – депутат Заружко».

ЗАЕС, Енергоатом, 04.04.2019

Китайська корпорація JNPC зацікавлена

в можливостях Центру підготовки ремонтного персоналу ЗАЕС

2-3 квітня на Запорізькій АЕС перебували представники цзянсунської ядерної корпорації «JNPC» – **Гуу Зіцзянь** та **Лю Конлянь**. Головним предметом їх зацікавленості, з перспективою подальшої співпраці, став Центр підготовки ремонтного персоналу НТЦ ЗАЕС. Саме з можливостями унікального тренажерного комплексу та існуючими програмами підготовки ознайомилися колеги-енергетики з Китайської народної республіки.

Участь в робочій зустрічі взяли директор департаменту міжнародних програм Леонід Беньковський та директор дирекції з підготовки персоналу ДП «НАЕК «Енергоатом» **Сергій Попов**.

Відкрив нараду генеральний директор Запорізької АЕС **Олександр Остаповець**.

Спільні дії над налагодженням подальшої співпраці між двома компаніями дійсно виявилися плідними, а програма – доволі насиченою. Вона складалася не лише з нарад, а й з докладної презентації можливостей центру підготовки ремонтного персоналу, відвідування його лабораторій. І, як підкреслив начальник НТЦ Дмитро Сухоставець, зацікавленість представників КНР не випадкова.

Китайським колегам запропонували конкретні дії, які склалися з теоретичного та практичного курсів...

Додаткова інформація на цю тему – Коментарии.Запорожье, 09.04.2019 «Китай заинтересовался опытом украинских ядерщиков». В апреле Запорожскую АЭС с рабочим визитом посетили представители китайской ядерной корпорации «JNPC». Визит китайской делегации продолжался 2 дня.

Представители «JNPC» интересовались практическими и теоретическими курсами по подготовке ремонтного персонала. К середине июня от энергетики с КНР должны предоставить технические требования по обучению по каждому курсу. А к концу декабря планируется заключить контракт.

Непосредственно обучение начнется в 2020 году.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/kitajska_korporacia_jnpc_zacikavlena_v_mozlivostah_centru_pidgotovki_remontnogo_personalu_zaes-44879

Державна інспекція ядерного регулювання України, 04.04.2019

Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України»

03 квітня 2019 року постановою Уряду № 270 внесено зміни до Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України в частині внесення Держатомрегулюванням дозволів на перевезення радіоактивних матеріалів у разі їх

міжнародного перевезення до єдиного державного інформаційного веб-порталу у формі електронного документа.

Прийняте рішення надає можливість реалізувати механізм «єдиного вікна» та оптимізувати здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України.

<http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/420956;jsessionid=574BCF3328212F181612E84DC6DAC749.app1>

Status Quo, Новини Харкова, 05.04.2019

«Турбоатом» виграв суд о защите репутации

"Научно-исследовательский и конструкторско-технологический институт трубной промышленности им. Я.Ю. Осады" должен опровергнуть недостоверную информацию, касающуюся "Турбоатома", а также выплатить заводу компенсацию за моральный ущерб. Такое решение вынес Центральный апелляционный хозяйственный суд. Об этом сообщили на "Турбоатоме".

28 февраля 2018 года Хозяйственный суд Днепропетровской области удовлетворил иск АО "Турбоатом" к Институту трубной промышленности о защите деловой репутации.

В частности, суд признал, что выступление директора института **Радомира Короля** на инициированной им конференции, освещенной в интернете на сайтах "Интерфакс-Украина" и "Экономика сегодня", на предмет того, что "Турбоатом" осуществляет закупку сварных труб для изготовления оборудования конденсаторов турбин атомных станций ГП "НАЭК" Энергоатом "у иностранного производителя дороже их рыночной стоимости, не соответствует действительности.

Центральный апелляционный хозяйственный суд, проверив законность решения суда первой инстанции, своим постановлением от 21 марта 2019 года установил, что Институт трубной промышленности в лице его руководителя Радомира Короля не доказал факта правдивости и достоверности распространенной информации, чем нарушил профессиональную этику уважения к деловой репутации "Турбоатома".

В связи с этим, руководство института обязано в течение месяца опровергнуть недостоверную информацию таким же образом, каким она была распространена, а также оплатить "Турбоатому" в качестве компенсации морального вреда 1 грн.

http://www.sq.com.ua/rus/news/novosti/05.04.2019/turboatom_vyigral_sud_o_zaschite_reputatsii/

Galinfo, 08.04.2019

Чи потрібні Україні нові енергоблоки на ХАЕС?

Костянтин Шевченко

Будівництво 3-го та 4-го енергоблоків на Хмельницькій АЕС є одним з найрезонансних проєктів в Україні з точки зору впливу на довкілля. Українцям не потрібно пояснювати яку небезпеку може нести об'єкт атомної енергетики. Недаремно громадські слухання відбувалися в дев'яти містах, які відносяться до п'яти областей України. Наразі проводяться транскордонні консультації з Білоруссю, Польщею та Австрією.

Вплив на водні ресурси. Для охолодження реакторів Хмельницька АЕС має право забирати воду з двох річок - Гнилий Ріг та Горинь. Слід відзначити, що цей регіон не є достатньо забезпеченим водними ресурсами. Від того чи буде АЕС

додатково забирати воду з річок, залежить рівень забезпечення водою інших споживачів. Одна з головних претензій до звіту ОВД полягає в тому, що розрахунки водогосподарських балансів базуються на даних до 2006 року.

Заступник головного інженера з нових блоків Хмельницької АЕС **Геннадій Самосей** переконує, що АЕС має право відбирати з річки Горинь воду тільки в установлених параметрах і лише тоді коли її споживання перевищує 6 тонн в секунду.

Утилізація відпрацьованого ядерного палива. Проблему утилізації відпрацьованого ядерного палива (ВЯП) в Україні слід вирішити для всіх діючих АЕС, а не лише для Хмельницької АЕС. Договір співпраці з РФ по переробці ВЯП денонсований. Україна переходить на збірки Westinghouse (США), які РФ відмовляється переробляти. ВЯП потрібно десь переробляти, або зберігати.

Наразі реалізованого рішення щодо зберігання відпрацьованого палива (саме Westinghouse) Україна не має. За інформацією НАЕК «Енергоатом» сховище буде введене в експлуатацію в 2020-2022 рр. Якщо все піде за планом, то сховище збудують за кілька років до того як введуть в експлуатацію третій і четвертий блоки ХАЕС.

Виникає запитання: якщо сховище побудувати не встигнуть?

Альтернатива насправді є. **Це переробка ВЯТ на європейському заводі. Шкода, що про цю альтернативу немає жодної згадки в звіті з ОВД.** За словами виконавчого директора з ядерно-радіаційної безпеки НАЕК «Енергоатом» **Наталії Шимкової**, фахівці Енергоатома вже провели переговори з компанією Orano, яка володіє заводом Ла-Аг (La Hague plant). Завод займається переробкою ВЯП європейських АЕС. «В Orano готові приймати ВЯП з України, як Westinghouse, так і російські ТВЕЛ, - розповідає **Наталія Шимкова**, - вже опрацьована транспортна схема, проведені роботи з адаптації обладнання заводу Ла-Аг щодо можливості реконверсії ВЯТ з українських АЕС. Цим рішенням Україна мінімізує свої ризики, навіть якщо ЦСВЯТ не буде побудоване вчасно, вважає експерт.

Збірки ВЯТ будуть небезпечними ще тисячі, а то й мільйони років. Стратегічного довгострокового рішення поводження з ядерними відходами немає.

Значна кількість розвинутих країн намагається відходити від атомної енергетики...

https://galinfo.com.ua/news/chy_potribni_ukraini_novi_energobloky_na_haes_312754.html

Енергоатом, ЗАЕС, 09.04.2019

Робота з розробки і впровадження конденсаторів парових турбін АЕС отримала Держпремію в галузі науки і техніки за 2018 рік

Державну премію України в галузі науки і техніки за 2018 рік отримала робота «Розробка і впровадження конденсаторів парових турбін атомних електростанцій». Відповідний Указ на підставі подання Комітету з державних премій України 8 квітня підписав Президент України **Петро Порошенко**.

Розробка конденсаторів нового покоління «блочно-модульного» виконання для турбоустановок потужністю 1000 МВт виконувалась на замовлення НАЕК «Енергоатом» фахівцями флагмана вітчизняного енергетичного машинобудування - харківського АТ «Турбоатом». Нові конденсатори відповідають сучасним вимогам з енергоефективності та надійності як для модернізації діючих АЕС, так і для будівництва нових атомних енергоблоків.

Експлуатація конденсаторів К-38080 «блочно-модульного» виконання на третьому енергоблоці Запорізької АЕС продемонструвала: нове обладнання виробництва АТ «Турбоатом» істотно підвищує ефективність енергоблока за рахунок виробництва додаткової електроенергії та зниження витрат на ведення водно-хімічного режиму.

Згідно з Указом Президента, державні премії в галузі науки і техніки присуджено членам авторського колективу, серед яких перший віце-президент — технічний директор НАЕК «Енергоатом» **Олександр Шавлаков** та головний інженер Южно-Української АЕС **Микола Феофентов**. На жаль, головному фахівцю турбоустановок Запорізької АЕС **Олександрю Панченку** премію присуджено посмертно. Також лауреатами держпремії стали: заступник головного конструктора АТ «Турбоатом» **Олександр Усс**; начальник конструкторського відділу теплообмінних апаратів АТ «Турбоатом» **Сергій Пацюк**; начальник відділу зварювання АТ «Турбоатом» **Олександр Вавілов**; доктор технічних наук, провідний науковий співробітник Інституту проблем машинобудування імені А.М. Підгорного НАН України **Дионіс Харлампіді** та доктор технічних наук, провідний науковий співробітник Інституту електрозварювання імені Є.О. Патона НАН України **Олег Касаткін**.

Нові конденсатори вже працюють на енергоблоках №1 та №2 ЮУАЕС та енергоблоках №3 та №4 ЗАЕС. За результатами впровадження конденсаторів нового покоління отримано позитивний економічний ефект: на одному і тому ж реакторному обладнанні отримано збільшення електричної потужності. Розрахунковий економічний ефект від впровадження конденсатора на атомних станціях України з блоками потужністю 1000 МВт становить понад 2,6 млрд. грн.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/roboata_z_rozrobki_i_vprovadzenna_kondensatoriv_parovih_turbin_aes_otrimala_derzpremiu_v_galuzi_nauki_i_tehniki_za_2018_rik-44893

Енергоатом, ЗАЕС, 09.04.2019

Рада фахівців з досвіду експлуатації АЕС України розглянула перспективні інноваційні проекти

Відбулося чергове засідання Ради фахівців з досвіду експлуатації атомних електростанцій України. Це вже 20-й такий захід, участь у якому взяли представники всіх українських АЕС, Дирекції ДП «НАЕК «Енергоатом» та Державного науково-технічного центру з ядерної і радіаційної безпеки.

«Збираючись таким чином, фахівці атомної галузі мають змогу формувати та надалі впроваджувати єдину політику ДП «НАЕК «Енергоатом» у цьому напрямку, розвиваючи її та вдосконалюючи», - пояснив начальник відділу досвіду експлуатації ВП ЗАЕС **Альберт Рябуха**.

Однією з найцікавіших була тема створення аналітичних груп з аналізу корінних причин будь-якої негативної події, порушень та відхилень. Є ідея, щоб розслідування проводилися незалежною командою експертів.

Надалі очікуються пропозиції і рекомендації від зацікавлених підрозділів, щоб якомога швидше впровадити інновацію у життя.

Ще один напрямок, актуальний для Компанії в цілому - людський та організаційний чинник впливу на реальні події.

Важлива тема, що активно обговорювалась учасниками Ради - **впровадження галузевої бази даних з досвіду експлуатації**. Адже дуже важливо, щоб персонал

атомних станцій міг користуватися зручною, доступною системою, яка б відображала будь-які події, що мали місце на АЕС усього світу, щоб інформацію легко було знайти та використати.

Питання зручного та ефективного формату співпраці з міжнародними організаціями - ВАО АЕС та МАГАТЕ - теж були у порядку денному. Прийнято ряд рішень, що вплинуть на поліпшення взаємодії з міжнародною атомною спільнотою.
http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/rada_fahivciv_z_dosvidu_ekspluatacii_aes_ukraini_rozglanula_perspektivni_innovacijni_proekti-44895

Енергоатом, Урядовий портал, 09.04.2019

Міжнародна науково-практична конференція з культури безпеки АЕС проходить у Києві

IX Міжнародна науково-практична конференція з культури безпеки АЕС проходить у Києві 9-10 квітня. У заході бере участь керівництво НАЕК «Енергоатом» та відокремлених підрозділів Компанії, представники Всесвітньої асоціації організацій, експлуатуючих атомні електростанції (ВАО АЕС, WANO), Представництва ЄС в Україні, Спільного офісу підтримки Єврокомісії в Києві, Інституту енергетичних технологій Норвегії (IFE), Інституту ядерних досліджень Ржеж Чехії, Шведського кваліфікаційного центру АВ, АЕС «Козлодуй» Болгарії, Державного підприємства «Білоруська АЕС», Представництва корпорації Toshiba в Україні та інші.

Відкриваючи Конференцію, президент НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський** наголосив на пріоритетності завдання з формування сильної культури безпеки, як для поточної діяльності Компанії, так і в роботі, спрямованій на її перспективний розвиток.

Всі стратегічні проекти, зокрема –добудова блоків №№3-4 Хмельницької АЕС та реалізація проекту «Енергетичний міст «Україна – ЄС», будівництво Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива та багато інших, що реалізуються Компанією, нерозривно пов'язані із підвищенням рівня культури безпеки, - наголосив президент Компанії.

Юрій Недашковський побажав учасникам Конференції плідної роботи, результатом якої має стати успішне впровадження позитивних практик в сфері культури безпеки.

У свою чергу генеральний інспектор – директор з безпеки Енергоатома **Данко Білей** повідомив, що за період з 2009 року в Компанії розроблено та виконано п'ять Програм підвищення рівня культури безпеки в Компанії (на 2009-2010 рр., 2011-2012 рр., 2013-2014 рр., 2015-2016 рр., 2017-2018 рр.).

«Програми конкретних дій, спрямовані на становлення і розвиток культури безпеки в підрозділах Енергоатома включають три рівні: технічна політика керівництва в сфері безпеки; відповідальність і обов'язок керівництва; персональна відповідальність і обов'язок кожного працівника. Виконання кожної програми розраховано на 2 роки. Хід виконання програм конкретних дій обговорюється на регулярних засіданнях Ради з культури безпеки Компанії, за необхідності до програми вносяться корективи», - уточнив Данко Білей.

Виступаючи на Конференції, представник ВАО АЕС на угорській АЕС «Пакш» **Лайош Хаднадь** із сучасними підходами угорських атомників до оцінки та розвитку культури безпеки. Він, зокрема, повідомив, що на АЕС «Пакш» з періодичністю 2 роки на основі анкетування персоналу проводиться оцінка культури безпеки.

Підсумки перевірок стану культури безпеки на АЕС у 2018 році підбив представник дирекції з нагляду за безпекою НАЕК "Енергоатом" **Олександр Богун**.

Він, зокрема, повідомив про принципи формування культури безпеки в Компанії, представив інформацію про реалізовані програми підвищення культури безпеки та дані за результатами чергового циклу перевірок, а також розглянув результати кількісних і якісних показників культури безпеки на АЕС Компанії.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/miznarodna_naukovo_practicna_konferencia_z_kul_turi_bezpeki_aes_prohodit_u_kievi-44897

Інформація на цю тему – РАЕС, 10.04.2019 «РАЕС названо кращою з культури безпеки серед українських АЕС».

Радіо Свобода, Антикор, Обозреватель, 10.04.2019

Проект на 70 мільярдів: Порошенко підписав указ щодо будівництва двох енергоблоків Хмельницької АЕС

Президент України **Петро Порошенко** доручив Кабінету міністрів України невідкладно внести на розгляд Верховної Ради законопроект про розміщення, проектування та будівництво енергоблоків № 3 і № 4 Хмельницької атомної електростанції.

Влітку 2018 року Кабінет міністрів України затвердив обґрунтування для будівництва третього та четвертого енергоблоків ХАЕС на загальну суму понад 70 мільярдів гривень. Виробником основної складової – реакторних установок – у попередньо затверджених документах вказана саме Škoda JS, яку обрали для цього без відкритого конкурсу і тендеру, після переговорів із потенційними постачальниками.

Škoda JS – чеська компанія, яка працює у сфері атомної енергетики десятки років, йдеться у репортажі. Її власник – зареєстрована у Нідерландах компанія OMZ B.V. Вона входить до холдингу «Об'єднані машинобудівні заводи», що підпорядковується російському «Газпромбанкові», більшість акцій якого належать російському газовому монополістові «Газпрому» і пов'язаним із ним структурам. Проти «Газпромбанку» в Україні запроваджено санкції, але до українського санкційного списку Škoda JS не входить. Натомість на неї накладені санкції в США.

Основний мотив такого рішення, як пояснюють на самій АЕС, – низька вартість проекту в порівнянні з іншими виробниками.

«Два блоки коштують 3 мільярди, ну, трохи більше від 3 мільярдів доларів. А якщо брати, наприклад, корейські, чи китайські, чи Areva, Westinghouse, то в них мінімальна ціна одного блоку – це 4 мільярди доларів», – розповів «Схемам» заступник гендиректора з капітального будівництва ХАЕС **Олег Рахлінський**.

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-schemes-poroshenko-khaes/29870815.html>

Українська енергетика, 11.04.2019

Райони поблизу атомних станцій отримають більше 130 млн гривень компенсації

Гроші можна витратити на ремонти та будівництво шкіл, лікарень, доріг тощо Кабінет міністрів України вирішив, на що місцеві громади можуть витратити кошти соціально-економічної компенсації ризику для населенню, яке проживає на території зон спостереження Запорізької, Южно-Української, Рівненської та Хмельницької атомних електростанцій. Таке рішення міністри прийняли на засіданні 3 квітня.

Всього в держбюджеті 2019 року передбачена компенсація на 137,5 млн грн для зон спостереження біля ЗАЕС, ХАЕС, РАЕС та ЮУАЕС. Найбільше грошей

отримають території поблизу Запорізької станції - 60,569 млн грн, біля Рівненської - 30 млн, Южно-Української - 29,15 млн, Хмельницької - 16,775 млн грн.

Кошти можна витратити на будівництво та ремонт навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, об'єктів житлово-комунального господарства, автомобільних доріг, систем зв'язку. Також потрібно формувати запаси засобів індивідуального захисту дихання та стежити за захисними спорудами цивільного захисту.

Нагадаємо, президент **Петро Порошенко** на початку квітня наказав уряду перенаправити кошти від збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, у вигляді субвенції відповідним місцевим бюджетам.

Інформація на цю тему – Волинські Новини, 17.04.2019 «Рівненщина та Волинь отримують десятки мільйонів за сусідство з РАЕС».

<http://ua-energy.org/uk/posts/raiony-poblyzu-atomnykh-stantsii-otrymauiut-bilshe-130-mln-hryven-kompensatsii>

ЮУАЕС, Енергоатом, 11.04.2019

На Южно-Українській АЕС

обговорили шляхи підвищення потужності енергоблока №3

Фахівці Южно-Української атомної станції разом з представниками компанії «GE Power» (Польща) обговорили технічні питання реалізації проекту підвищення потужності енергоблока №3. У рамках чергового візиту на ЮУАЕС, який проходив 9-10 квітня, спеціалісти польського підрозділу компанії «GE Power» представили низку технічних рішень щодо модернізації генератора третього атомного «мільйонника» з метою підвищення надійності його роботи та забезпечення умов для підвищення потужності до 1100 МВт у майбутньому.

«Сьогодні ми підходимо до зазначеної теми в дещо інших умовах. Днями вийшов Указ Президента України, в якому чітко зазначено, що підвищення потужності вітчизняних енергоблоків є пріоритетним завданням Кабінету Міністрів. Отже, тепер ми маємо не лише ініціативу з боку компанії «Енергоатом», а й підтримку з боку керівництва держави», - зазначив на зустрічі головний інженер ВП ЮУАЕС **Микола Феофентов**.

Енергоблок №3 ЮУАЕС призначено пілотним у роботах зі збільшення потужності українських АЕС у рамках проекту «Енергетичний міст «Україна-ЄС». Для компенсації експортної генерації, яку має забезпечити блок №2 Хмельницької АЕС, компанія має намір збільшити енерговиробіток решти ядерних блоків України шляхом підвищення ефективності їхньої роботи та рівня номінальної потужності.

Такий вибір, перш за все, пов'язаний з використанням палива компанії Westinghouse. Третій южно-український - єдиний вітчизняний атомний блок, активну зону якого повністю завантажено тепловиділяючими збірками Westinghouse (ТВЗ-WR). За розрахунками фахівців, паливо вказаної конструкції дозволяє підвищити потужність блока-мільйонника №3 ЮУАЕС до 107% без зміни конструкції ТВЗ-WR.

При цьому підвищення потужності енергоблока неможливе без масштабної модернізації «турбінного острова» в цілому, та його електричної частини, зокрема. Модернізація генератора є важливою складовою цієї роботи. Свої пропозиції щодо такої модернізації Южно-Українській АЕС запропонувала компанія General Electric Power, співпраця з якою триває з 2016 року в рамках підписаного меморандуму про

взаєморозуміння в галузі атомної енергетики.

Додаткова інформація на цю тему – Николаевские новости, NewsMir, 15.04.2019 **«Юрий Фомин: У нас есть куда расти и развиваться. Энергетический оптимизм южноукраинских атомщиков»**. «У нас есть куда расти и развиваться. Воплощение наших перспективных планов и утвержденных проектов позволит Украине получить дополнительные киловатты, отечественной энергетической системе усилить безопасность и надежность работы, а региону - иметь дополнительные средства для развития», - отмечает заместитель генерального директора ОП ЮУАЭС по капитальному строительству **Юрий Фомин**. - Надеемся, что Указ Президента, который охватывает практически все важнейшие аспекты развития отрасли, поможет нам в этом».

Енергоатом, ЮУАЕС, Урядовий портал, 19.04.2019 **«Президент Енергоатома провів на ЮУАЕС нараду з питань підготовки енергоблока №3 до довгострокової експлуатації»**. Президент НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський** 19 квітня провів на Южно-Українській АЕС виїзну нараду за участі Голови Держатомрегулювання (ДЯРУ) **Григорія Плачкова**, керівника Державного науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки (ДНТЦ ЯРБ) **Ігоря Шевченка**, представників профільного Міністерства енергетики та вугільної промисловості, провідних фахівців ДЯРУ, ДНТЦ ЯРБ, дирекції НАЕК, Южно-Української та Запорізької АЕС, Державної служби з надзвичайних ситуацій та міського голови Южноукраїнська.

Згідно з внутрішніми нормативними документами Енергоатома, погодженими з Держатомрегулювання України, є два варіанти продовження строку служби ядерних енергоблоків, що досягли проектного терміну експлуатації. Перший передбачає отримання ліцензії на продовження строку служби блока ще до завершення його проектного ресурсу. Згідно з другим, по досягненні проектного терміну експлуатації енергоблок виводиться в тривалий планово-попереджувальний ремонт, і після цього отримує ліцензію.

«Критичних проблем, які б могли завадити продовженню експлуатації третього енергоблока немає, - наголосив у підсумковому інтерв'ю представникам ЗМІ президент Енергоатома **Юрій Недашковський**. - Питання в тому, щоб укластися в заплановані терміни ремонту, виконати всі попередньо погоджені з Держатомрегулювання України заходи та отримати ліцензію на продовжений строк до вичерпання проектного ресурсу. На цьому шляху, а це, знову ж таки, новий пілотний проект, виникла низка складнощів як організаційного, фінансового, так і з точки зору прийняття технічних рішень характеру. Сьогодні ми розглянули проблемні питання, що потребували обговорення на міжвідомчому рівні, обговорили весь комплекс заходів, які необхідно реалізувати для їх вирішення».

Нагадаємо, енергоблок №3 Южно-Української АЕС (ВВЕР-1000/320) було підключено до об'єднаної енергомережі України 20 вересня 1989 року.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_cent-19/novini_kompanii-20/p/prezident_energoatoma_proviv_na_uuaes_naradu_z_pitan_pidgotovki_energobloka_no3_do_dovgostrokovoї_ekspluatcii-44933

Урядовий портал, 15.04.2019

Україна та Китай зацікавлені у співпраці в галузі атомної енергетики

У Міненерговугілля 15 квітня проведено зустріч з представниками компанії «China Zhongyuan Engineering Corporation (CNNC)».

Сторони обговорили перспективи та можливості співпраці в атомній енергетиці. Зокрема, йшлося про проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо проекту «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз».

З боку Міністерства енергетики та захисту споживачів відзначено відкритість проведення конкурсу та забезпечення рівних умов для всіх учасників.

Китайська сторона підкреслила потенціал України у сфері енергетики та висловила зацікавленість щодо можливої участі у проекті «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз», добудови енергоблоків № 3 та № 4 Хмельницької АЕС.

Участь у зустрічі взяли директор Департаменту ядерної енергетики та атомно-промислового комплексу **Олег Коріков**, заступник начальника управління-начальник відділу забезпечення перспективного розвитку ПЕК **Володимир Новик** та **Хао Шипін** (Hao Shiping), офіційний представник «China Zhongyuan Engineering Corporation (CNNEC) в Україні.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/ukrayina-ta-kitaj-zacikavleni-u-spivpraci-v-galuzi-atomnoyi-energetiki>

Енергоатом, 15.04.2019

Уряд визначив обсяг субвенцій

для населених пунктів зон спостереження АЕС України на 2019 рік

Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» передбачено бюджетну програму «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження» з обсягом фінансування 137 млн 499,5 тис. грн, розпорядник бюджетних коштів — Мінрегіон.

Відповідно до вимог закону Уряд прийняв рішення щодо порядку використання зазначених коштів у 2019 році, що дозволить місцевим громадам використовувати кошти, призначені для соціально-економічної компенсації ризику населенню, яке проживає на території зон спостереження Запорізької, Южно-Української, Рівненської та Хмельницької атомних електростанцій (Постанова Кабінету міністрів України №288 від 03 квітня 2019 року «Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження»).

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/urad_viznaciv_obsag_subvencij_dla_naselenih_punktiv_zon_sposterezenna_aes_ukraini_na_2019_rik-44913

Додаткова інформація на цю тему - ЗАЕС, 12.04.2019 «Визначено обсяг субвенцій для населених пунктів зони спостереження Запорізької АЕС на 2019 рік». У 2019 році території і населені пункти зон спостереження АЕС України отримають 137,5 млн грн субвенцій. Населені пункти зони спостереження Запорізької АЕС у 2019 році отримають 61,6 млн грн субвенцій.

<http://www.npp.zp.ua/news/znpp>

Доро.Хмельницький, 16.04.2019 **«Цьогоріч зона спостереження Хмельницької АЕС отримає 16,8 млн грн субвенцій».** ЮУАЕС, 16.04.2019 **«Населені пункти зони спостереження ЮУАЕС 2019 року отримають більше 29 млн субвенцій».** РАЕС, 16.04.2019 **«Близько 30 мільйонів гривень Рівненщина та Волинь отримають за сусідство з РАЕС».** Новини Дніпра, 18.04.2019 **«Никополь получит субвенцію от ЗАЭС в размере примерно 14,5 миллиона гривен».** Голос України, 19.04.2019 **«Отримають мільйони за сусідство з АЕС».**

ЗАЕС, 15.04.2019

Спеціаліст Запорізької АЕС взяв участь в роботі ВАО АЕС на атомній електростанції «Козлодуй»

Начальник енергоблока №4 Запорізької АЕС **Юрій Чернічук** в якості міжнародного експерта взяв участь в роботі місії Всесвітньої асоціації операторів атомних електростанцій, яка проходила на АЕС «Козлодуй» (Болгарія). Місія проходила за тематикою «Інструктажі з забезпечення безпеки при допуску до роботи за нарядом та перед перемиканням обладнання», яка була замовлена болгарською стороною за результатами партнерської перевірки 2017 року.

«Метою місії був обмін досвідом з проведення інструктажу, як засобу запобігання помилок та отримання болгарською стороною практичних рекомендацій щодо покращення діяльності в частині проведення інструктажів», – зазначив роботу місії Юрій Чернічук.

<http://www.npp.zp.ua/news/znpp>

ДНТЦ ЯРБ, 15.04.2019

Створення «Правил радіаційної безпеки джерел іонізуючого випромінювання» як відповідь вимогам часу

У Державному науково-технічному центрі з ядерної та радіаційної безпеки (ДНТЦ ЯРБ) відбувся семінар-презентація проекту нормативно-правового акту «Основні правила радіаційної безпеки джерел іонізуючого випромінювання» (далі - Правила). Метою розробки нових правил є вдосконалення нормативних вимог з радіаційної безпеки використання джерел іонізуючого випромінювання відповідно до міжнародних стандартів МАГАТЕ та Директиви ЄС 2013/59/EURATOM. Роботи по створенню Правил проводилися фахівцями ДНТЦ ЯРБ за дорученням та у співпраці з Держатомрегулювання, а також за підтримки Норвезького агентства з радіаційного захисту (DSA). Розроблений проект був представлений для обговорення фахівцями з Держатомрегулювання, ДП "УДВП ІЗОТОП", Міністерство екології та природних ресурсів України, Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупіка, Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби, Інституту радіаційного захисту АТН України, ДУ «Національний науковий центр радіаційної медицини», ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», Медичної клініки «Інновація».

Після презентації проекту Правил заступником начальника відділу радіаційного захисту ДНТЦ ЯРБ **Тетяною Литвинською**, думку щодо важливості внесення змін у законодавство України в сфері регуляції радіаційної безпеки висловив представник Норвезького агентства з радіаційного захисту **Луїс Йова Сед**. Він вважає, що налаштування українського законодавства згідно європейських стандартів – є необхідною складовою підвищення рівня радіаційної безпеки в Україні.

<https://sstc.com.ua/enterprise-news-ua/>

ЗАЕС, Енергоатом, 16.04.2019

На Запорізькій АЕС пройшла планова інспекція МАГАТЕ

Інспекторами Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) проводилася планова інспекція на енергоблоці №4 Запорізької АЕС, який знаходиться в плановому середньому ремонті. Інспекція проходила в рамках міжнародної Угоди між Україною та МАГАТЕ про нерозповсюдження ядерної зброї.

Інспектори МАГАТЕ провели фізичну інвентаризацію ядерних матеріалів, технічне обслуговування систем спостереження і збереження МАГАТЕ. Також перевірено ведення облікової та звітної документації.

Як зазначив начальник відділу ядерної безпеки ЗАЕС Дмитро Кас'яненко, інспекція проведена успішно і без зауважень.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/na_zaporiz_kij_aes_projsla_planova_inspekcia_magate-44920

Южный курьер, UAInfo, NovostiUA.org, 16.04.2019

На Украинских АЭС внедряются системы безопасности Skoda

**Александр Коваленко,
военно-политический обозреватель**

Украинские АЭС внедряют все больше европейских технологий, заменяя российские комплексы.

Не так давно, на Запорожской АЭС были проведены приемочные испытания программно-технических комплексов третьих каналов управляющих систем безопасности (ПТК КСБ-3) для энергоблока № 5. Данный комплекс предназначен для инициирования срабатывания управляющих систем безопасности, выполнения функций автоматического регулирования, получения информации о состоянии параметров технологических процессов с передачей в ИВС.

Собственно, великое множество странных и непонятных терминов, которые у не специалиста ассоциируются с чем-то сродни полету в космос. Но, что примечательно и понятно практически каждому, изготовитель и поставщик новым комплексов системы безопасности на АЭС – это компания Skoda.

В рамках импортзамещения российского оборудования для АЭС, а на этом поприще Россия одна из передовых поставщиков во всем мире, Украина ищет партнеров, для замены тех или иных комплексов на западные аналоги. И, как показывает время, весьма успешно.

Тут стоит вспомнить и недавнюю закупку запасных частей к дизель-генераторам 12ZV40/48, производства франко-финской компании Wärtsilä - Wärtsilä France, для Южно-Украинской АЭС и славно известный переход на ядерное топливо от Westinghouse.

В некоторых вопросах Украина и самостоятельно выходит на замкнутый цикл импортзамещения. В частности, в начале этого года Государственные предприятия НАЭК "Энергоатом" и АО "Турбоатом" заключили соглашение о закупке конденсатора "блочно-модульного" исполнения с трубными системами из коррозионностойкого материала турбоустановки К-1000-60 / 3000 для энергоблока №3 Южноукраинской АЭС, тем самым произведя замещение продукции Ленинградского металлического завода.

Кстати, буквально неделю назад группа специалистов ЗАЭС приняла участие в обучении и в приемо-сдаточных испытаниях оборудования для модификации машины перегрузочной МПС-В-1000 и замены системы управления машины перегрузочной СУМП-1000-3 на заводе-изготовителе все той же компании Skoda JS a.s.

А потому, процесс импортзамещения идет даже на таком непростом плацдарме как атомная энергетика, где Россия исторически доминировала и диктовала свои условия. Но, как показывает время, эта практика уходит в прошлое.

<https://uc.od.ua/columns/1533/1213695>

РАЕС, Енергоатом, 17.04.2019

Багаторічний досвід співпраці РАЕС та підприємства «Радій» переймають атомники європейських АЕС

Майданчик Рівненської АЕС відвідала делегація у складі фахівців АЕЦ «Козлодуй» (Болгарія) та представника ПАТ «НВП «Радій» (м. Кропивницький). Метою візиту став обмін досвідом щодо продовження терміну експлуатації (ПТЕ) енергоблоків (ВВЕР-1000) на АЕС України.

Як зазначив директор з управління проектами ПАТ «НВП «Радій» Сергій Решетицький, на сьогоднішній день тема ПТЕ є актуальною для енергетиків АЕЦ «Козлодуй», оскільки колектив підприємства нині працює над продовженням терміну експлуатації енергоблоку №6.

«Для візиту обрано майданчик Рівненської АЕС через передовий досвід рівненських атомників у питанні ПТЕ енергоблоків, а також впровадження вперше в Україні сучасної системи аварійного та попереджувального захисту реактора та системи автоматичного регулювання потужності на енергоблоці №4 РАЕС, які розроблені на ПАТ «НВП «Радій». Енергетики АЕЦ «Козлодуй» проявили ініціативу, поспілкувавшись не лише із постачальниками обладнання, необхідного для ПТЕ енергоблоку, а й зі спеціалістами, які вже мають досвід з експлуатації впроваджених новітніх систем на АЕС», - прокоментував **Сергій Решетицький**.

Окрім майданчика РАЕС болгарські енергетики відвідають ЮУАЕС.

Довідково: Науково-виробниче підприємство «Радій» є провідним в Україні розробником і постачальником програмно-технічних комплексів для систем забезпечення безпечної експлуатації атомних електростанцій з реакторами типу ВВЕР-440 та ВВЕР-1000. Підприємство також розробляє і поставляє системи протипожежної автоматики та відеоконтролю, які можуть застосовуватися не тільки на АЕС, але й на інших промислових об'єктах.

ПАТ «НВП «Радій» є новатором в області розробки і установки інформаційно-керуючих систем на базі FPGA для АЕС і дослідницьких реакторів. На сьогодні ПАТ «НВП «Радій» має в своєму активі більше ніж 100 програмно-технічних комплексів на об'єктах атомної енергетики України, Східної Європи та Північної і Центральної Америки. ПАТ «НВП «Радій» успішно пройшов сертифікацію рівня «SIL-3» та завершує сертифікацію NRC (США) нової сучасної платформи RadICS, демонструючи при цьому технічну і технологічну компетентність для забезпечення безпеки і ефективності роботи світових ядерних об'єктів.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/bagatoricnij_dosvid_spivpraci_raes_ta_pidpriemstva_radij_perejmaut_atomniki_evropejs_kih_aes-44926

КиївВласть, 18.04.2019

Юрій Фомічев: “Громада Славутича нормально сприйняла будівництво ядерного сховища”

Фрагменти інтерв'ю з Юрієм Фомічевим, мером Славутича

Юрій Фомічев: Там (працюють на Чорнобильській АЕС) налічується 2 500 робочих місць, ще близько 800 працівників обслуговують ЧАЕС, інші працюють у міжнародних проектах. Всього приблизно 4 тис. славутичан працюють у Зоні відчуження, середня зарплата по місту - 14 тис. гривень.

Юрій Фомічев: Воно (підприємство) формує 30% міського бюджету. У 2000 році це було 98%. Ми провели диференціацію економіки, залучили інвесторів.

Сьогодні до нас прийшов інвестор, який буде впроваджувати сучасні технології, а саме виготовлення базальтової нитки, що використовується в тому числі у авіабудуванні. За 2-3 роки обіцяють створити 300 високооплачуваних робочих місць.

Юрій Фомічев: Так вийшло, що у нас живуть найбагатші пенсіонери в Україні. Близько 1000 чоловік мають пенсію більше 10 тис. гривень. Ми іноді дискутуємо із керівником Пенсійного фонду області, він каже - у Славутичі зависокі пенсії. А ми відповідаємо - ні, це в Україні вони занижкі.

Юрій Фомічев: Існує проблема у системі збору та переробки сміття, із вивезенням проблему вирішуємо. Є у нас полігон твердих побутових відходів, він підтримується у якісному стані, хоча я вважаю, що можна було б і краще. Але експерти, які до нас приїждять, стверджують, що наш полігон - один з кращих у країні.

Інколи жителі вивозять сміття у ліс. Поки не зміниться свідомість людей, нічого не зміниться. Я вважаю, що в Україні дуже не вистачає такої структури як муніципальна поліція для контролю таких дій. А кардинально змінити ситуацію може тільки досвід Німеччини у 30-ті роки - якщо побачив, що сусід скинув сміття і не сказав, то відповідаєте за це обоє.

Юрій Фомічев: Як член громади можу сказати, що тарифи високі. Працювати із тарифами потрібно в двох напрямках - ефективність виробництва послуги та споживання. В нас запущений процес переходу з газу на тріску. Плануємо на опалювальний сезон 2020-2021 років повністю перейти на альтернативне джерело. Тариф на опалення у нас становить 1620 гривень за гікалорію, це близько 40 гривень за квадратний метр без лічильника. Два роки тому ми встановили лічильники абсолютно у всі багатоквартирні будинки.

Тому питання не в тарифах, а в споживанні. Кожен хоче гарно заробляти. І кочегари, і сантехники, і працівники ЖКГ теж хочуть.

Юрій Фомічев: ... Законодавство України занадто ліберальне до тих, хто може і не сплачує за комунальні послуги. Це несправедливо у відношенні до тих, кому набагато важче, але вони платять. Ні для кого не секрет, що найкращі платники - пенсіонери. У них залишається 300 гривень, щоб дожити до пенсії, але вони не мають боргів. А є ті, хто не платить і каже - а що ви мені зробите? Для таких людей застосовуємо такі важелі впливу як припинення подачі послуг.

Юрій Фомічев: Нас вчать жити у сучасному капіталістичному світі. За послуги потрібно платити. Ситуація в наступному - при зупинці ЧАЕС ми втратили 8,5 тисяч робочих місць. Це дуже суттєвий ресурс. Коли місто будувалось, воно розраховувалось на більше 50 тис. населення і вся інфраструктура відповідно. Чого в нас тільки немає - басейни, спортивні комплекси...

Коли зупиняли ЧАЕС у Законі про зняття з експлуатації було прописано, що Славутич має отримувати із держбюджету дотацію на утримання інфраструктури. З 2009 до 2019 роки ця сума залишалась незмінною. У цьому році виникла проблема. Дотація 10 млн гривень сьогодні і тоді (в 2009 році) - це різні суми. Я розумію, що боргів не має бути. Але ж має бути справедливість. Перед "Нафтогазом" у нас виникла велика заборгованість. А там політика проста - є гроші, є газ. Тому, нам його і відключили.

Звісно ми шукали різні важелі впливу, залучали міжнародних партнерів, але система вже так не працює.

Завдяки одному із інвесторів, у якого приватна котельня, нам вдалось забезпечити 25% міста. Довелось зняти із усіх запланованих місцевих програм

кошти і віддати їх за газ. Ми ледь витягнули, щоб виплатити зарплати бюджетникам. Наразі укладено договір реструктуризації боргу, ми його виконуємо. Також добудовується друга черга котельної з ТЕЦ і майже збудована ще одна приватна котельня. Ми будемо мати більше половини заміщення газу, а коли добудується ТЕЦ, то зможемо працювати взагалі без газоспоживання. Звісно, газ потрібен, адже це енергобезпека. Тому більше таких проблем не має виникати, до того ж цього року нам збільшили дотацію до 30 млн гривень, її теж не вистачає, але вже краще.

Юрій Фомічев: Просто ми розуміємо, про що йдеться. Відпрацьоване ядерне паливо - це не ядерні відходи, а стратегічний продукт. Дуже багато спекуляцій було - гадючник, могильник... Україна не може відмовитись від ядерної енергетики. Ми можемо декларативно заявляти будь-що, але 65% споживання електроенергії в країні забезпечує атомна енергетика. Сьогодні Україна зберігає відпрацьоване ядерне паливо у Російській Федерації. Коли таке рішення приймалось у 2008 році, ніхто не міг передбачити ситуацію, яка є зараз. Але рахували економічну складову - 200 млн доларів в рік за зберігання з обов'язковим поверненням. У нас є об'єктивна територія - Чорнобильська зона. Вона буде непридатна для проживання людей ще багато тисяч років. У розумінні людини це назавжди. Неможливо спрогнозувати, яким буде світ. А вже сьогодні такі шкідливі технології застосовуються. І Славутич був готовий до будівництва сховища. Якщо хтось скаже, що Іванків ближче до нього буде знаходитись, то нагадаю - 4,5 тисячі наших жителів працюють у тій зоні щодня.

Ми розуміли, що це відповідальність за майбутнє...

<http://kievvlst.com.ua/text/yurij-fomichev-gromada-slavuticha-normalno-spriynjala-budivnitstvo-yadernogo-shovishha>

Українські Новини, 19.04.2019

Турбоатом вирішив виплатити 382,4 млн гривень дивідендів за 2018

Акціонери найбільшого виробника турбінного устаткування заводу "Турбоатом" (Харків) на загальному зборі 18 квітня вирішили виплатити орієнтовно 382,363 млн гривень дивідендів за 2018 рік, йдеться в повідомленні підприємства.

"Акціонери прийняли рішення розподілити чистий прибуток, отриманий товариством за результатами фінансово-господарської діяльності у 2018 році наступним чином: 50% - на виплату дивідендів акціонерам товариства", - йдеться в ньому.

Також повідомляється, що 50% від прибутку було вирішено направити на здійснення видатків, передбачених фінансовим планом на 2019 рік.

В 2018 році порівняно з 2017 роком найбільший виробник турбінного устаткування завод "Турбоатом", за попередніми даними, збільшив прибуток на 7,6% або на 54,305 млн гривень до 764,725 млн гривень.

Енергоатом, ЮУАЕС, 19.04.2019

На Южно-Українській АЕС проведено натурні випробування перевантажувального контейнера компанії Holtec

На Южно-Українській АЕС у перебігу планово-попереджувального ремонту (ППР) енергоблока №2 вперше в Україні проведено натурні випробування перевантажувального контейнера HI-TRAC 190 компанії Holtec. Ця робота передбачена програмою впровадження технології Holtec для зберігання відпрацьованого ядерного палива (ВЯП) трьох українських АЕС у централізованому сховищі ВЯП (ЦСВЯП), яке споруджують на території зони відчуження Чорнобильської АЕС.

Випробуванням реального обладнання передували так звані «макетні» перевірки. Вони були успішно проведені протягом 2017-2018 років на всіх трьох енергоблоках ЮУАЕС для підтвердження габаритної прохідності контейнерів Holtec в умовах обмеженого простору реакторних відділень.

У нинішній ППР, згідно з «Робочою програмою проведення індивідуальних, функціональних і комплексних випробувань обладнання ЦСВЯП на енергоблоці № 2 ВП ЮУАЕС», перевірялася сумісність обладнання.

«У результаті проведених випробувань ми переконалися, що спроектоване обладнання повністю відповідає проектній документації та є сумісним з обладнанням ЮУАЕС, зокрема, енергоблока №2, - повідомив головний інженер енергоремонтного підрозділу ЮУАЕС **Сергій Шпирко**. - Ми отримали позитивний досвід роботи з цим обладнанням. Також ми набрали інформацію для адаптації програмно-технічного комплексу перевантажувальних машин, які забезпечують безпечне проведення робіт з ядерним паливом у межах басейну витримки і перевантаження реактора».

Наступним етапом впровадження технології Holtec на ЮУАЕС будуть натурні випробування контейнера HI-TRAC 190 на енергоблоках №1 і №3.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/na_uzno_ukrains_kij_aes_provedeno_naturalni_viprobuvanna_perevantazuval_nogo_kontejnera_kompanii_holtec-44932

СНПО «Імпульс», 22.04.2019

СНПО «Імпульс»: проведені приємочні випробування інформаційно-чисельної системи для енергоблока №3 Южно-Української АЕС

В апрелі 2019 року на площадці ЧАО «СНПО «Імпульс» проведені приємочні випробування інформаційно-чисельної системи для енергоблока № 3 Южно-Української АЕС, створеної в рамках реалізації проекту «Комплексна (сводна) програма підвищення безпеки енергоблоків АЕС» за кредитні засоби ЕБРР/ЕВРАТОМ.

ІВС є основним засобом контролю технологічних процесів енергоблока, забезпечуючим централізований контроль при управлінні основними технологічними процесами з блокового щита управління (БЩУ). С БЩУ здійснюється пуск реактора, виведення його на потужність, пуск турбіни, синхронізація генератора, управління енергоблоком в нормальному і аварійному режимах, плановий і аварійний зупин реактора і турбіни, розхолаживання реакторної установки.

Цілью проведення приємочних випробувань являлось:

- визначення відповідності ІВС вимогам конструкторської і нормативної документації;
- оцінка готовності ІВС до поставки на АЕС для монтажу і пусконаладочних робіт.

По результатам приємочних випробувань комісія в складі представителів ЮУАЕС, ГП «ХІКА», ГНТЦ ЯРБ і ЧАО «СНПО «Імпульс» констатувала, що пред'явлена на випробування система повністю відповідає конструкторській, експлуатаційній, програмній документації, вимогам технічного завдання і готова до поставки на енергоблок № 3 ЮУАЕС.

<http://www.imp.lg.ua/index.php/ru/>

НАСЛІДКИ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

«ДЕНЬ», 24.04.2019

Незручна правда про Чорнобиль

або Те, що сталося в ніч із 25 на 26 квітня 1986-го, не могло не статися

Сергій Зяцьєв

Українські учені, зокрема й **Борис Патон**, були проти спорудження Чорнобильської АЕС. Свою позицію вони аргументували не лише її надмірною близькістю до багатомільйонного Києва, а й науково-технічними чинниками.

Співробітники КДБ теж доповідали вищому партійному керівництву України про грубі порушення, закладені під час її будівництва, здатні, на їхню думку, призвести в майбутньому до непередбачуваних наслідків. Але ні тих, ні тих «не чули»...

На останньому з'їзді КПРС, що відбувся 1990 року пролунали такі слова: «В умовах адміністративно-командної системи колишнім керівництвом країни допущені великі прорахунки у виробленні науково-технічної політики в галузі атомної енергетики і захисту населення в екстремальних умовах. Самовпевненість і безвідповідальність низки провідних учених, керівників міністерств і відомств, причетних до розроблення, будівництва та експлуатації АЕС, їх твердження про абсолютну безпеку атомних електростанцій призвели до фактичної відсутності державної системи робіт у надзвичайних ситуаціях».

Кожен прожитий день віддаляє нас від тієї жахливої трагедії. Із кожним роком меншає серед нас людей, які ціною власного здоров'я, а то й життя вгамували атомного джина. Але ми маємо пам'ятати їх, шанувати їхню пам'ять і згадувати не лише 26 квітня.

З повним текстом статті рекомендуємо ознайомитися в газеті «День», 25.04.19: <https://m.day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-den-ukrayiny/nezruchna-pravda-pro-chornobyl>

Гал-Info, 28.02.2019

Чорнобиль рано чи пізно заживе, як звичне місто, яким воно і було до катастрофи на ЧАЕС

Вікторія Гілл, кореспондентка ВВС

"Тут пройшла більш ніж половина мого життя", - каже **Геннадій Лаптев**. Цей український науковець задумливо усміхається. Ми стоїмо разом з ним на тепер уже сухому дні колишнього ставка-охолоджувача ЧАЕС.

Ліквідаторів тисячами привозили сюди в рамках широкомасштабної та небезпечної операції...

Геннадій показує мені платформу розміром з журнальний столик, призначення якої – збирати пил.

Пил вивчають на радіоактивне зараження, і це лише невеличка частина багаторічного дослідження цієї великої закинутої ділянки землі.

Геннадій – вчений-еколог з Українського гідрометеорологічного інституту - почав працювати у Чорнобильській зоні лише за три місяці після евакуації.

"Тоді в нас було важливе завдання - встановити масштаби зараження, щоб накреслити перші карти зони відчуження", - додає дослідник.

Ця зона охоплює не лише українську, а й білоруську територію. Має площу

понад 4 тисячі квадратних кілометрів - це більше ніж подвоєна площа Лондона. Мешканців усіх населених пунктів у радіусі 30 км від АЕС евакуювали і переселили без дозволу на повернення.

Втім, сьогодні цю частину України не надто просто поділити на "заражену" і "чисту". Як свідчать дослідження, наслідки Чорнобилю складніші, а місцеві природні умови дивніші - й цікавіші - ніж можна було б подумати, читаючи перелік усього, що офіційно заборонено в Народичах.

Не виключено, що страх перед радіацією шкодить населенню Народичів більше, ніж власне радіація.

З нами також колега Геннадія, професор **Джим Сміт** з Портсмутського університету (Велика Британія); він вивчає наслідки Чорнобильської катастрофи з 1990 року. Це одна з його численних дослідницьких поїздок у зону. Джим показує мені дозиметр - чорний пристрій розміром з телефон, який він носить із собою впродовж поїздки. "Так, ця зона заражена, - пояснює Джим. - Та якби ми порівняли місцевий рівень радіації з рештою світу, то побачили б, що на загальному тлі виділяються лише окремі "гарячі точки".

Межі зони відчуження лишаються, якими й були, а от краєвиди - змінилися до невпізнаваності. Виселили людей - заселилася природа. Дика рослинність посеред закинутих будівель, фермерських господарств і селищ викликає постапокаліптичні відчуття.

На другий день нашої поїздки в зону ми разом з нашою групою вирушаємо у Рудий ліс. Це одна з тих "гарячих точок", які "увібрали" найбільше радіації через напрямок вітру у 1986 році.

Щоб вберегти від зараження свій одяг, ми вдягаємо захисні костюми...

"Тут краще не затримуватися", - каже Джим. Разом з колегами він швидко збирає зразки ґрунту, робить кілька фотознімків і поспішає назад до машини.

Втім, залишені людьми сади та городи неочікувано стали для диких тварин щедрим притулком, багатим на харчі. Багаторічні дослідження вказують на те, що в закинутих селах фауна процвітає більше, ніж на інших ділянках зони. Тут регулярно зустрічаються бурі ведмеді, рисі та дикі кабани.

Дослідниця з Київського зоопарку **Марина Шквиря** роками відстежує і вивчає великих ссавців, які заселилися сюди після того, як пішли люди.

Особливо вражає приклад чорнобильських вовків, каже вона.

Чорнобильські вовки ловлять оленів і навіть рибу. Знімки з прихованих камер також свідчать про їхню любов до ніжніших страв: на світлинах вовки ласують плодами з колишніх приватних садів.

У зоні також є популяція тварин, які не мали б тут жити, але прижилися чудово.

Повна версія за посиланням –

https://galinfo.com.ua/articles/chornobyl_rano_chy_pizno_zazhyve_yak_zvychnе_misto_yakym_vono_i_bulo_do_katastrofy_na_chaes_309483.html

Українформ, EIR Center, Терминал, 29.03.2019

До конца года в Кабмин внесут новую программу снятия ЧАЭС с эксплуатации
Государственное агентство по управлению Зоной отчуждения и профильные учреждения завершили разработку концепции новой программы снятия ЧАЭС с эксплуатации на 2021-2031 годы, информирует пресс-служба ГАЗО в Facebook.

«В прошлом году Верховная Рада Украины приняла закон Украины, которым определены основные задачи и мероприятия направленные на снятие с эксплуатации Чернодильської АЭС и преобразование объекта «Укрытие», а также указаны объемы их бюджетного финансирования до 2020 года. Однако процесс снятия с эксплуатации ЧАЭС и преобразование объекта «Укрытие» на экологически безопасную систему продлится минимум несколько десятилетий. Поэтому сегодня ГАЗО с коллегами работает над разработкой концепции новой Общегосударственной программы, которая до конца года должна быть внесена на рассмотрение правительства», – отметил первый заместитель председателя ГАЗО Олег Насвит.

Во время очередного заседания рабочей группы по разработке проекта концепции «Общегосударственной экологической программы снятия Чернобыльской АЭС с эксплуатации и преобразования объекта «Укрытие» на экологически безопасную систему» эксперты ГАЗО, ГСП «ЧАЭС», Госатомрегулирования украины, Государственного научно-технического центра по ядерной и радиационной безопасности и Института проблем безопасности атомных электростанций предоставили свои предложения и замечания и обсудили внесение необходимых изменений в документ.

В частности, новой Общегосударственной программой будет предусмотрена безопасная эксплуатация комплекса в составе НБК и объекта «Укрытие», обеспечено обращение с радиоактивными материалами, окончательное закрытие и консервация блоков 1,2,3 ЧАЭС с учетом наработанного опыта и современных технологий.

По результатам заседания рабочей группы проект концепции был доработан. Готовится проект распоряжения Кабинета Министров Украины «Об утверждении Концепции Общегосударственной экологической программы снятия с эксплуатации Чернобыльской АЭС и преобразования объекта «Укрытие» на экологически безопасную систему на период с 2021 по 2031 годы».

<https://www.ukrinform.ru/rubric-economy/2669906-do-konca-goda-v-kabmin-vnesut-novuu-programmu-snatia-caes-s-ekspluatacii.html>

КМДА, 10.04.2019

До 33-х роковин Чорнобильської катастрофи матеріальну допомогу отримують понад 53 тисячі киян

Із нагоди відзначення 33-х роковин Чорнобильської катастрофи у 2019 році одноразову адресну соціальну матеріальну допомогу отримують 53 110 осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Про це йдеться у відповідному розпорядженні КМДА №620. Фінансову підтримку буде надано, в тому числі, внутрішньо переміщеним особам, які перебувають на обліку та фактично проживають у Києві.

Зокрема, матеріальну допомогу у розмірі 600 грн виплатять:

дітям з інвалідністю, інвалідність яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою;

дітям-сиротам, потерпілим від Чорнобильської катастрофи, які втратили обох батьків;

особам з інвалідністю І групи, інвалідність яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою та які належать до категорії 1 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.

У розмірі 500 грн:

дітям-сиротам, потерпілим від Чорнобильської катастрофи, які втратили одного з батьків.

У розмірі 400 грн:

особам, які належать до категорії 1 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;

дружині (чоловіку) померлих громадян з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

У розмірі 300 грн:

особам, які належать до категорії 2 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Допомогу нададуть у рамках міської цільової програми «Турбота. Назустріч киянам» на 2019-2021 роки». Особам, які одночасно належать до кількох категорій, надається одна матеріальна допомога в більшому розмірі. Адресна соціальна допомога не виплачується особам, які перебуває на повному державному утриманні.

https://kyivcity.gov.ua/news/do_33-kh_rokovin_chornobilsko_katastrofi_materialnu_dopomogu_otrimayut_ponad_53_tisyachi_osib/

Деловая столица, 15.04.2019

Водный путь Е 40.

Зачем поднимать радиоактивный ил со дна Припяти и везти его в Киев?

Алексей Сергиенко

В рамках дискуссионного клуба, организованного «ДС» и общественной организацией «Чистый Дніпро», эксперты и представители власти искали ответ на вопрос, как найти баланс между экономическими выгодами и экологическими рисками при реализации проекта.

Дискуссия получилась очень напряженной, потому что Украине предстоит сделать непростой выбор. С одной стороны, участие в международном проекте создания водного пути Е 40 обеспечит Украине экономический рост благодаря инвестициям и развитию речных перевозок. *Путь от Балтики до Черного моря усилит международную торговлю, повысится эффективность речного транспорта. Больше всех выиграют аграрная и горно-металлургическая отрасли, для которых крайне важна себестоимость грузоперевозок.*

С другой стороны, очистка водоемов, углубление русла Днепра и впадающих в него рек может резко ухудшить экологическую ситуацию: со дна будут подняты тысячи тонн ила, который может оказаться радиоактивным и попасть в системы городского водоснабжения. ...вмешательство в биосистему рек может привести к уменьшению биоразнообразия, исчезновению некоторых промысловых рыб, нарушению гнездовой птиц. А на белорусском отрезке Е 40 гидротехнические работы на Припяти могут привести к пересыханию огромного массива болот Полесья, которые называют легкими Европы.

Реки и водохранилища требуют очистки не только в интересах судоходства. Если за ними не ухаживать, не чистить от зарослей и не углублять дно, то при нынешних темпах сброса загрязнений в Днепр он уже через 10 лет превратится в гигантское смрадное болото, пересекающее Украину с севера на юг.

Дискуссию открыл глава общественной организации "Чистый Дніпро"

Дмитрий Надеев. "В Украине 73 тыс. рек, 40 тыс. озер, 1100 водохранилищ, 400 тыс. прудов — 1 млн 100 тыс. га пресных водоемов. В то же время в Европе мы являемся маловодной страной, ведь большинство наших водных ресурсов из-за загрязненности не пригодны к забору питьевой воды. Реальность, к сожалению, свидетельствует об ухудшении ситуации с водоемами — за последние 25 лет с карты страны исчезло 10 тыс. малых рек", — заявил он.

Кроме того, эксперт добавил, что на критической отметке находится экосистема Днепра и водохранилищ.

"С водохранилищами связан целый ряд проблем. Первая — затопление большой территории земель проводилось без должным образом подготовленного ложа водохранилищ, в том числе не были выполнены работы по углублению и снятию растительного слоя почвы как ценного природного ресурса. После наполнения водохранилищ площадь мелководий составила более 25% акватории, хотя в условиях рационального использования водохранилищ должна составлять не более 15%", — подчеркнул эксперт.

Вторая проблема — превращение гидрологического режима реки с речного в озерный с соответствующим замедлением водообмена и потерей способности к самоочищению. Регулирование стока осуществляется искусственно, с резким изменением расходов, скоростей и направления течений. "Третья проблема — чрезмерное повышение температуры воды в летнее время. Особенно наблюдается в зонах мелководий с недостаточным водообменом. Это способствует активному развитию сине-зеленых водорослей, так называемому цветению воды", — продолжил он.

Четвертая важная проблема — заиление водохранилищ.

Экономический аналитик **Денис Лавникевич** указал на экономическую выгоду реализации Е 40, который является крупнейшим инфраструктурным проектом в Восточной Европе, с бюджетом \$12 млрд. Но для его реализации нужно сначала провести серьезные исследования и работы по улучшению фарватера Днепра, добавил Лавникевич...

"Речь идет о перевалке между Балтикой и Черным морем 4–6 млн т грузов в год. Цифра немалая, и речь идет также об освоении достаточно депрессивных регионов, где нет других точек роста для экономики, и само участие в проекте может стать толчком в развитии", — отметил Лавникевич.

"Украина, как и Беларусь и Польша, ратифицировала Европейское соглашение о самых важных внутренних водных путях международного значения. Согласно соглашению класс водного пути определяется горизонтальными габаритами самоходных судов. Согласно соглашению все новосозданные водные пути и те, которые модернизируются, должны относиться к водным путям пятого класса. Это означает прохождение украинских судов с максимальной длиной 95-110 м, шириной 11,4 м, тоннажем 1,5–3 тыс. т, осадкой — 2–2,8 м", — пояснила адвокат **Татьяна Ханина**. Она уточнила, что сейчас наши реки не соответствуют пятому классу, а соответствуют четвертому, поэтому их нужно углублять.

Между тем экологи крайне встревожены проектом водного пути Е 40, так как он несет множество угроз. Об этом заявил эколог международной благотворительной организации "Экология–Право–Человек" **Алексей Василюк**. "Е 40 — объект тревоги общественных экоорганизаций и профессиональных биологов в Украине, Польше и Беларуси. Есть международная кампания "Стоп Е 40". В Киевском море есть так называемые ловушки для радиоактивного ила, и смысл в

том, что нельзя, чтобы там появился фарватер. Как только он будет создан, песок, осевший в ловушки, сразу начнет вымываться", — заявил эксперт.

Также Василюк развил главные экологические угрозы данного проекта: "Днепр и Припять — колоссальные миграционные пути для птиц. Почти все птицы Европы в течение года мигрируют по Днепру. Днепр и Припять имеют огромную ценность. Особенно бассейн Припяти, который является наименее измененной, самой дикой частью Европы. Выпрямление Припяти и превращение ее фактически в канал приведут к тому, что Полесье будет высыхать. Климат в Киеве изменится. А также снизится водность Днепра, из которого две трети украинцев пьют воду".

Также в дискуссии приняли участие:

Вадим Денисенко, народный депутат Украины, представитель Кабмина в Верховной Раде

Александр Гусев, эксперт отдела Национального экологического центра Украины по вопросам изменения климата также сомневается в выгодах Е 40

Татьяна Тимочко, председатель Всеукраинской экологической лиги

Статья в полном объеме: <http://www.dsnews.ua/economics/vodnyy-put-e-40-zachem-podnimat-radioaktivnyy-il-so-dna-15042019090000>

Додаткова інформація на цю тему – Українські новини, 10.04.2019 "Перед началом реализации проекта водного пути Е40 нужно провести комплексное исследование состояния Днепра и Припяти, - глава ОО "Чистий Дніпро". Проект Е40 предусматривает строительство речного пути от Балтийского до Черного моря через Вислу, Западный Буг, Припять и Днепр. Его протяженность составит более 2 тысяч километров. К реализации проекта привлекаются Польша, Беларусь и Украина. По прогнозам, реализация этого проекта может увеличить на 10 млн тонн общий объем грузов, перевозимых по Днепру. Финансируется речной путь средствами Евросоюза, который готов выделить трем странам-участницам 12 млрд евро. Из которых на долю Украины приходится 32 млн евро.

<https://ukranews.com/news/625444-pered-nachalom-realizatsii-proekta-vodnogo-puti-e40-nuzhno-provesti-kompleksnoe-issledovanie>

Деловая столица, МинПром, Антикор, 01.04.2019 «Стронций из глубины. Что сделает с городами на Днестре поднятый радиоактивный ил», Денис Лавникевич. УНІАН, 04.04.2019 «The Guardian: Радіація з Чорнобиля ніколи не була замкнута лише в зоні відчуження». «Деловая столица», 09.04.2019 «При создании водного пути Е-40 Украина может воспользоваться опытом Японии, - эксперт». «Деловая столица», 09.04.2019 «Эксперт рассказал об экологических угрозах водного пути Е-40».

Укрінформ, 15.04.2019

На ЧАЕС розпочала роботу міжнародна місія технічної підтримки

На Чорнобильській АЕС (ЧАЕС) розпочала роботу місія всесвітньої асоціації організацій, що експлуатують атомні електростанції (ВАО АЕС).

Повідомляє прес-служба державного спеціалізованого підприємства ЧАЕС.

"Протягом тижня технічні фахівці Чорнобильської АЕС разом з експертами ВАО АЕС вивчатимуть накопичений світовий досвід щодо довготривалого сухого зберігання відпрацьованого ядерного палива (ВЯП) та визначатимуть ймовірні ризики та шляхи їх уникнення стосовно майданчика ЧАЕС", - йдеться у повідомленні.

В роботі місії беруть участь експерти Ігналінської АЕС (Литва), АЕС Пакш (Угорщина), АЕС Doel (Бельгія), Ontario Power Generation (Канада). Всі ці організації мають багаторічний досвід сухого зберігання відпрацьованого ядерного палива.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2681584-na-caes-rozpocala-robotu-miznarodna-misia-tehnicnoi-pidtrimki.html>

Українська енергетика, 22.04.2019

Будівництво сховища для відпрацьованого ядерного палива з ЧАЕС завершено на 99%

Будівельно-монтажні роботи зі сховищем відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2) завершені на 99%, а на 97% виконано індивідуальні випробування. Про це заявив **Андрій Савін** — головний інженер проекту підвищення безпеки.

"На травень-липень ми плануємо комплексні випробування СВЯП-2 без ядерного палива, і з початку жовтня будуть проходити "гарячі випробування" — реальні технологічні операції з ядерним паливом, яке буде поступати сюди, але в обмеженому об'ємі", - розповів Савін.

За його словами, для "гарячих випробувань" завантажуть паливо до двох пеналів. Після чого відбудеться переоцінка безпеки та отримання у Державної інспекції ядерного регулювання України (ДІЯРУ) окремої ліцензії.

"Сподіваємося, що до повноцінної експлуатації об'єкт перейде з травня наступного року", — сказав Савін.

Сховища відпрацьованого ядерного палива сухого типу (СВЯП-2) призначене для приймання, підготовки до зберігання та зберігання протягом 100 років відпрацьованих тепловидільних збірок (ядерного палива), накопичених під час експлуатації ЧАЕС.

Будівництво об'єкта розпочалося у 2001 році та фінансується з Рахунку ядерної безпеки Європейського банку реконструкції і розвитку.

<https://ua-energy.org/uk/posts/budivnytstvo-skhovyshcha-dlia-vidpratsovanoho-iyadernoho-palyva-z-chaes-zaversheno-na-99>

РІЗНЕ

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ. Україна», 19.04.2019

Енергетика — цирк без клоунів...

На тлі шоу "а ти здай аналізи" процес над Крючковим мало кого хвилює.

Ігор Москалевич

Там говорять складні речі, а суть справи гранично проста — це історія про те, як "поцупили" гроші. Кількасот мільйонів гривень, зібраних з допомогою державних обленерго, "розчинилися" у просторі.

Причому з тим, що їх "поцупили", згодні обидві сторони процесу, що почався в Солом'янському суді м. Києва. Їхні позиції відрізняються тільки в тому, хто у кого.

Кумедно, але при цьому частенько вони, схоже, говорять цікаві речі. Екстрадований з Німеччини **пан Крючков**, экс-голова енергетичної компанії, через яку, за версією слідства, перекачували кошти з трьох обленерго в приватні кишені (він же відповідач), натискає часто на те, що його, чесного й хорошого, збив зі шляху істинного злісний **Ігор Кононенко**, давній друг і партнер діючого

президента, змусивши віддати акції його компанії, тягати гроші в офіс "смотрящого" (і не тільки) і скуповувати наші славні антикорупційні органи.

Гарант Конституції скорботно розповідає про те, що все це — передвиборна технологія (що схоже на правду). І "нічого спільного з боротьбою з корупцією ці процеси не мають". А оце вже ні, захід посадки людей, обвинувачуваних у крадіжці сотень мільйонів, — це все ж таки корисно.

Заодно **Петро Олексійович** з повним знанням справи оцінив п'ятирічні успіхи України в проведенні судової реформи: "Побачите, завтра пана Крючкова поведуть до суду, післязавтра він опиниться на волі, а в четвер він буде на каналі 1+1, на території **пана Зеленського**, для того, щоб зіграти свою роль у виборчому процесі".

Враховуючи, що замість застави у більш як третину мільярда гривень, які вимагало обвинувачення (346 млн грн — таку суму "вивів" Крючков, вважає НАБУ), мудрий і справедливий суд визначив суму застави в півсотні разів меншу (7 млн грн), — дуже навіть може бути.

Якщо без сарказму, то схеми роботи пана Крючкова без підтримки на самій верхівці були б неможливі. (Напрошується аналогія з іншим молодим обдаруванням — Курченком...) Як і неможливо було на державному (60% акцій) "Запоріжжяобленерго" зліпити два правління й битися за контроль над фінансовими потоками за цілковитої бездіяльності й невтручання всіх органів влади. В сумі, вважає слідство, через три обленерго вивели близько 1,4 млрд грн, Крючкову ставлять у провину "виведення" 346 млн.

Це за кілька сотень кілометрів від лінії фронту.

Прозріли наші держоргани теж строго одночасно. Залишилося розібратися, хто дав команду спочатку "стоп", а потім "фас".

Про пана Крючкова вперше стало відомо років 15 тому. Тоді він активно намагався захопити управління будівництва Рівненської та Хмельницької атомних електростанцій. Очікувалася близька добудова атомних блоків на російські гроші (і багатомільярдні грошові потоки), тоді ж скуповувалися акції "ядерних" НДІ. Спробував і на наддохідному будівельному ринку Києва. Із добудуванням блоків АЕС не склалося (при цьому будівельні організації розвалили), заходження на житлове будівництво завершилося скандалом. Сам він метався від Тимошенко до Януковича, а потім зник з поля зору.

І от узимку 2014 р. фірма Дмитрі Крючкова "Енергомережа" раптом виникла в дуже чутливому контракті поставок російської електроенергії до Криму. Для розуміння рівня теми — ця тема була на постійному контролі РНБОУ, а спаринг-партнером по контракту стала ДТЕК.

Пана Крючкова тоді задіяли в схемі трьох державних обленерго ("Запоріж-", "Харків-" і "Черкаси-"). Результати якої зараз намагаються розгребти в суді.

На отримані і скуплені в цих схемах борги Крючков з товаришами намагалися придбати поки що державне "Центренерго". Хоча (поки) не склалося, повторний "вихід на люди" вийшов ефектним. А от щодо подальших перспектив?

Крючков багато може сказати чи промовчати. Так, у нинішніх показах поки що не сказав ні півслова про далеко не чужих запорізькій енергокомпанії братах Суркісах. А, на думку слідства, сказати може немало.

Отже, поки що схема залишається тією ж — просто "смотрящі" помінялися. Дійові особи, так, змінюються. Хоча не всі...

Антимонопольний комітет розглянув питання дозволу купівлі **Рінатом**

Ахметовим у російської групи VS Energy (Бабакова—Гінера) акцій українських "Київобленерго" (94% акцій) і "Одесаобленерго" (68%). Угода пройшла на початку січня цього року. І нічого — усе гладко, ніякої тобі монополізації й концентрації. ДТЕК купила "Київобленерго" та акції "Одесаобленерго" у російської компанії. Поспішали розглянути до виборів. Але... перенесли. В АМКУ теж рейтинги читають.

При попередній "злочинній владі" Ахметов викупив майже всю теплову генерацію (його частка впевнено перевищує 70%). Після Революції гідності продовжив формування холдингу. Недорого викупив у держави блокувальні пакети "Київенерго", генеруючих компаній "Західенерго", "Дніпроенерго" і розподільних "Дніпрообленерго" і "Донецькобленерго".

І якщо за всі держпакети заплатили приблизно 110 млн дол., то за "Київобленерго" і одеську енергокомпанію — більш як удвічі більше. От що значить — господарі. Власне, попри війну, росіяни, схоже, непогано заробили на цій угоді.

Одне "Київобленерго" зараз продане майже вдвічі дорожче за два обленерго, які VSE купило незадовго до початку війни в американських власників, які тікали з ринку (AES Corp).

Тоді росіяни недорого взяли те ж "Київобленерго", а також "Рівнеобленерго". Зараз потихеньку йдуть з ринку (зовсім не тікають і відчайдушно торгуються). Щодо "Рівнеобленерго", згідно з низкою даних, уже досягнуто домовленості. Ішли переговори й про продаж інших. Зараз чекають результатів виборів.

Утім, будь-які цифри витрат буде (з відсотками) закладено в тарифи для улюблених споживачів. Ну не зі своєї ж кишені платити.

Однак не треба думати, що на ринку немає нічого новенького, і всі розгрібають схеми минулих років і перепродують.

У держави ще залишаються активи, отже, є й охочі допомогти їй із ними попрощатися.

От на підході чудова схема. Чиновники терміново зіллють на фірму- "прокладку" шельф, точніше, морські родовища на ньому.

З довоєнних 140 тис. кв. км Чорноморського шельфу після "Кримнашу" у нас залишилося близько 40 тис. Майже чверть із них хочуть на 50 років віддати за угодою про розподіл продукції (УРП). Причому найпродуктивнішої і зручної для видобутку мілководної частини. Раніше туди хотіло зайти "Укргазвидобування", подавши заявку на п'ять майданчиків (на значно меншу площу). Її відшили.

Зате Кабмін надзвичайно уважно поставився до заявки компанії **Frontera Resources** і швиденько підготував милу схему.

Виставляється величезний шматок єдиним масивом. Причому всередині нього захоплені росіянами Одеське й Безіменне родовища. Такий от собі "білетик на війну".

Це автоматично виключає з числа покупців великі західні компанії, — така угода призведе до падіння вартості їхніх акцій. А от та ж таки Frontera Resources взяти участь може. Їй байдуже, своїх грошей у неї немає, — компанія глибоко збиткова. Її оборот за останні п'ять років менше 25 млн дол., а от збитки — під сотню. У регіоні відома любов'ю до УРП: то "знайшла" у Грузії величезне родовище газу (жаль, грузини про нього не в курсі), збиралася там пробурити 250 свердловин (грошей, щоправда, знову немає), то вже з нашим "Нафтогазом" підписала меморандум про будівництво терміналу з приймання скрапленого газу (того самого, грузинського). Ні газу, ні терміналу, щоправда,

немає, але видно ж — солідні люди...

Тож зараз оголосили конкурс. Ключова умова — за фактом треба пробурити п'ять свердловин (це 1,5 млрд грн). На такий майданчик це сміх крізь сльози, — їх там потрібні десятки. Хоча, повторюся, своїх грошей у неї немає (компанія роками балансує на межі, обіцяє розплатитися з боргами). Цього року її акції після чергового падіння в кілька разів припинили котирувати на біржі.

Запитання: хто їй дасть гроші? Швидше за все, хтось близький і рідний. Благо, що в умовах любовно забито можливість створення консорціуму.

А, так... державі від цього суперплану обіцяють аж 11% прибуткової продукції. Один з експертів іронічно зауважив: "Цифра має сподобатися: вона краща від 35%, які були підписані щодо Керченської площі. На глибокій воді, без підтверджених запасів і при глибокому заляганні вуглеводнів 35% було мало, а на мілкій воді, на розвіданій ділянці 11% — якраз".

А далі вже новий хазяїн нарізатиме шматочки й продаватиме бажаним. Досвід створення фірм-"прокладок" у нас цілком накопичений.

Усе очікується прозоро, через ProZorro.

Прекрасний такий приклад проведення рішучих реформ загалом і залучення інвесторів, зокрема.

https://dt.ua/energy_market/energetika-cirk-bez-klouniv-309082.html

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Україна», 20.04.2019

Будущее уже наступило,

но мы этого не заметили и с азартом стремимся в прошлое

**Владимир Высоцкий, профессор,
доктор ф.м.н. (КНУ им. Т. Шевченко)**

Известно, что фундаментом современной цивилизации является энергетика, а управление энергоресурсами позволяет контролировать глобальные мировые проблемы. Вторая половина XX ст. начиналась с представлений о том, что сосуществование зарождающейся ядерной энергетике и энергетике на основе ископаемых углеводородов обеспечит необходимый баланс средств, потребностей и перспектив для всего человечества.

Реальность оказалась прозаичнее и приземленнее.

Сначала "Тримайл-айленд" (США, 1979 г.), затем Чернобыль (1986 г.) и в довершение "Фукусима" (Япония, 2011 г.)...

Другая проблема, которую все внезапно осознали, связана с пока никем не решенной задачей безопасного хранения и утилизации радиоактивных отходов АЭС...

Такое прозрение... привели к тому, что в ряде стран началось массовое закрытие АЭС и интенсивное развитие ветровой и солнечной энергетике...

... к Украине, стоящей на своеобразном энергетическом шпагате: с одной стороны, страна стремится получить хоть малую долю от глобального газового бизнеса, с другой — страдает от него, являясь жертвой этого же бизнеса. При этом традиционная ядерная энергетика, обеспечивающая 50-60% всей потребности Украины в электроэнергии, сама находится в состоянии критической неопределенности из-за того, что 11 из 15 существующих реакторов давно выработали свой плановый ресурс, а остальные придут в такое же состояние в течение нескольких ближайших лет.

На фоне этих глобальных проблем мало кто заметил цепочку локальных собы-

тий, логика развития и результаты которых могут кардинально изменить сложившийся мировой порядок. Эти события связаны с открытием принципиально нового источника энергии — ядерных реакций при низкой энергии (LENR). Сразу следует отметить, что термин "низкая энергия" относится только к условию осуществления таких реакций, а сама выделяемая при этом энергия вполне сопоставима с процессами, протекающими в традиционных ядерных реакциях и несопоставимо (в миллионы раз) больше энергии, выделяемой при горении того же количества стратегических углеводородов, запасы которых исчерпаются через 30–50 лет.

Для этих реакций не нужны уран и другие трансурановые элементы.

Систематическое изучение этих реакций началось 30 лет назад, в марте 1989 г., с экспериментов электрохимиков **Флейшмана** и **Понса**, проведенных в университете штата Юта, а настоящий прорыв произошел 11 января 2011-го, когда итальянский ученый **Андреа Росси** в университете Болоньи продемонстрировал первый прототип такого реактора мощностью 10 кВт, получивший общее название "генератор E-cat".

Подобные реакции исследовались и раньше, но их мощность не превышала 1 Вт. А.Росси переехал в США, где создал активно работающую компанию Leonardo Technologies Inc. (LTI), а мощность генератора... достигла 1 МВт. За эти годы было проведено несколько международных экспертиз разных типов этого генератора, которые подтвердили его очень высокую эффективность. В тестовом режиме он непрерывно работал без дозаправки более года. Текущая себестоимость тепловой энергии, получаемой в этом генераторе, не превышает 10 коп. (менее 0,4 цента) за киловатт-час, а отношение выходной мощности к мощности, необходимой для управления генератором, равно 60 (это 6000%!).

Этот генератор представляет собой модуль мощностью 22 кВт с размерами 40x45x93 см, в котором находятся вся энергетическая начинка, а также система дистанционного управления генератором. Одной заправки топлива (смеси никеля, лития и водорода общей массой не более 20-30 г) хватает на непрерывную работу генератора в течение года! Температура внутри активного блока генератора превышает 1000 градусов, и его можно использовать как для отопления, так и для производства электроэнергии за счет фотоэлементов или традиционным путем с помощью пара и электрогенератора. Это — идеальный модуль для отопления частного дома или другого отдельного объекта...

А.Росси и его компания очень опасаются, что конкуренты раскроют секрет работы генератора. Он заявил после завершения последней коммерческой демонстрации 31 января, что будет продавать не сами генераторы, а производимую ими тепловую энергию по цене, которая на 20% ниже рыночной цены, существующей в месте, где будет находиться каждый конкретный экземпляр генератора. Исходя из себестоимости, легко подсчитать, какую прибыль он будет получать. С другой стороны, это выгодно и потребителям, которые получают дешевый гарантированный автономный источник энергии.

Из-за той же боязни раскрытия секрета генератора компания LTI объявила, что хотя сам генератор и устанавливается у потребителя, контроль его работы будет производиться дистанционно по Интернету уполномоченной компанией, что должно обеспечить невозможность несанкционированного вскрытия генератора и раскрытия его секретов. А.Росси также сообщил, что готов действовать по такому алгоритму уже с февраля текущего года (точных данных о поставках оборудования

пока нет), но подчеркнул, что поставка генераторов будет возможна только для компаний и лиц с безупречной деловой репутацией.

Зная возможности современного технического шпионажа, можно было бы только посмеяться над этими наивными мерами предосторожности, но Росси это предвидел и декларировал, что соответствующую репутацию должна иметь и страна, куда могут поставляться такие генераторы.

Далее в статье вопросы:

об отношении официальной науки к этим необычным реакциям, которые в ряде случаев слабо согласуются с традиционными представлениями ядерной физики;

о теоретической основе этого эффекта;

о научной группе в Киевском университете имени Т.Шевченко, которая такими процессами занимается 30 лет, по материалам исследований опубликовано несколько монографий и более 30 статей (почти все — за рубежом), а меня каждый год приглашают на международные конференции...

У самого А.Росси и его научно-технической команды нет обоснованной адекватной теории реализуемых ими удивительных процессов, а все выдающиеся экспериментальные результаты достигнуты им и его сотрудниками на эмпирическом (опытном) уровне.

Мы полностью понимаем и рассчитываем механизм этих процессов, а также методы их оптимизации, но в силу очевидных материальных и финансовых проблем Украины пока не можем реализовать такую же (или лучшую) систему, поскольку для этого необходимо провести ряд предварительных достаточно затратных исследований. В рамках университета это сделать очень сложно с учетом реального финансирования науки и чрезмерной бюрократизации этого процесса.

Мы неоднократно обсуждали эти проблемы и возможность кооперации для реализации поставленной цели со своими коллегами из киевского Института ядерных исследований, но...

Дальше возникает ряд важных вопросов: по какому пути Украина должна двигаться дальше, как она будет решать энергетическую проблему в ближайшем будущем?..

С другой стороны, можно переходить на новую, приближенную к потребителю безопасную энергетику, для которой в Украине есть все как для производства, так и для эксплуатации.

https://zn.ua/energy_market/buduschee-uzhe-nastupilo-no-my-etogo-ne-zametili-i-s-azartom-stremimsya-v-proshloe-315338.html

Atominfo.RU, 01.04.2019

Билл Гейтс в восторге от законопроекта о лидерстве США в атомной энергетике

Миллиардер **Билл Гейтс** "с восторгом" воспринял новость о повторном внесении в сенат конгресса США законопроекта о лидерстве в атомной энергетике "Nuclear Energy Leadership Act" (NELA), пишет "World Nuclear News".

Это вторая попытка принять в США соответствующий закон. В первый раз законопроект NELA был внесён группой сенаторов в сентябре 2018 года.

Новый законопроект, зарегистрированный под номером S.903, внесли сенатор от Аляски **Лиза Меркауски** и 14 её коллег по сенату, представляющие обе основные политические партии США.

"Не могу переоценить важность (внесения законопроекта)", - написал в своём твиттере Билли Гейтс. По его мнению, став законом, этот законопроект ускорит развитие в США передовых реакторных технологий.

Напомним, что Гейтс - основатель компании "TerraPower", наиболее известным проектом которой является проект реактора на бегущей волне.

Законопроект S.903, среди прочего, требует разработать стратегический план развития атомной энергетики в США, построить исследовательский реактор на быстрых нейтронах, развернуть производство HALEU-топлива, развивать университетскую подготовку кадров для атомной отрасли, ввести долгосрочные программы закупок электроэнергии у АЭС, и так далее.

<http://atominfo.ru/newsy/z0452.htm>

УНН, 04.04.2019

В ЕС назвали крупнейших производителей ядерной энергии

Франция у 2017 році була найбільшим виробником ядерної теплової енергії серед країн Європейського Союзу (103 861 тис. тонн нафтового еквівалента), за нею йдуть Німеччина (19 655 тис. тонн) і Швеція (16 351 тис. тонн).

Згідно з даними відомства, загальний обсяг виробництва ядерної теплової енергії в Євросоюзі у 2017 році склав 210 726 тисяч тонн нафтового еквівалента (toe), зменшившись на 10,0% порівняно з 2009 роком і на 1,3% - з 2016 роком.

У 2017 році ядерні реактори працювали в 14 країнах-членах Євросоюзу: Бельгії, Болгарії, Чехії, Німеччині, Іспанії, Франції, Угорщині, Нідерландах, Румунії, Словенії, Словаччині, Фінляндії, Швеції та Великій Британії. У інших державах-членах ЄС немає ядерних об'єктів.

Варто зазначити, що Бельгія планує закрити всі ядерні реактори на своїй території до 2025 р., а Франція запланувала закрити 14 ядерних реакторів до 2035 р.

Водночас влада Угорщини має контракт з російською компанією "Росатом" на проектування та будівництво двох нових енергоблоків потужністю 1200 мегават кожен на угорській АЕС "Пакш".

Болгарія також гарантувала Росії роль в добудові АЕС. Крім того "Росатом" має намір взяти участь у тендері на будівництво нових блоків АЕС у Чехії.

<https://www.unn.com.ua/ru/news/1791061-v-yes-nazvali-naybilshikh-virobnikiv-yadernoyi-energiyi>

Еворадио, TUT.by, 04.04.2019

Беларусь просит Россию на 10 лет увеличить срок кредита на АЭС

Беларусь просит Россию на 10 лет (с 25 до 35 лет) увеличить срок кредита на строительство Островецкой АЭС. Также обсуждается возможность снижения процентной ставки. Об этом сообщил руководитель Белэнерго **Виктор Коронкевич**. По его словам, предложения белорусской стороны прорабатывают министерства финансов двух стран, информируют "Минск-Новости".

Как известно, российский кредит на строительство АЭС в Беларуси составляет 10 миллиардов долларов. Предполагается, что этих средств будет достаточно, чтобы на 90% закрыть затраты на строительство атомной станции. 10% белорусы собирались профинансировать самостоятельно. Деньги нужно будет начать отдавать с момента ввода АЭС в эксплуатацию. Первый энергоблок должен быть запущен уже к концу 2019 года, второй — в следующем году.

Недавно российский посол **Михаил Бабич** заявил, что Москва в нынешних

экономических условиях не видит необходимости в пересмотре условий выдачи кредита на строительство АЭС.

<https://euroradio.fm/ru/belarus-prosit-rossiyu-na-10-let-uvelichit-srok-kredita-na-aes>

Atomic-energy.ru, 08.04.2019

Французский атомный оператор выходит на рынок водородной энергетики

Французская генерирующая компания EDF, являющаяся оператором всех атомных электростанций во Франции и крупнейшим оператором АЭС в мире, объявила о создании своей дочерней компании под названием **Dynamics**, которая будет заниматься всеми вопросами, связанными с развитием водородной энергетики.

Как заявляется в пресс-релизе EDF, целью нового проекта является «поддержка программы по декарбонизации промышленности и мобильности и по развитию транспортных средств, не выделяющих парниковых газов, с использованием электричества, основанного на атомной и возобновляемой энергии».

Как известно, смысл водородной энергетики состоит в том, чтобы в качестве топлива для автомобилей использовать не жидкое углеводородное топливо, а водород, который в процессе своего сжигания не производит парниковых газов.

Ещё в июне 2018 года EDF инвестировала 16 млн евро в компанию McPhy, специализирующейся на производстве водорода путём электролиза воды; хранении водорода и зарядных станциях; став одним из её основных акционеров. Новая компания Dynamics была первоначально создана как стартап при поддержке EDF, а теперь окончательно присоединила к себе McPhy, став таким образом крупным оператором рынка водородной энергетики.

<http://www.atomic-energy.ru/news/2019/04/08/93857>

Atomic-energy.ru, 09.04.2019

Представлен план вывода из эксплуатации АЭС «Три-Майл-Айленд»

Американская генерирующая компания Exelon Generation, в ведении которой находится несколько энергоблоков АЭС в ряде штатов, представила план вывода из эксплуатации первого энергоблока АЭС «Три-Майл-Айленд» в штате Пенсильвания.

В настоящее время это единственный находящийся в эксплуатации энергоблок данной АЭС, запущенный в 1974 году и оснащённый водо-водяным реактором с номинальной мощностью 837 МВт. Первоначально на АЭС «Три-Майл-Айленд» эксплуатировалось два энергоблока, но второй блок был окончательно остановлен менее чем через год после своего запуска, из-за аварии 1979 года.

Работы по выводу из эксплуатации в США начинаются с того, что генерирующая компания, в данном случае Exelon, подаёт в Комиссию по ядерному регулированию доклад о планах по выводу из эксплуатации (аббревиатура PSDAR - Post Shutdown Decommissioning Activities Report). Этот доклад должен содержать информацию о графике запланированных мероприятий по выводу из эксплуатации и смету ожидаемых расходов.

Как следует из представленного отчёта, Exelon выбрала вариант вывода из эксплуатации под названием SAFSTOR – это понятие означает «отложенный демонтаж». Т.е. демонтаж конструкций станции будет осуществляться не сразу после её остановки, а через несколько десятилетий, в течение которых станция будет находиться в контролируемом законсервированном состоянии. Так, по словам предста-

вителей компании, снос наиболее крупных конструкций АЭС, в т.ч. градирен, начнётся с 2074 года, что должно уменьшить риск радиационного облучения персонала.

Как напоминает сайт World Nuclear News, помимо варианта SAFSTOR, американское законодательство допускает ещё два варианта вывода АЭС из эксплуатации, известные под аббревиатурами DECON (немедленный демонтаж) или ENTOMB (захоронение радиоактивных материалов на месте). В настоящий момент на рассмотрении в NRC находятся планы по выводу из эксплуатации нескольких атомных энергоблоков, но пока ни по одному из них не принято окончательного решения о конкретном способе вывода.

<http://www.atomic-energy.ru/news/2019/04/09/93890>

Atominfo.RU, 11.04.2019

Опытную партию кассет Westinghouse загрузят на Темелине-1

Чешская компания CEZ загрузит на первом блоке АЭС "Темелин" опытную партию из шести кассет производства компании "Westinghouse".

Блок был остановлен на ППР 1 марта 2019 года. Возвращение блока в работу запланировано на 30 апреля 2019 года.

"Это не означает, что мы переключаемся на американское топливо. Это всего лишь испытания для проверки свойств и получения ноу-хау от обеих сторон перед выбором поставщика для следующего контракта", - заявил член совета директоров CEZ **Бохдан Зронек**.

В настоящее время топливо на АЭС "Темелин" поставляет компания ТВЭЛ (РФ).
<http://www.atominfo.ru/newsy/z0500.htm>

Atomic-energy.ru, 12.04.2019

Китай в пять раз увеличит использование ядерной энергии к 2040 году

К 2040 году Китай продолжит оставаться крупнейшим в мире потребителем энергии, прогнозируют аналитики энергетического гиганта ВР. На страну придется 22 % от глобального потребления энергии. При этом структура энергопотребления в Китае изменится: доля угля упадет с нынешних 60 до 35 %, доля возобновляемых источников энергии вырастет с 3 до 18 %, доля газа - удвоится до 14 %.

По прогнозам аналитиков, использование ядерной энергии к 2040 году увеличится в пять раз. А потребление нефти в Китае вырастет на 19 % по сравнению с 2017 годом. Одновременно к 2040 году значительно снизятся темпы роста энергопотребления в КНР. Если последние 20 лет они составляли в среднем 5,9 % ежегодно, то к 2040 году будут держаться на уровне около 1,1 % в год.

Такую динамику аналитики связывают с реструктуризацией китайской экономики, в которой роль "ведущей скрипки" переходит от производства к менее энергоёмкому сектору услуг. В 2018 году этот сектор обеспечил 52,2 % национального ВВП и почти 60 % экономического роста.

«ДЕНЬ», 16.04.2019

Агов, німецькі «зелені»!

Про «Північний потік-2» - на полях XI Балтійського бізнес-форуму

Михайло Гончар, Центр глобалістики Стратегія XXI

Проміняв XII Безпековий форум у Києві на XI Балтійський бізнес-форум у знаному польському містечку Свіноуйсце — там, де розташовано СПГ-термінал та

куди прийде газопровід із Данії з норвезьким газом (Baltic pipe) для Польщі та ЦСЄ. Спільно з директором Центру передового досвіду НАТО з питань енергетичної безпеки **Р.Петкевічюсом** та членом Форуму вільної Росії, колишнім депутатом держдуми **Іллею Пономарьовим** взяли участь у панельній дискусії щодо «Північного потоку-2». Прекрасну модерацію забезпечив донедавна Посол Польщі в Україні **Ян Пекло**.

Полковник Р.Петкевічюс зазначив, що «Північний потік-2» як такий не є питанням НАТО, але питанням НАТО є гібридні загрози! Отож є над чим працювати.

Я виклав своє бачення як працюють російські корупціогенні механізми путінських потоків у Європі зі швейцарського «плацдарму» в кантоні Цуг та не міг не згадати про проблему українських бранців Кремля...

Але це за умови, що права та свободи людини є домінуючими в ієрархії європейських цінностей для лідерів таких країн як Німеччина та Франція (Нормандський формат). **Однак, схоже, що домінуючими для них є підряди для своїх компаній, російський газ та генеровані ним грошові потоки.**

Також звернув увагу на відкритого листа до Європейського парламенту та Європейської комісії міжнародного консорціуму учених під егідою НАН України (академік **Юрій Туниця**), в якому міститься заклик призупинити будівництво «Північного потоку -2» із огляду на необхідність ревізії екологічних оцінок його безпечності, частина з яких мають сумнівний характер. Отже, має місце повний збіг бачень російської несистемної позиції та міжнародної ученої спільноти. До речі, до цього звернення долучилися учені з Італії, Швейцарії, США, Литви, Франції.

Користуючись люб'язністю польських друзів, провів «інспекцію» будівництва суходільного відгалуження «Північного потоку-2», а саме трубопроводу EUGAL (територією Німеччини, Чехії до австрійського Баумгартена), яким оперуватиме спільне газпромо-BASFівське підприємство Gascade Transport, підрядником якого по будівництву є інше СП — EUGAL, а виконавцем робіт на прибалтійській ділянці є PPS Pipeline Systems, яка є частиною цього СП. Роботи тривають...

Ну й насамкінець. У Росії тішаться відвертій заяві **Майка Помпео**, що Сполучені Штати Америки не змогли переконати європейські країни відмовитися від будівництва газопроводу «Північний потік-2». Так, ПЕРЕКОНАТИ не змогли. Але це зовсім не означає, що американський арсенал складається виключно з інструментів переконування. США намагалися діяти лише добрим словом... А тепер, із чистим сумлінням, вони можуть собі дозволити діяти не лише добрим словом...

До речі, деякий час ще є...

Тому фронт робіт з протидії путінським потокам не слід згортати! Навпаки! Ми можемо діяти спільним альянсом Україна — НАТО — Свободная Россия, як показав XI Балтійський форум!

<https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/agov-nimecki-zeleni>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 17.04.2019

У Греції запроваджують пільговий літній тариф на електроенергію

Ярослав Сергієнко

Енергетична компанія Греції оголосила, що з 1 травня на території всієї країни вводиться літній пільговий тариф за споживання електроенергії у нічний час — з 23-ї до 7-ї години. Він діятиме по 31 жовтня. Щоправда, право оплачувати рахунки за

пільговим тарифом отримують лише ті, хто споживає менше 800 кВт електроенергії на квартал. І ще — за можливість користуватися пільговим тарифом необхідно додатково платити 4 євро в квартал. Проте все одно це дуже вигідно, бо дозволяє грецьким родинам платити за місяць більш як на 20 відсотків менше.

Фахівці радять усім, хто отримав доступ до участі в соціальному проекті, запрограмувати всю домашню техніку на роботу нічної пори, а також по можливості готувати їжу на електричних плитах рано вранці, а праску використовувати вночі. Вони також підкажуть, як налаштувати холодильники й кондиціонери на режим ощадливого споживання струму.

<http://www.golos.com.ua/article/316113>

Atominfo.Ru, 18.04.2019

В Литве фонд по закрытию Игналинской АЭС в 2018 году профинансировал работы за 2,35 млн евро

Фонд по закрытию выведенной Литвой из эксплуатации Игналинской атомной электростанции в течение 2018 года направил на работы, связанные с демонтажем ядерного объекта, 2,35 миллиона евро.

Таковы данные отчёта фонда за прошлый год, утверждённого в среду на заседании правительства Литвы.

"На осуществление технических проектов по прекращению эксплуатации было отпущено 191,4 тысячи евро, на надзор за остановленными блоками и обеспечение физической безопасности - 2,09 миллиона евро, на административные нужды - 61,45 тысячи евро", - указано в отчете.

Фонд пополнился 1,99 миллионами евро, из которых 1,85 миллиона евро были получены за проданное имущество предприятия.

Фонд по закрытию Игналинской АЭС формируется за счёт средств, поступающих от стран-доноров, международных организаций и международных финансовых учреждений, целевых взносов литовских юридических и физических лиц, поступлений от продажи имущества предприятия и прибыли по временно инвестированным средствам.

<http://www.atomic-energy.ru/news/2019/04/18/94124>

Підготовлено ГО «Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України»

Віце-президент –
Голова Виконкому НТСЕУ,
Залужений енергетик України

О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>
www.facebook.com/ntseu.net.ua